

Riksgäldens årsredovisning

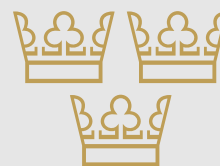
2021

Riksgäldens årsredovisning

Riksgäldskontoret (Riksgälden) är en myndighet under Finansdepartementet och ska årligen ta fram och lämna en årsredovisning till regeringen. Årsredovisningen ska utgöra underlag för regeringens uppföljning av myndighetens verksamhet. Den ska också bidra till ökad kunskap om Riksgäldens verksamhet.

Rapporten inleds med att beskriva Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhälls-ekonomin. Sedan följer resultatredovisningen som behandlar verksamheten under året inom respektive uppdragsområde. Även verksamhetens riskhantering, säkerhetsarbete, organisation och medarbetarfrågor samt kostnader och anslag behandlas i denna del. Den finansiella redovisningen omfattar myndighetens resultat- och balansräkning, finansieringsanalys, anslagsredovisning och noter.

Innehåll

Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhällsekonomin	4
Året i korthet	6
Riksgäldsdirektören har ordet	10
Organisation och styrning	12
Skuldförvaltning	17
Finansiell stabilitet	29
Statens internbank	34
Garantier och utlåning	40
Finansiering av kärnavfall	49
Riskhantering	55
Säkerhet	60
Medarbetare och kompetens	63
Kostnader och anslag	70
Finansiell redovisning	80
Resultaträkning	83
Balansräkning	84
Finansieringsanalys	86
Anslagsredovisning (Not 63)	88
Noter	91
Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten	120
Sammanställning av väsentliga uppgifter	126
Ersättningar och andra förmåner	127

Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhällsekonomin

Riksgälden ansvarar för att statens finanser hanteras effektivt och bidrar till att värna om att det finansiella systemet är stabilt. Riksgälden tryggar den svenska ekonomin och spelar därmed en viktig roll både på finansmarknaden och i samhällsekonomin.

Riksgälden tryggar Sveriges ekonomi

Riksgälden har en central roll i det finansiella systemet och i samhällsekonomin. Myndighetens olika uppdrag bidrar bland annat till att statens kostnader och risker blir så låga som möjligt och att det finansiella systemet hålls stabilt. Riksgälden stödjer därmed förutsättningarna för en varaktigt god och stabil utveckling av svensk samhällsekonomi.

Effektiv förvaltning av statens finanser

Riksgälden är statens finansförvaltning. I myndighetens uppdrag ingår att sköta statens upplåning och förvalta statsskulden. Riksgälden lånar pengar genom att sälja statspapper. Målet är att låna pengar för statens räkning till så låg kostnad som möjligt utan att risken blir för hög. Hur mycket Riksgälden lånar beror framför allt på hur statsfinanserna utvecklas. När det är underskott lånar staten pengar och då ökar statsskulden. Om det är överskott i statsfinanserna betalar Riksgälden tillbaka på lånen och statsskulden minskar. Riksgälden gör prognoser för statens lånebehov för att kunna planera upplåning eller amortering effektivt och därmed minska räntekostnaden och risken för staten.

Under oktober startade återgången till kontoret sakta men säkert. Hybridmöten blev det nya normala. I slutet av året när det nya omikronviruset tog fäste i Sverige blev dock hemarbete ett faktum igen.

Riksgälden är också statens internbank och ansvarar för den statliga betalningsmodellen där stora summor betalas ut och in varje dag via myndigheter och banker. Inbetalningarna är främst skatter medan utbetalningarna kan vara till exempel pensioner, bidrag eller studiemedel. Målet med betalningsmodellen är att statens betalningar ska utföras effektivt och säkert.

Robust krishantering för att värna finansiell stabilitet

En förutsättning för att samhällsekonomin ska fungera är att det finansiella systemet är stabilt. Problem i banksektorn kan orsaka stora kostnader för samhällsekonomin. När sådana problem uppstår ansvarar Riksgälden för att upprätthålla den finansiella stabiliteten genom att ha beredskap att ta kontroll över krisande banker. Staten kan på detta sätt agera snabbt och kraftfullt för att undvika en finansiell kris utan att skattemedel sätts på spel. I stället ska bankens aktie- och fordringsägare stå för kostnaderna för att återskapa stabilitet i banken. Syftet med detta regelverk, som kallas resolution, är att mer effektivt upprätthålla finansiell stabilitet och att på olika sätt minimera kostnaderna för en eventuell framtida finanskris.

Vid hot om en allvarlig störning i det finansiella systemet kan staten, genom Riksgälden, i vissa fall också ge förebyggande statligt stöd till livskraftiga banker och institut. Riksgälden ansvarar även för insättningsgarantin och investerarskyddet. Insättningsgarantin innebär att insättaren får ersättning av staten om banken eller institutet går i konkurs. Skyddet gäller upp till 1 050 000 kronor per person och institut. Med ett starkt konsumentskydd kan insättare känna sig trygga även i tider av finansiell oro, vilket också bidrar till stabilitet i det finansiella systemet.

Statliga garantier möjliggör samhällsviktiga investeringar och projekt

Riksgälden tillhandahåller garantier och utlåning till olika projekt utanför staten. Det största åtagandet är garantin till byggandet av Öresundsbron. Ett statligt garantiåtagande innebär att staten går i borgen för någon annans betalningsåtaganden, vilket leder till en ekonomisk risk för staten. Ett skäl till att staten ger garantier och lån är att vissa projekt har risker som privata finansiärer har svårt att värdera. Riksgälden bedömer riskerna och bestämmer avgifter och villkor för de garantier som ställs ut för att säkerställa en kostnadseffektiv och ansvarsfull hantering. Årligen publicerar myndigheten en rapport med bedömningar om riskerna i statens garanti- och utlåningsportfölj.

Riksgälden har också ansvaret för att säkerställa att kärnkraftsindustrin kan finansiera hanteringen och slutförvaringen av kärnavfall och använt kärnbränsle, avvecklingen och rivningen av anläggningarna samt den forskning som krävs för att möjliggöra detta. Syftet med finansieringen är att den som förorenar står för kostnaderna som uppstår och att staten och därmed skattebetalarna inte ska behöva betala.

Riksgälden deltar i den gröna omställningen

Riksgälden får en allt större roll i att bidra till Sveriges gröna omställning. För att främja gröna industriinvesteringar som kan bidra till att Sverige når sina miljö- och klimatpolitiska mål har regeringen gett Riksgälden i uppdrag att ställa ut statliga kreditgarantier. Under 2020 gav Riksgälden även ut en statlig grön obligation. Regeringen väntas fatta beslut under början av 2022 att ge Riksgälden förutsättningar för planering av ytterligare gröna obligationer.

Att kunna ha arbetsmöten tillsammans igen på kontoret var uppskattat.

Året i korthet

2021 var ett år som fortsatt präglades av coronapandemin. Denna sammanfattning inleds med Riksgäldens arbete kopplat till pandemin. Därefter sammanfattas myndighetens ordinarie verksamhet under året.

Riksgäldens arbete under coronapandemin

Stark ekonomisk återhämtning

Den svenska ekonomin har stått emot pandemin väl och återhämtningen har varit överraskande stark. Det har lett till en markant förbättring av budgetsaldot. Sammantaget landade det på ett överskott på 78 miljarder kronor 2021, vilket kan jämföras med underskottet på 221 miljarder kronor 2020. Statens lånebehov har därmed minskat och Riksgälden har dragit ned obligationsupplåningen i såväl kronor som utländsk valuta. Statsskulden har under året vänt nedåt och hamnade på 1 204 miljarder kronor, som är 76 miljarder lägre än året före. Mätt som andel av BNP minskade statsskulden från 26 procent till 23 procent. Riksgälden publicerade som vanligt tre statsupplåningsrapporter under 2021 med prognoser för den ekonomiska utvecklingen.

Företagsakuten stängdes under året

Garantiprogrammet Företagsakuten avslutades den sista september. I slutet av året beslutade regeringen om en möjlighet att förlänga löptiden på redan beviljade lån från tre till maximalt fem år. Företagsakuten infördes under 2020 för att stötta små och medelstora företag som drabbats ekono-

miskt av coronapandemin. Vid årsskiftet uppgick det utestående lånebeloppet till 1 802 miljoner kronor varav 1 274 miljoner kronor är garanterat.

Låneram till SAS på 1,5 miljarder

På uppdrag av regeringen ställde Riksgälden också ut en låneram på 1,5 miljarder kronor till SAS för att stötta flygbolaget i den pågående krisen med låg efterfrågan på flygresor. Detta gjordes i ett nära samarbete med Danmark som gjorde ett lika stort åtagande. Låneramen har hittills inte utnyttjats.

Nära samverkan under krisen

Att ha täta kontakter med berörda aktörer i den finansiella sektorn är avgörande för en effektiv krishantering. Tillsammans med de andra stabilitetsvårdande myndigheterna i det Finansiella stabilitetsrådet har Riksgälden ett ansvar inom finansiell stabilitet och bankkrishantering. Inom det Finansiella stabilitetsrådet var fokus i början av året på konsekvenser av stödåtgärder för att mildra pandemins effekter på ekonomin. I slutet av året diskuterades återhämtning och risk för obalanser. Riksgälden har också löpande deltagit i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps samverkanskonferenser och därmed bidragit till helhetsbilden av pandemin. Utöver detta samverkade Riksgälden kontinuerligt även i andra typer av råd.

Löpande omvärldsbevakning

Myndigheten har under pandemin utvecklat formerna för den så kallade Finansiella krisstaben med medarbetare från olika avdelningar. Denna stab har fokuserat på utvecklingen i den finansiella sektorn och på de finansiella marknaderna med finansiell stabilitet i fokus. Den konventionella krisstaben fokuserade på att löpande samla in information, skapa lägesbilder och ge förslag på inriktningsbeslut, samt planera och samordna åtgärder och resurser.

En återgång till kontoret i flera faser

Under större delen av året har majoriteten av Riksgäldens personal fortsatt jobbat hemifrån. Löpande temperaturmätningar har genomförts för att fånga upp frågor kopplat till arbetsmiljö och hälsa. Återgången som startade i början av oktober skedde med försiktighet i flera faser. Myndighetens krisstab har noga följt smittspridningen i vår omvärld och vid behov har nya åtgärder vidtagits. Under december återgick personalen till att jobba hemma och parallella arbetsteam återinfördes för att säkra Riksgäldens samhällskritiska verksamhet.

Ett nytt arbetssätt växer fram

Riksgälden har beslutat om möjlighet till att arbeta mer flexibelt även efter en återgång. Det är viktigt att dra nytta av fördelarna som till exempel ökad produktivitet samt bättre möjligheter för medarbetarna att få ihop livspusslet med minskad risk för stressrelaterade sjukdomar. För att skapa bra förutsättningar för detta har myndigheten påbörjat en större utbildningssatsning inom självledarskap. Vikten av bra och säkra digitala verktyg och mötesplatser har också växt fram i och med återgången, där behovet av en anpassning till det moderna kontoret ställer nya krav.

Riksgäldens ordinarie verksamhet löpte på trots pandemin

En historisk emission

Den 16 juni var en historisk dag på Riksgälden. Myndigheten lånade upp tio miljarder kronor i en emission av en 50-årig statsobligation – svenska statens hittills längsta lån. Intresset var stort och ett 80-tal investerare deltog. Emissionen innebär att statspapperskurvan förlängs och minskar risken eftersom den 50-åriga obligationen inte behöver refinansieras på lång tid.

Sista dragningen någonsin för premieobligationer

Den 16 augusti 2021 skedde den allra sista vinstdragningen för Riksgäldens premieobligationer. Dessa obligationer bedöms inte längre vara ett bra alternativ för statens upplåning, eftersom de inte bidrar till att minska kostnaden för statsskulden.

Riksgälden deltar i den gröna omställningen

Under 2020 emitterade Riksgälden för första gången en statlig grön obligation. Volymen uppgick till 20 miljarder kronor. I november 2021 publicerade myndigheten en rapport över hur pengarna har fördelats och på vilket sätt de bidrar till Sveriges miljö- och klimatmål. Merparten av pengarna har gått till kategorin Hållbara transporter och innefattar bland annat järnvägsunderhåll och klimatbonus för köp av laddbara bilar.

I början av juni fick Riksgälden även ett regeringsuppdrag att ställa ut statliga kreditgarantier till gröna industriinvesteringar. Riksgälden har arbetat med förberedande åtgärder i dialog med intressenter. Intresseanmälningar om drygt 80 miljarder kronor och totalt fyra ansökningar om gröna kreditgarantier har kommit in under året.

Riksgälden ansvarar också för att säkerställa att kärnkraftsindustrin kan finansiera hanteringen och slutförvaringen av kärnavfall och använt kärnbränsle, avvecklingen och rivningen av anläggningarna samt den forskning som krävs för att möjliggöra detta. En ny modell har tagits fram för att beräkna

kompletteringsbeloppen för reaktorinnehavare enligt nya regleringar. Under året har myndigheten också lämnat förslag till regeringen på kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp för reaktorinnehavare för 2022–2023.

Ny policy för att ytterligare värna finansiell stabilitet

Riksgälden har under året tagit fram en policy för hur kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder ska tillämpas för bankerna, den så kallade MREL-policy. Genom den här policyn säkerställer Riksgälden fortsatt att det finns tillräckligt med kapital och skulder som kan skrivas ned eller konverteras för att kunna återställa livskraften i en bank som hamnat i kris. Policyn trädde i kraft den 1 januari 2022.

Riksgälden väntas att under 2022 även bli resolutionsmyndighet för centrala motparter, det vill säga företag som agerar mellanhand mellan köpare och säljare i en finansiell transaktion. Därmed utökas Riksgäldens roll inom resolution och förberedelser inför detta startade under året.

Mindre garantiåtaganden

Vid slutet av 2021 hade Riksgälden utestående garantier på totalt 20,0 miljarder kronor, jämfört med 24,2 miljarder kronor föregående år. Den sammantagna minskningen drivs främst av ett minskat garantiåtagande till förmån för Öresundsbro Konsortiet med 4,2 miljarder kronor.

Finansdagen lockade en stor publik

Det händer mycket inom betalningsområdet och utvecklingen går snabbt. Riksgälden anordnade under våren Finansdagen med temat "Statens framtida roll på betalningsmarknaden". Konferensen hölls för första gången digitalt och hade cirka 500 deltagare.

Riksgälden har under året arbetat vidare med att säkerställa att den statliga betalningsmodellen är fortsatt säker och effektiv även på längre sikt. Det är viktigt på grund av ett förändrat säkerhetspolitiskt läge, ett ökat cyberhot och den snabba utvecklingen på betalningsmarknaden. Myndigheten har bedrivit en omfattande omvärldsbevakning av sådant som kan påverka hur myndigheternas betalningar hanteras i framtiden.

Det är stora belopp som flödar i Riksgäldens system. Under 2021 uppgick myndigheters alla in- och utbetalningar, alltså den totala betalningsvolymen i staten, till 7 802 miljarder kronor.

Riksgälden arbetar aktivt med säkerhet

Säkerhetsfrågor är högt prioriterade på Riksgälden och under året har fokus bland annat varit på totalförsvarsplanering och säkerhetsskydd. Myndigheten har uppdaterat sin säkerhetsskyddsanalys och sett över den interna informationsklassningsmodellen och hanteringsregler.

Riksgäldsdirektören har ordet

Den 1 februari 2022 tillträdde jag som ny riksgäldsdirektör och chef för Riksgälden. Det är med stort engagemang och intresse som jag tar över och leder myndigheten framåt tillsammans med alla fantastiska medarbetare. Pandemin har lagt sin skugga över året som gått, även om stora delar av svensk ekonomi har återhämtat sig väl. Behovet av grön omställning blev om möjligt ännu tydligare och myndigheten har tagit en viktig roll i arbetet med att främja denna.

Riksgälden värnar en stabil ekonomi

När vi blickar tillbaka på året som gått kan vi konstatera att den svenska ekonomin har stått sig stark genom pandemin. Sammantaget har ekonomin i princip återhämtat sig efter fjolårets fall i samband med coronapandemin, även om vissa sektorer fortsatt har tappat en stor del av sin omsättning. Statsskulden vänder återigen nedåt, men det råder fortsatt osäkerhet om utvecklingen framåt. Som nyttillträdd chef känns det dock tryggt och inspirerande att konstatera att Riksgälden har fungerat utomordentligt väl även under turbulenta och osäkra förhållanden. Det vittnar om den enorma kompetens som finns i organisationen. Riksgälden finns till för hela det svenska samhället och alla ska känna sig säkra på att myndigheten skapar bästa möjliga förutsättningar för en stabil ekonomi.

Medarbetarna är nyckeln till framgång

Coronapandemin har påverkat Riksgälden och våra medarbetares vardag även under 2021. Ofta har det krävts snabba insatser för att hantera utmaningar i coronapandemins spår. Det visar myndighetens styrka att snabbt kunna hantera uppgifter med korta tidsramar. Majoriteten av Riksgäldens personal har jobbat hemma större delen av året. När kontoret började öppnas upp under senhösten var det tydligt att medarbetarna kände stor glädje över att träffas igen efter 564 dagar med hemarbete. I slutet av året blev det dock tyvärr mer hemarbete igen när smittspridningen tog ny fart i vår omvärld.

Riksgälden ska vara en modern och flexibel arbetsplats, vilket kräver ett ständigt förbättringsarbete. Det är viktigt att ta tillvara på positiva erfarenheter från hemarbetet och utveckla våra arbetsformer för bättre effektivitet och högre kvalitet – samtidigt som vi ska vara måna om säkerheten kring vår samhällsviktiga verksamhet. Medarbetarnas hälsa är självfallet prioriterad och för den är det inte bara viktigt att anpassa arbetssätten till eventuella hälsohot som coronapandemin, utan också att fortsätta att satsa på friskvård. Medarbetarna är Riksgäldens absolut viktigaste tillgång och basen för den lärande organisation som gör att vi når våra mål.

Historiska händelser

Riksgälden har under året varit med om andra historiska händelser än coronapandemin. Emissionen av den 50-åriga statsobligationen är en sådan händelse. Att den blev lyckad är tack vare Sveriges starka statsfinanser och att vi därmed kan attrahera många olika typer av investerare. I och med den långa löptiden nådde vi även nya investerare.

Under året gick också en 100-årig sparform i graven i och med den allra sista vinstdragningen för Riksgäldens premieobligationer. Vid utgivningen av den första premieobligationen 1918 lånade Riksgälden upp 100 miljoner kronor och det blev snabbt en populär sparform. Under årens lopp har vi lånat över 254 miljarder kronor av svenska folket i form av premieobligationer. Många har sannolikt en relation till dessa obligationer som har hängtt med länge. En epok är över.

En myndighet i förändring

Under 2020 emitterade Riksgälden för första gången en grön obligation. Regeringen avser att fatta beslut i början av 2022 som ger oss möjlighet att planera för utgivandet av ytterligare statliga gröna obligationer, vilket vi välkomnar. Vi har också ett nytt uppdrag att ge ut gröna kreditgarantier. Sammantaget innebär detta att Riksgälden får en viktig roll i finansieringen av en grön omställning av samhället. Jag ser fram emot att fortsätta utveckla myndighetens roll i denna process. För att ligga i framkant är det viktigt med transparens. Investerarna ska få en tydlig bild av Sveriges mål och statens agerande för en miljö- och klimatomfattigt hållbar utveckling.

Fler nya uppdrag kommer med största sannolikhet att landa på vårt bord under 2022. Ett handlar om att Riksgälden väntas bli resolutionsmyndighet även för centrala motparter och förberedelser inför detta är i full gång. Centrala motparter har efter den globala finanskrisen kommit att utgöra allt viktigare aktörer i det finansiella systemet och därmed blivit mer tydligt systemkritiska. Det är logiskt att samla resolutionsuppdragen på samma myndighet med tanke på möjliga samordningsvinster. Vi välkomnar därför ett sådant uppdrag. Riksgälden har även under åren byggt upp värdefull erfarenhet kring resolution av finansiella institut som vi kan dra stor nytta av i ett sådant uppdrag.

Riksgälden är en myndighet där den ordinarie verksamheten kan skötas effektivt även i en turbulent period med pandemi, samtidigt som helt nya uppgifter och uppdrag genomförs på ett föredömligt sätt. Det är en myndighet att vara stolt över!

Karolina Ekholm
Riksgäldsdirektör

Organisation och styrning

Omorganiseringar har skett under året för att ytterligare öka effektiviteten inom verksamheten. Bland annat har avdelningen Skuldförvaltning fått en ny struktur med tre enheter.

Riksgäldens mål och vision

Riksdagen beslutar om de lagar som är grunden för Riksgäldens verksamhet. Regeringen beslutar om förordningar och regleringsbrev som styr Riksgäldens verksamhet, myndighetens mål och hur resultaten ska rapporteras. Regeringen utser ledamöterna i Riksgäldens styrelse och ledamöterna i Resolutionsdelegationen.

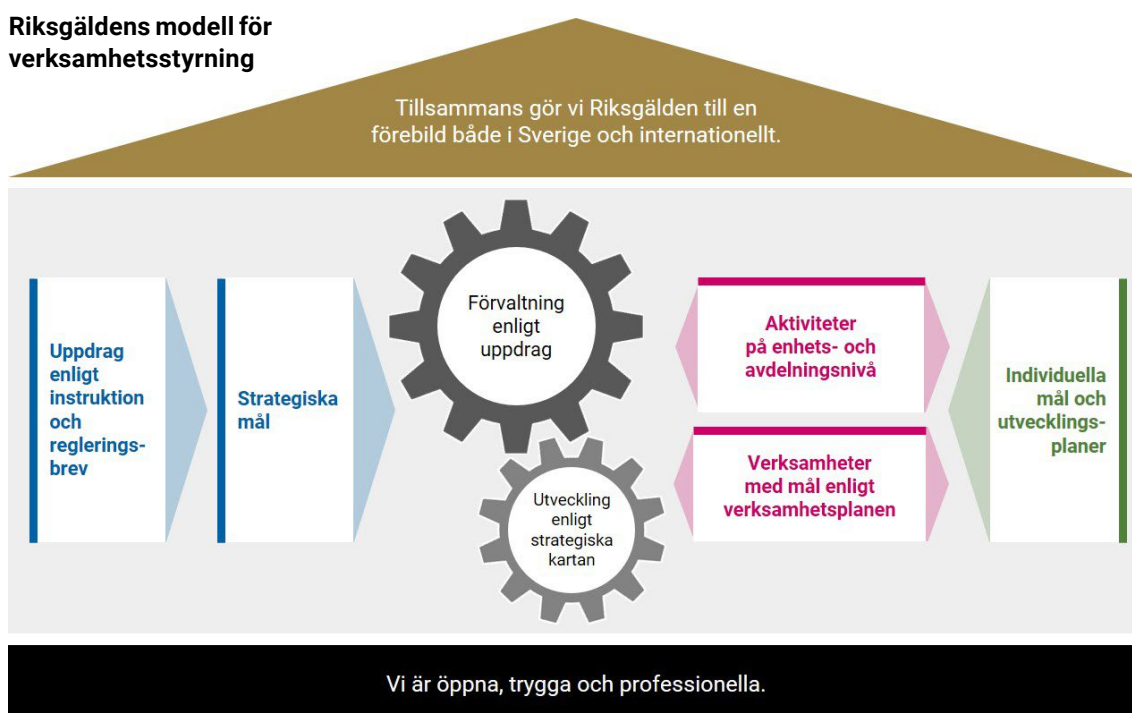
Utifrån riksdagens och regeringens beslut om uppdrag och inriktning har Riksgälden formulerat följande strategiska mål för verksamheten:

- Nå lägsta kostnad för statens finansiella förvaltning med beaktande av risk.
- Aktivt bidra till en stabil och hållbar finansiell sektor.
- Leda utvecklingen inom uppdragsområdena samt proaktivt bidra till utvecklingen av samhälls-ekonomin där det är relevant.
- Präglas av öppenhet, hög intern effektivitet, kvalitet och säkerhet.
- Vara en hållbar, attraktiv arbetsplats med engagerade medarbetare och ledare.

De strategiska målen utgör grund för avdelningarnas och enheternas verksamhetsplanering. Målen integreras även i övrig planering och aktiviteter.

Riksgäldens vision är att medarbetarna tillsammans ska göra Riksgälden till en förebild, både i Sverige och internationellt. Genom att vara en förebild i alla delar av verksamheten bidrar Riksgälden till att säkra en effektiv förvaltning av statens finanser och till att upprätthålla den finansiella stabiliteten.

Riksgäldens modell för verksamhetsstyrning

Fyra uppdragsavdelningar

Riksgäldens uppdragsverksamhet är indelad i fyra avdelningar utifrån regeringens uppdrag till myndigheten: Skuldförvaltning, Finansiell stabilitet och konsumentskydd, Statens internbank och Garanti och finansiering. Därutöver finns avdelningarna Ekonomisk analys, IT, Stab samt Styrning och verksamhetsstöd. Avdelningschefer leder verksamheten inom avdelningarna. På de avdelningar som är indelade i enheter finns även enhetschefer.

Organisationsförändringar under 2021

Ny struktur på Skuldförvaltning

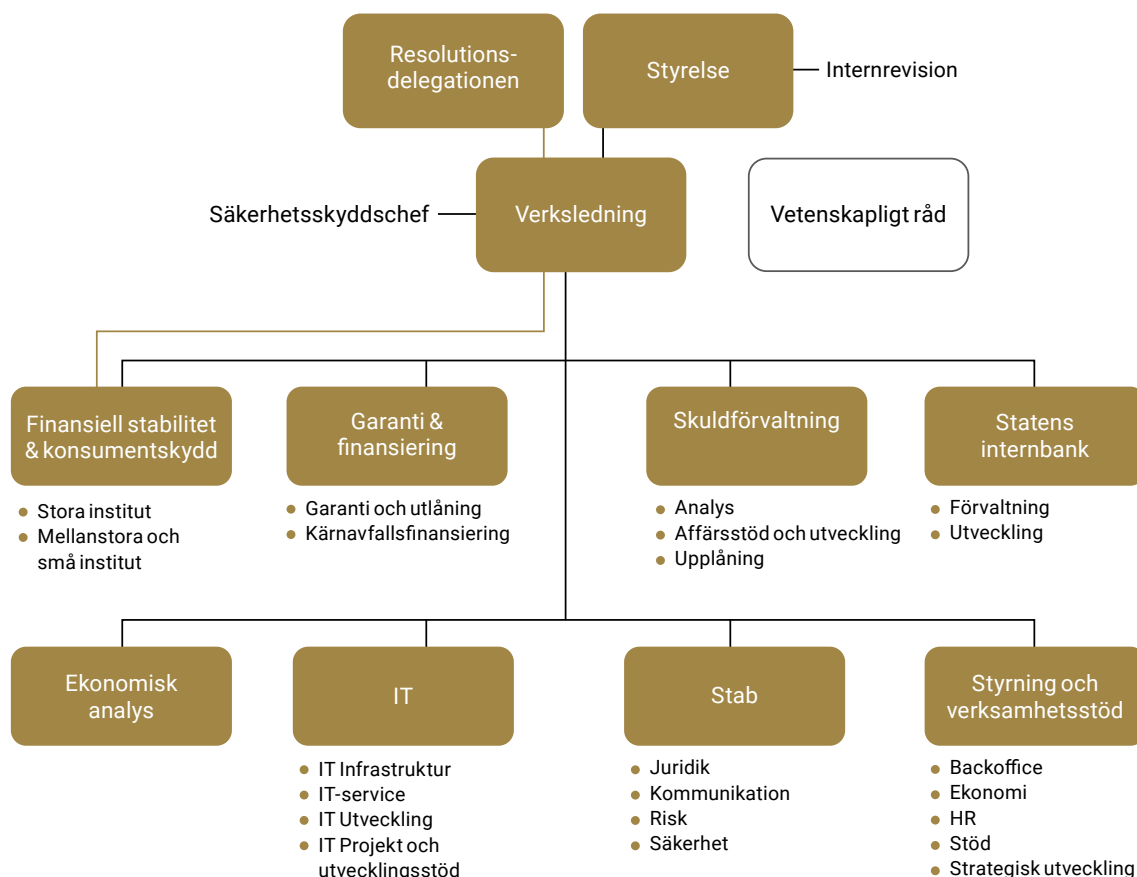
En ny struktur med fler enheter har under våren upprättats på avdelning Skuldförvaltning. Den nya strukturen ska bland annat leda till ökat fokus på analys och utveckling men också en tydligare ansvarsfördelning och styrning.

Två nya enheter har bildats genom att dela upp Analys- och utvecklingsenheten i två enheter: Analysenheten och enheten Affärsstöd och utveckling. Tillsammans med Upplåningsenheten består avdelningen av tre enheter. Därutöver har en stabsfunktion inrättats med uppdraget att planera och ansvara för enhetsöverskridande aktiviteter.

Den nya strukturen är ett viktigt steg på vägen mot att ytterligare tydliggöra ansvarsfördelningen mellan olika enheter.

Satsning på att stärka helhets- och strategiperspektiv

Riksgälden har under de senaste åren fått ett flertal nya uppdrag inom olika rättsområden. Komplexiteten i de olika regelverken har också ökat och fler nya uppdrag kan väntas. För att möta utvecklingen och behoven har Juridik och Ekonomisk analys förstärkts genom att strategiska och operativa frågor

har delats upp tydligare. Avdelningen Juridik har blivit en enhet i avdelningen Stab. En enhetschef har tillsatts och fler jurister har anställts till enheten. Chefsjuristen, som även var avdelningschef för Juridik, ingår i stället i verksledningen. Chefsekonomen som även var avdelningschef för Ekonomisk analys har också flyttat över till verksledningen. Genom att dela upp chefsrollerna mellan operativt och strategiskt arbete skapas bättre förutsättningar för effektivitet och ett helhetsperspektiv.

Säkerhetsskyddschefens roll anpassas enligt ny lagstiftning

Den 1 december 2021 trädde en ny säkerhetsskyddslagstiftning i kraft som innebär att säkerhets-känslig verksamhet ska ha en säkerhetsskyddschef som är direkt underställd verksamhetens chef. Riksgälden har anpassat säkerhetsskyddschefens roll utifrån detta.

Riksgäldens miljöarbete

Riksgäldens miljöarbete utgår från ISO-standarderna för miljöledning, 14001:2015. Under revisionen av miljöledningssystemet hösten 2020 erhöll Riksgälden fortsatt ISO-certifiering de kommande tre åren. Under 2021 har arbetet fortsatt med att förbättra myndighetens miljöprestanda, främst inom områdena brandskydd, energiförbrukning och upphandling, som är de områden där Riksgälden bedöms ha störst miljöpåverkan. Mer information om genomförda miljöåtgärder finns i miljöledningsrapporten som tas fram i november varje år.

Gunilla Nordlöf

Jan Landahl

Inga-Lill Askersjö

Rikard Forslid

Ylva Hedén Westerdahl

Hans Lindblad

Ann-Christine
LindebladHelena Thunander
Holmstedt

Nils Öberg

Riksgäldens styrelse ansvarar för verksamheten

Styrelsen ska se till att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt. Styrelsen beslutar bland annat om arbetsordning, verksamhetsplan, årsredovisning, förslag till riktlinjer för stats-skuldens förvaltning och andra frågor som är av större betydelse eller principiell karaktär. Styrelsen ska också säkerställa att det finns en betryggande intern styrning och kontroll. Inom Riksgälden finns en internrevisor som rapporterar direkt till styrelsen. Styrelsen har vidare ett revisionsutskott som under 2021 bestod av styrelsens vice ordförande, en styrelseledamot och riksgäldsdirektören. Vid styrelsens möten närvarar två arbetstagarrepresentanter från Saco-S och ST.

Inga förändringar har skett i styrelsen under 2021. I slutet av januari 2022 entledigades Ann-Christine Lindeblad från styrelsen. Ny ledamot var inte tillsatt när årsredovisningen publicerades.

Ny riksgäldsdirektör har utsetts

Riksgäldsdirektören är utsedd av regeringen för att leda verksamheten mot uppsatta mål enligt styrelsens direktiv och riktlinjer.

Riksgäldsdirektör Hans Lindblads förordnande gällde till och med den 31 januari 2022. Han tillträdde den 1 februari 2013. I november fattade regeringen beslut om att Karolina Ekholm blir ny riksgäldsdirektör från och med den 1 februari 2022.

Verksledning och ledningsgrupp

Riksgäldens verksledning består av riksgäldsdirektören, den biträdande riksgäldsdirektören, chefsjuristen och chefsekonomen.

Ledningsgruppen ska stötta riksgäldsdirektören i styrningen av myndigheten. Gruppen har bland annat till uppgift att bereda och diskutera strategiska frågeställningar och övergripande beslut som fattas av riksgäldsdirektören. Ledningsgruppen leds av riksgäldsdirektören och i den ingår den biträdande riksgäldsdirektören, chefsjuristen, chefsekonomen och avdelningscheferna. Under året har också kommunikationschefen deltagit på ledningsgruppens möten utifrån sitt verksamhetsområde. Efter den 1 december 2021 deltog också säkerhetsskyddschefen på mötena.

Resolutionsdelegationen

Resolutionsdelegationen är ett särskilt beslutande organ för frågor som Riksgälden ska pröva enligt lagen om resolution, lagen om förebyggande statligt stöd, lagen om insättningsgaranti och lagen om investerarskydd (se kapitlet Finansiell stabilitet). Beslut fattas i frågor som är av principiell karaktär eller av större betydelse eller avser föreskrifter. Resolutionsdelegationen fastställer en arbetsordning inom sitt ansvarsområde. Riksgäldens styrelse ansvarar för att Resolutionsdelegationen tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet, att den verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt och att den redovisas på ett tillförlitligt sätt.

Resolutionsdelegationen bestod under 2021 av riksgäldsdirektör Hans Lindblad (ordförande), Helena Thunander Holmstedt (vice ordförande), ekonomidirektör på Försvarsmakten, Kerstin Calissendorff, justitieråd i Högsta domstolen, Göran Lind, tidigare rådgivare till Riksbankens direktion samt Ann-Christine Lindeblad, justitieråd i Högsta domstolen. Magnus Uggla, före detta bankdirektör, tillkom i juni.

Vetenskapligt råd

Riksgälden har även ett vetenskapligt råd med externa deltagare som bidrar med särskild vetenskaplig kompetens inom Riksgäldens ansvarsområden. Rådets möten leds av riksgäldsdirektören. Ledamöter under 2021 var Nils Gottfries, professor i nationalekonomi vid Uppsala universitet, Anna Larsson Seim, docent i nationalekonomi vid Stockholms universitet samt Karolina Ekholm, professor i nationalekonomi vid Stockholms universitet, som tillkom i april. Peter Englund, professor emeritus i finansiell ekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm, avslutade sitt uppdrag vid årsskiftet 2020/2021.

Skuldförvaltning

Sveriges ekonomi återhämtade sig i överraskande snabb takt under 2021 och statens budgetsaldo visade återigen överskott. Det medförde att statens upplåningsbehov minskade och att statsskulden vände nedåt efter förra årets ökning. Riksgälden sänkte därför gradvis emissionsvolymerna i statsobligationer och avstod från att ge ut obligationer i utländsk valuta för egen räkning.

UPPGIFT OCH MÅL

Riksgälden tar upp och förvaltar lån till staten enligt regler i budgetlagen och riktlinjer från regeringen. Målet är att långsiktigt minimera kostnaden för statsskulden samtidigt som risken beaktas. De lån som tagits upp genom åren utgör Sveriges statsskuld. Underskott i statens ekonomi finansieras med nya lån och statsskulden ökar. Om statens finanser i stället visar överskott behöver Riksgälden inte ersätta alla lån som förfaller och statsskulden minskar.

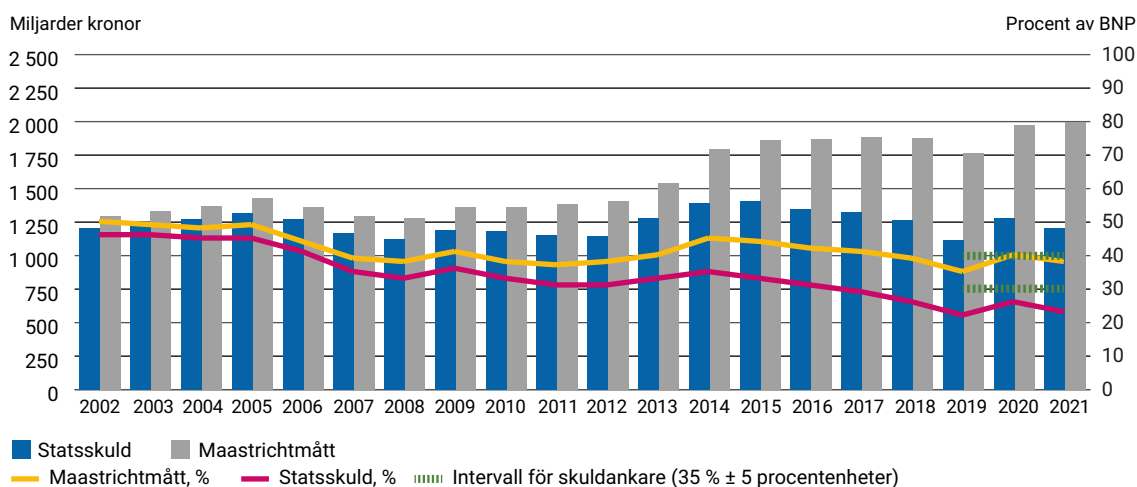
I Riksgäldens uppdrag ingår också att ansvara för statens likviditetsförvaltning, det vill säga att hantera statens kassa. Likviditetsförvaltningen ska hanteras effektivt och på ett sådant sätt att staten alltid kan fullgöra sina betalningar.

Riksgälden lämnar varje år i samband med årsredovisningen även rapporten "Statsskuldens förvaltning – underlag för utvärdering", där verksamheten följs upp mer djupgående.

Stark ekonomisk återhämtning bidrog till ett markant förbättrat budgetsaldo

Den svenska ekonomin 2021 präglades i hög grad av återhämtning från de ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin. Styrkan i återhämtningen ökade under året i takt med nedtrappningen av restriktioner, både de inhemska och i omvärlden. Det är främst hushållens konsumtion och investeringar som drivit den starka återhämtningen, men även exporten trots att den hämmats av en del utbudsproblem. Återhämtningen i ekonomin speglades även på arbetsmarknaden där efterfrågan på arbetskraft ökade och ledde till en ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet.

Diagram 1. Statsskuldens utveckling

Återhämtningen i ekonomin ledde till en markant förbättring av budgetsaldot. Sammantaget landade det på ett överskott på 78 miljarder kronor 2021, vilket kan jämföras med underskottet på 221 miljarder kronor 2020. Exklusive vidareutlåning visade budgetsaldot ett överskott på 21 miljarder kronor 2021. Förbättringen jämfört med 2020 kom främst från ökade skatteinkomster, vilket till stor del var drivet av den starka makroekonomiska återhämtningen. Utgifter och övriga inkomster var i stort sett oförändrade. Därtill stärktes budgetsaldot till följd av minskad vidareutlåning till Riksbanken som i januari 2021 beslutade att på egen hand finansiera valutareserven. Det innebär att Riksgälden inte refinansierade upptagna lån för Riksbankens räkning som förföll under 2021. Detta stärkte budgetsaldot utöver konjunkteffekter med 57 miljarder kronor 2021. Det sammantagna överskottet från budgetsaldot bidrog till en minskad nettoupplåning och minskad statsskuld 2021.

Tabell 1. Statens budgetsaldo

Miljarder kronor	2017	2018	2019	2020	2021
Primärsaldo ¹	69	98	65	-173	3
Riksgäldens nettoutlåning ² (-)	-3	4	-69	28	-74
Räntor på statsskulden (-)	10	13	22	19	-1
Budgetsaldo³	62	80	112	-221	78
Budgetsaldo exkl Riksbanken	71	91	45	-215	21

Källa: Riksgälden

¹ Primärsaldot är statens inkomster minus utgifter exklusive Riksgäldens nettoutlåning och räntebetalningar.

² Riksgäldens nettoutlåning utgörs i huvudsak av nettoförändringar av myndigheters lån och placeringar hos Statens internbank. Nettoutlåningen påverkar budgetsaldot (nettolånebehovet) och statsskulden, men omfattas inte av det statliga utgiftstaket.

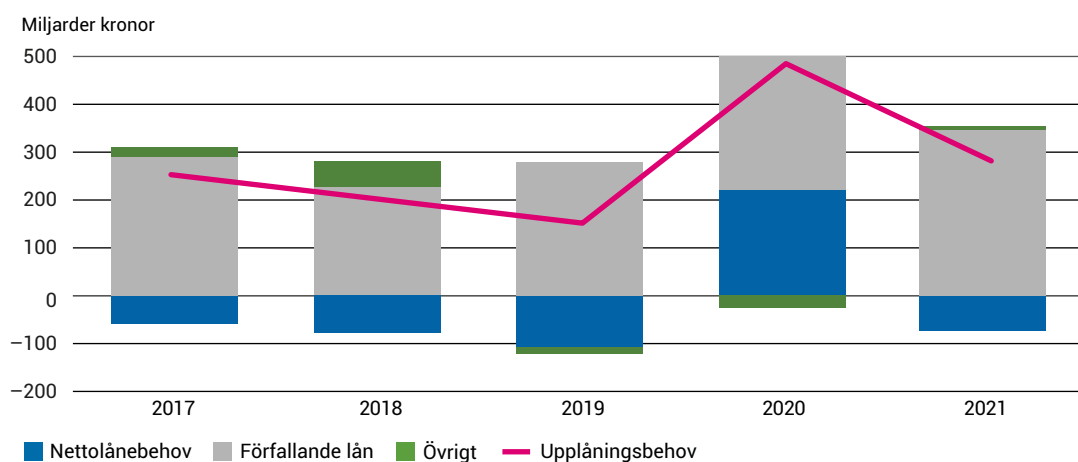
En siffra med positivt tecken innebär ett lägre budgetsaldo, medan negativt tecken innebär ett högre budgetsaldo.

³ Budgetsaldot med omvänt tecken är statens nettolånebehov.

Minskad upplåning i såväl kronor som utländsk valuta

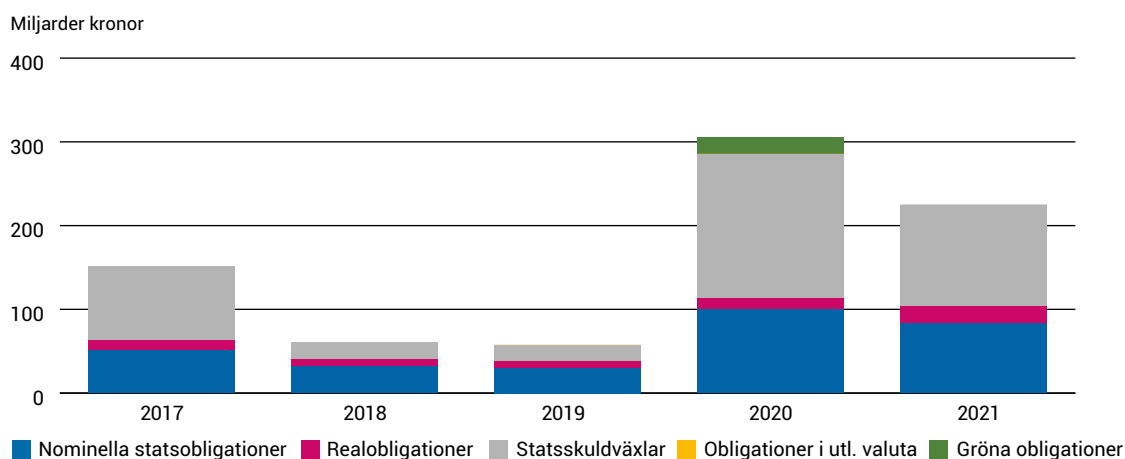
Riksgälden lånar åt staten dels för att täcka underskott i statsbudgeten (nettolånebehovet), dels för att refinansiera tidigare tagna lån som förfaller. Jämfört med 2020 minskade det totala upplåningsbehovet med 201 miljarder kronor till 279 miljarder kronor (se diagram 2). Det beror främst på omsvängningen i budgetsaldot (minskningen av nettolånebehovet). Allt eftersom den ekonomiska utvecklingen och utfallet av budgetsaldot överraskade positivt under året sänkte Riksgälden prognosen för upplåningsbehovet och drog ned emissionsvolymerna (se diagram 3).

Diagram 2. Statens upplåningsbehov

Anmärkning: Nettolånebehovet är budgetsaldot med omvänt tecken. I övrigt ingår bland annat en justering för att nettolånebehovet avser likviddag och upplåning avser affärsdag.

Diagram 3. Emissionsvolym av statspapper

Anmärkning: Beloppet för statsskuldväxlar avser utestående stock vid utgången av året.

Nominella statsobligationer är statens viktigaste finansieringskälla. Under 2021 minskade upplåningen i nominella statsobligationer till 83 miljarder kronor i årsvolym från 100 miljarder kronor föregående år. Buden var i genomsnitt 4,2 gånger större än den erbjudna volymen i auktionerna och de nominella statsobligationerna såldes till en genomsnittlig ränta på 0,14 procent sett över hela året.

Volymen i statsskuldväxlar drogs ned från den höga nivån 2020. Jämfört med övriga skuldslag har volymen minskat relativt lite eftersom växlarna framför allt används för att parera svängningar i lånebehovet. På så vis hölls upplåningen i statsobligationer stabil. Den utestående stocken av stats-skuldväxlar uppgick till 107 miljarder kronor vid utgången av 2021, att jämföra med 173 miljarder ett år tidigare. Buden var i genomsnitt 2,6 gånger större än den erbjudna volymen i auktionerna och växlarna såldes till en genomsnittlig ränta på -0,24 procent sett över hela året.

Upplåningen i realobligationer ökade från 13 miljarder kronor 2020 till 21 miljarder kronor 2021. Ökningen gjordes för att styra andelen realskuld mot det långsiktiga riktmärket på 20 procent av statsskulden.

Diagram 4. **Teckningskvot**

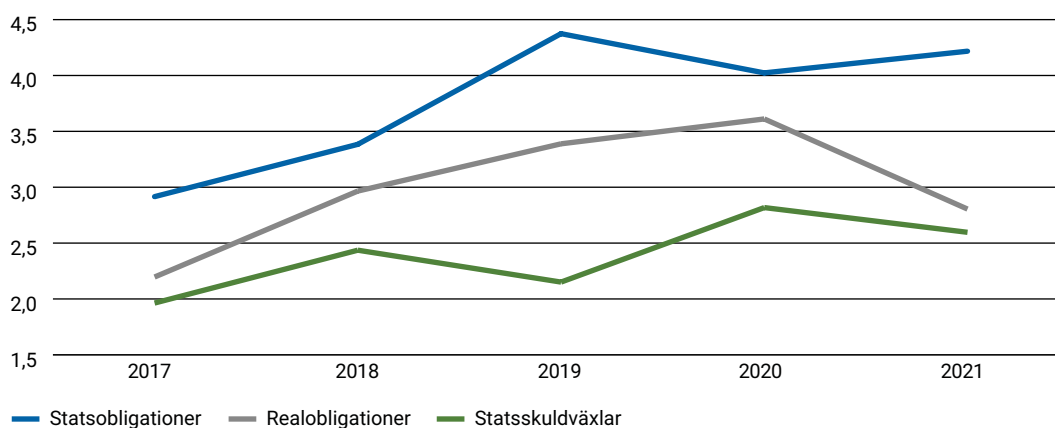
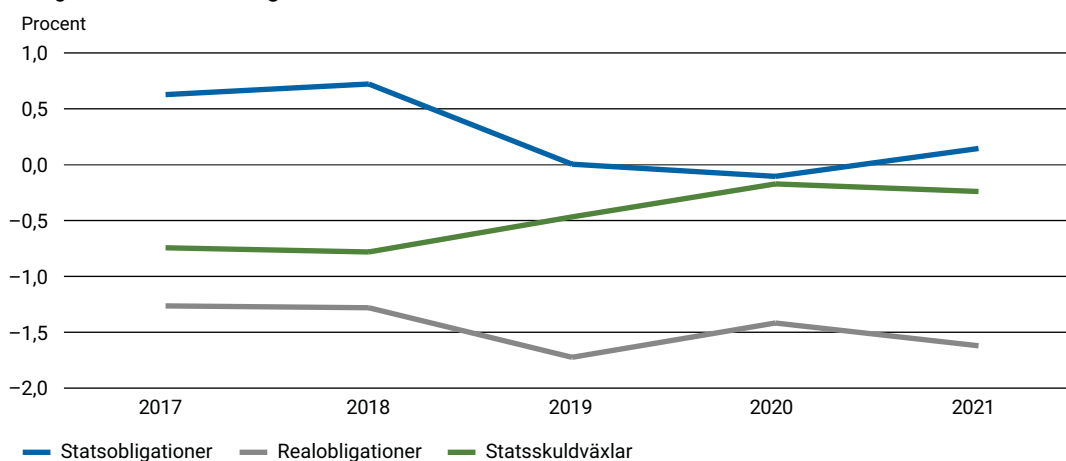

Diagram 5. **Genomsnittlig emissionsränta**

Ny 50-årig obligation mötte hög efterfrågan

I juni introducerade Riksgälden en ny nominell statsobligation med 50 års löptid. Intresset var stort och den nya obligationen blev det längsta lånet i Sveriges statsskuld. Emissionen uppgick till 10 miljarder kronor och genomfördes med en grupp av banker genom så kallad syndikering. Det innebär att en grupp banker sålde obligationen till villkor som Riksgälden godkänt. Totalt inkom bud för 52 miljarder kronor. Räntan sattes till 1,39 procent.

Likviditeten på andrahandsmarknaden får underkänt

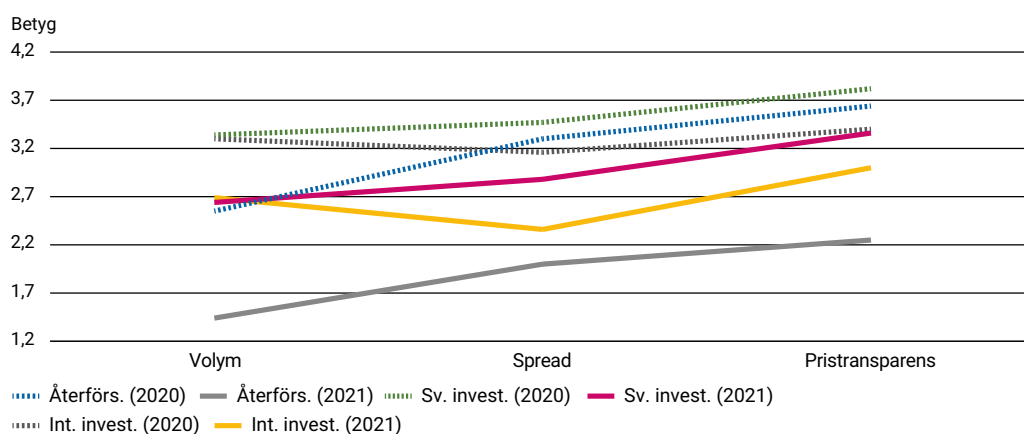
En väl fungerande marknad med god likviditet är en viktig faktor för att attrahera investerare till svenska statspapper och hålla nere den långsiktiga kostnaden för statsskulden. Med likviditet avses möjligheten att köpa och sälja statspapper snabbt, till rimlig kostnad och med liten prispåverkan.

I en årlig enkätundersökning som Riksgälden låter göra sätter marknadsaktörerna betyg på en skala 1–5, på likviditeten avseende volym, spread (skillnad mellan köp- och säljkurs) och pristransparens.

De senaste åren har likviditeten på marknaden för statspapper gradvis försämrats bortsett från en viss tillfällig förbättring under 2020. I undersökningen som genomfördes i slutet av 2021 gav såväl Riksgäldens återförsäljare som svenska och utländska investerare underkänt (lägre betyg än 3) till likviditeten i termer av volym, se diagram 6. Att marknaden upplevs fungera allt sämre förklaras framför allt av att volymen i statsobligationer som kan handlas har minskat, detta till följd av att Riksbanken har ökat sitt innehav samtidigt som Riksgälden dragit ner utbudet. Diagram 7 visar utvecklingen av den utestående volymen nominella statsobligationer och Riksbankens innehav. Vid slutet av 2021 ägde Riksbanken 51 procent av nominella statsobligationer.

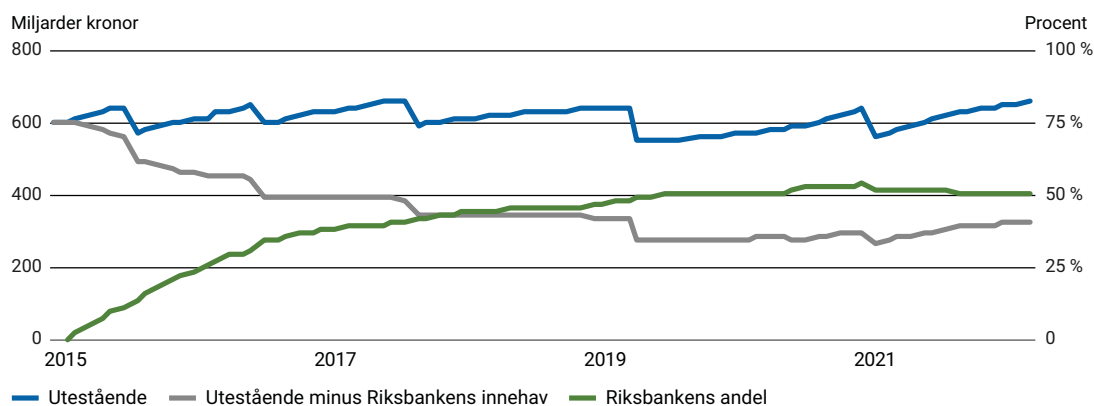
Riksgälden kan inte påverka likviditeten direkt genom att öka utbudet av statspapper mer än vad som är motiverat av statens lånebehov. Däremot innefattar Riksgäldens strategi att prioritera nominella statsobligationer i upplåningen och erbjuda marknadsvårdande faciliteter som indirekt stöttar likviditeten. De marknadsvårdande reporna i statspapper bedöms i undersökningen som den viktigaste av Riksgäldens strategier och får fortsatt ett betyg på över 4.

Diagram 6. Upplevd likviditet i marknaden för nominella statsobligationer

Källa: Kantar

Diagram 7. Riksbankens köp och Riksgäldens emissioner av nominella statsobligationer

Källa: Riksbanken och Riksgälden

Riksgälden slutar låna i utländsk valuta för Riksbankens räkning

Sedan 2009 har Riksgälden tagit upp lån i utländsk valuta som sedan lånats vidare till Riksbanken för att förstärka valutareserven. I januari 2021 beslutade Riksbanken att själv finansiera valutareserven samt återbetala de valutalån som Riksgälden tagit upp för Riksbanken. Riksgälden avser att behålla sin närvaro på den internationella marknaden för att behålla sin beredskap att låna i utländsk valuta för egen räkning. Riksgälden planerade därför en emission i utländsk valuta till slutet på 2021, men när budgetsaldot blev högre än väntat ströks emissionen och upplåningen i svenska kronor prioriterades.

Olika typer av statspapper

Riksgälden lånar framför allt genom att sälja statspapper på räntemarknaden. Det finns olika typer av statspapper i svenska kronor:

- **Nominella statsobligationer** är skuldebrev med en fast, årlig kupongränta. När obligationerna ges ut är löptiden minst ett år, vanligen mellan fem och tio år.
- **Realobligationer** har i stället en fast real ränta. Därutöver betalar staten en ersättning för inflationen.
- **Statsskuldväxlar** är korta värdepapper med löptid på upp till 12 månader.

Vid behov lånar Riksgälden även på den internationella marknaden, bland annat genom att ge ut obligationer i utländsk valuta. Valutalånen kan utgöra ett komplement till statspapper i kronor när lånebehovet är stort. Eftersom Riksgälden är en liten aktör på den internationella kapitalmarknaden, till skillnad från på kronmarknaden, är möjligheterna större att agera flexibelt och anpassa upplåningen efter rådande marknadsförhållanden.

Riksgälden publicerade investerarrapport till grön obligation

I juni 2020 beslutade regeringen om Sveriges ramverk för statliga gröna obligationer och vilka anslag i statsbudgeten som den första emissionen skulle kopplas till. I ramverket beskrivs hur de berättigade utgifterna definieras, väljs ut, redovisas och rapporteras. Ramverket klassades som "mörkt grönt" – den högsta bedömningsnivån – av granskaren Cicero. Riksgälden genomförde emissionen på 20 miljarder kronor i september 2020.

I november 2021 publicerade Riksgälden en investerarrapport som redovisar den slutliga fördelningen av emissionslikviden mellan de berättigade utgifterna i statsbudgeten för 2019 och 2020. I rapporten ingår även redovisning av de gröna utgifternas positiva miljöeffekter i den mån sådan information finns tillgänglig. Riksgäldens sammanställning bygger på befintlig redovisning från Naturvårdsverket och andra ansvariga myndigheter.

I och med publiceringen av investerarrapporten har Riksgälden slutfört det initiala uppdraget från regeringen att emittera en grön obligation.

I investerarrapporten ingår redovisning av de gröna utgifternas positiva miljöeffekter som bygger på befintlig redovisning från Naturvårdsverket och andra ansvariga myndigheter.

Redovisning av virtuella kontot avseende gröna obligationen

Enligt ramverket för Sveriges statliga gröna obligationer omfattar uppföljningen av emissionen av den gröna obligationen att beloppet, motsvarande emissionslikviden som kopplats till portföljen av berättigade gröna utgifter, ska redovisas i ett register/virtuellt konto. Registret som redovisar hur beloppet som lånades upp med den gröna obligationen har fördelats framgår av tabell 2.

Tabell 2. Redovisning grön obligation, MSEK

Anslag	Utgifter		Upplåning		
	Namn	2019	2020	Namn	2022
20 01 003	Åtgärder för värdefull natur	862	266	EUG B01	20 000
20 01 008	Klimatbonus	1 280	482		
20 01 011	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 151	296		
20 01 014	Skydd av värdefull natur	977	204		
20 01 016	Klimatinvesteringar	569	234		
20 01 019/20	Industriklivet	41	38		
21 01 007	Energiteknik	730	189		
22 01 002 AD2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur, Järnväg	9 779	2 683		
23 01 019	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	180	39		
		15 567	4 433		
		20 000			20 000

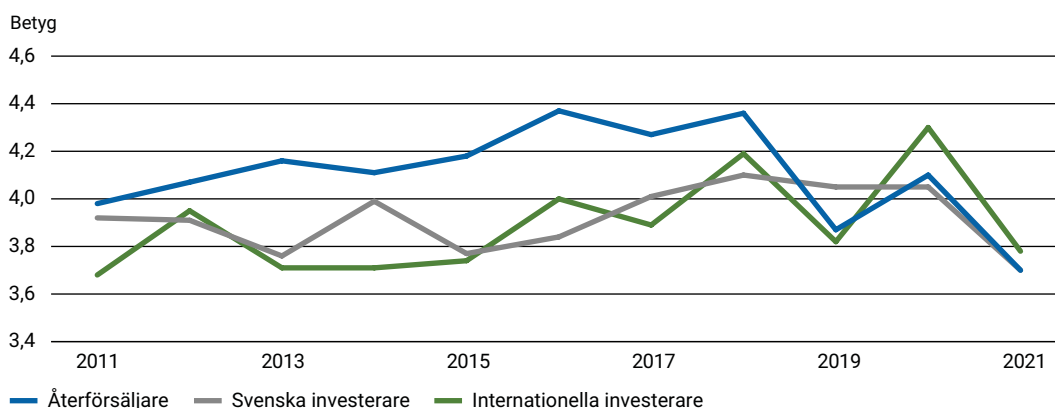

Lägre helhetsbetyg 2021 efter uppgång föregående år

Riksgälden arbetar efter flera strategier som syftar till att nå det övergripande målet att minimera den långsiktiga kostnaden för statsskulden med hänsyn till risker. Bland annat verkar Riksgälden för att den svenska statspappersmarknaden ska vara attraktiv för så många investerare som möjligt. En viktig del i detta är att agera förutsägbart och vara öppen och tydlig i kommunikationen mot marknaden. Betydelsen av strategierna och Riksgäldens agerande utvärderas av återförsäljare och investerare i en årlig enkätundersökning.

Utvecklingen av det sammanvägda betyget visas i diagram 8. I 2021 års undersökning sjönk betyget från alla tre svarsgrupperna – återförsäljare, svenska investerare och utländska investerare – under 4 som är den nivå som enligt undersökningsföretaget ska tolkas som utmärkt. Nedgången var störst för faktorerna ett tydligt och konsekvent agerande och bra information om volymer och andra villkor för nominella statsobligationer.

Diagram 8. Sammanvägd bedömning av Riksgäldens strategier och agerande

Anmärkning: Betyg från 1 till 5 fördelat på återförsäljare, samt svenska respektive internationella investerare.
Källa: Kantar.

Oförändrad valutaexponering och löptid inom styrintervall

Hur statsskulden ska vara sammansatt och vilken genomsnittlig löptid den ska ha styrs av riktlinjer som beslutas av regeringen varje år efter förslag från Riksgälden. Riktlinjerna styr därmed skuldens exponering mot olika typer av risker på en övergripande nivå. Det är sedan Riksgäldens uppgift att uppnå den exponeringen rent operativt på ett kostnadseffektivt sätt. Regeringens riktlinjer för statsskuldens förvaltning var oförändrade under 2021.

Löptiden för statsskulden låg inom styrintervallet på 3,5–6 år under 2021 (se diagram 9). När det gäller skuldens sammansättning steg andelen realskuld till följd av att statsskulden minskade. I slutet av året var realandelen i linje med det långsiktiga riktvärdet på 20 procent av den totala skulden (se diagram 10). Riktvärdet för realskulden är långsiktigt eftersom andelen är svår att styra på kort sikt.

Diagram 9. Statsskuldens löptid 2021

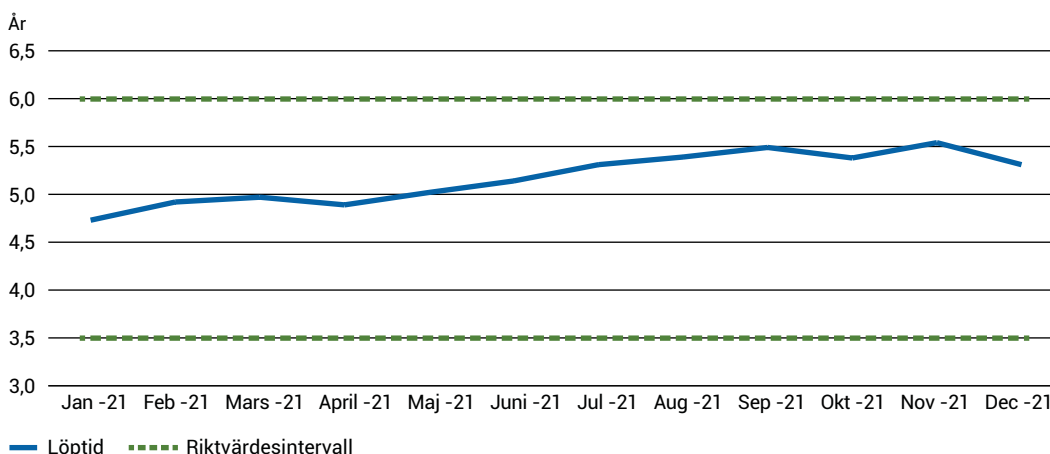
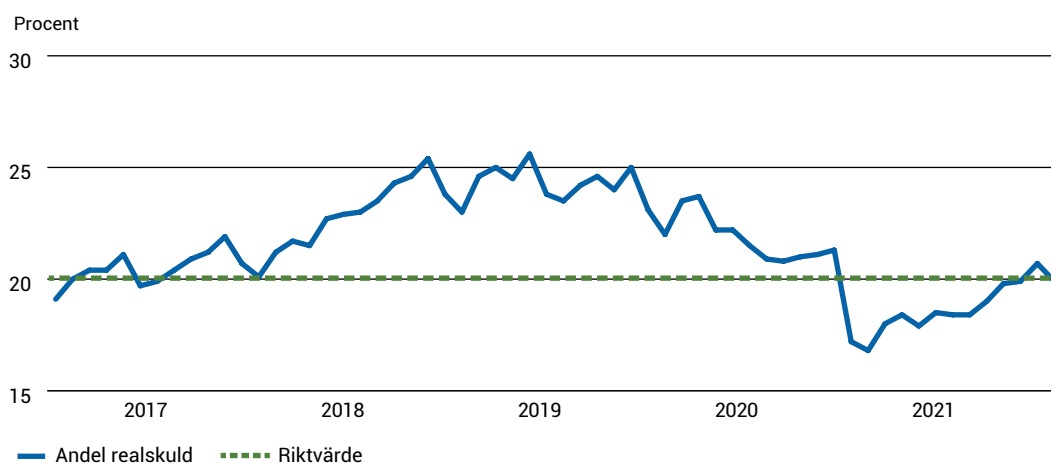

Diagram 10. Andel realskuld 2021

Riksgälden siktade under 2021 mot att hålla valutaexponeringen oförändrad enligt regeringens riktlinjer. Men även om Riksgälden planerar för en viss valutaexponering ser utfallet annorlunda ut eftersom det också påverkas av faktorer som ligger utanför förvaltningen av statsskulden. En stor del av Riks-

gäldens valutatransaktioner görs för att hantera exempelvis EU-betalningar, andra myndigheters valutasäkringar och statens valutakoncernkonto. Dessa faktorer ger ingen bestående effekt på valutaexponeringen men kan påverka utfallet ett enskilt kalenderår. Under 2021 minskade den faktiska valutaexponeringen, mätt till fasta referenskurser, med 4 miljarder kronor. Detta beskrivs närmre i rapporten "Underlag för utvärdering av statsskuldsförvaltningen" som publiceras samtidigt som årsredovisningen.

Fortsatt låg kostnad för statsskulden

Kostnaden för statsskulden kan härledas till den ränta som lånen tagits upp till, men även inflation och valutakurser påverkar kostnaden. Det låga ränteläget har under en lång period bidragit till att sänka såväl kostnaden som de löpande räntebetalningarna, när skulden successivt omsätts till lägre räntor. Trots låga räntor ökade kostnaden för statsskulden något under 2021. Samtidigt sjönk räntebetalningarna, som är kassamässiga, till en historiskt låg nivå. Den ökade kostnaden förklaras till stor del av orealiserade valutakursförluster då kronan försvagats mot andra valutor. Räntebetalningarna påverkas däremot inte av orealiserade valutakursförändringar.

Riksgälden redovisar statsskulsräntorna enligt två principer:

- kassamässiga ränteutgifter (betalningar),
- kostnadsmässiga räntor enligt värderingsprincipen upplupet anskaffningsvärde.

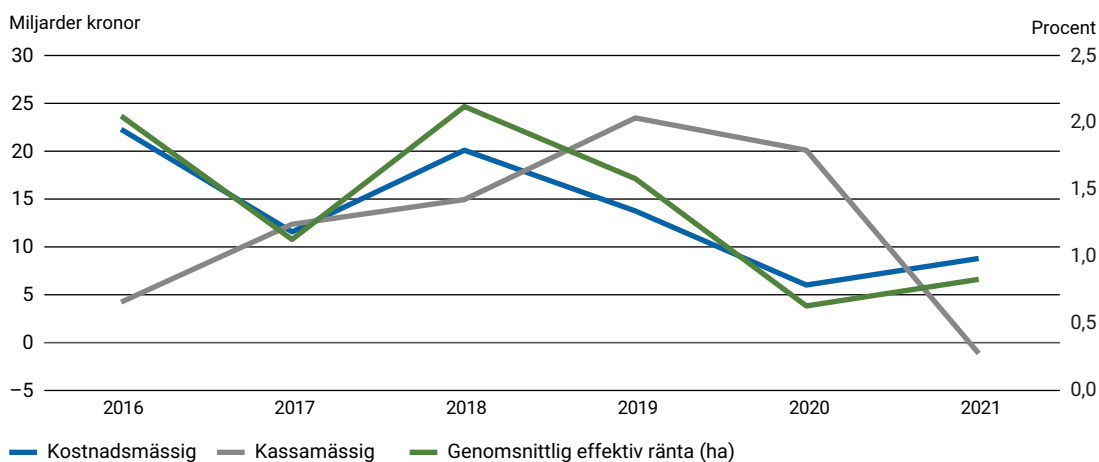
De kassamässiga räntebetalningarna redovisas mot anslaget "Räntor på statsskulden" i statsbudgeten, medan den kostnadsmässiga redovisningen återfinns i Riksgäldens resultaträkning samt i rapporten "Underlag för utvärdering av statsskulsförvaltningen", som publiceras samtidigt som årsredovisningen. Riksgäldens resultaträkning bygger inte fullt på värderingsprincipen upplupet anskaffningsvärde, eftersom inflations- och valutaomvärderingen görs på nominella belopp och inte det upplupna anskaffningsvärdet. Siffrorna i Riksgäldens årsredovisning och underlaget för utvärderingen av statsskulsförvaltningen är därmed inte helt jämförbara.

De kassamässiga räntorna uppgick 2021 till historiskt låga –1 miljarder kronor vilket är 21 miljarder kronor lägre än föregående år. Minskningen förklaras dels av att en gammal obligation med hög kupongränta förföll 2020, dels av att 2020 påverkades av ett stort realobligationsförfall. Vid förfallet betalar Riksgälden ut inflationskompensation till investerarna för den inflation som varit sedan utgivandet. Något motsvarande förfall ägde inte rum under 2021. Därtill var kursförlusterna i samband med återköp av obligationer lägre under 2021 än föregående år.

Den kostnadsmässiga räntan för statsskulden uppgick till 9 miljarder kronor 2021 (se diagram 11). Det motsvarar 0,17 procent av BNP. Utfallet var lägre än genomsnittet för de senaste fem åren men 3 miljarder kronor högre än 2020. Ökningen av kostnaden beror huvudsakligen på orealiserade valutakursförluster.

Kostnaden för statsskulden kan även ställas i relation till den utestående skulden. På så sätt erhålls en slags genomsnittlig effektiv ränta. Uttryckt på detta sätt var kostnaden 0,8 procent 2021, vilket är lägre än genomsnittet de senaste fem åren (se diagram 11).

Diagram 11. Statsskuldens kostnad

Anmärkning: Kostnadsmässiga och kassamässiga räntor redovisas i miljarder kronor medan genomsnittlig effektiv ränta redovisas som procent i förhållande till statsskulden. Räntor på in- och utlåning i Statens internbank ingår ej i redovisningen ovan.

Sista premieobligationen förföll – fortsatt merkostnad under 2021

Under året förföll den sista utestående premieobligationen. Därmed är upplåningen på privatmarknaden avvecklad enligt plan.

Kostnaden för det sista premieobligationslånet var högre jämfört med motsvarande upplåning på den institutionella marknaden. Dessutom har Riksgälden haft fasta kostnader för systemstöd och tjänster som krävts för att upprätthålla verksamheten till dess att den sista premieobligationen förföll. De sista kontona i Riksgäldsspar förföll under 2020, men system och tjänster för produkten avvecklades under våren 2021. Under 2021 var merkostnaden 5 miljoner kronor vilket betyder att besparingen var negativ (se tabell 3). För perioden 2017–2021 uppgick merkostnaden till totalt 51 miljoner kronor.

Tabell 3. Besparing genom privatmarknadsupplåning, miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
Premieobligationer	-21	-3	-4	-4	-3	-35
Riksgäldsspar	-4	-3	-5	-3	-2	-16
Summa besparing	-24	-6	-9	-8	-5	-51

Anmärkning: Ett negativt belopp motsvarar en merkostnad relativt motsvarande upplåning på den institutionella marknaden.

Position för starkare krona visar orealiserad vinst

Riksgälden har mandat att i begränsad utsträckning justera exponeringen i statsskulden av taktiska skäl. Sådana så kallade positioner kan tas både i syfte att sänka den förväntade kostnaden och för att minska riskerna i förvaltningen. I maj 2018 beslutade Riksgäldens styrelse att ta en position för en starkare krona mot euron på maximalt 7 miljarder kronor i syfte att sänka den förväntade kostnaden.

Under 2021 var positionen oförändrad på 6,8 miljarder kronor. Vid utgången av året var det orealiserade resultatet 271 miljoner kronor (se tabell 4). Det slutliga resultatet kommer att kunna beräknas först när positionen är avslutad.

Tabell 4. Resultat för positionstagningen

	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt	Genomsnitt
Egen löpande positionstagning	13	11	14	39	16	93	19
Extern positionstagning	-115	-26	0	0	0	-141	-28
Totalt löpande positionstagning	-102	-15	14	39	16	-48	-10
Position för starkare krona		73	20	278	-101	271	
Positionstagning totalt	-102	58	34	317	-85	223	45

Anmärkning: Resultatet för den externa positionstagningen redovisas inklusive förvaltningsavgifter.

Riksgäldens interna löpande positionstagning visade ett positivt resultat på 16 miljoner kronor 2021, vilket var en minskning jämfört med föregående år (se tabell 4).

Resultatet för Riksgäldens positionstagning varierar mellan åren och utvärderas därför i femårsperioder. Under åren 2017–2021 var det genomsnittliga resultatet för den löpande positionstagningen -10 miljoner kronor per år, inklusive kostnader för den externa förvaltningen (se tabell 4).

Översyn av ramverket för statsskuldsförvaltningen

Karolina Ekholm har under 2021 haft ett uppdrag att se över ramverket för statsskuldsförvaltningen, det vill säga de principer och processer som beslut om skuldförvaltningen baseras på. Det handlar om struktur på underlag som ligger till grund för beslut, operationalisering av målen för statsskuldsförvaltningen samt de processer som säkerställer att utvärderingen bidrar till kontinuerlig utveckling av verksamheten.

Samlad analys och bedömning

Den snabba återhämtningen i Sveriges ekonomi från coronapandemins effekter gjorde att statens budgetsaldo återigen visade överskott och att statsskulden vände nedåt. Därmed minskade statens upplåningsbehov och Riksgälden sänkte därför emissionsvolymerna i statsobligationer och avstod att ge ut obligationer i utländsk valuta. Den minskade emissionsvolymen i kombination med Riksbankens fortsatta stödköp har påverkat marknadsförhållandena för statspappersmarknaden, med försämrad likviditet som följd.

Under året introducerade Riksgälden en ny obligation med 50-årig löptid, vilket innebär att det nu finns ytterligare ett skuldinstrument att använda och en ny referenspunkt långt ut på kurvan. Regeringsuppdraget om att ge ut en statlig grön obligation slutfördes i november 2021. Då gav Riksgälden ut sin första gröna investerarrapport som visar på den slutliga allokeringen av emissionslikviden från den gröna obligationen samt de miljö- och climateffekter som likviden kopplas till.

Coronapandemin har inneburit stora svängningar i statens upplåningsbehov under året och ett prognosticerat stort underskott vände till överskott. Riksgäldens möjlighet att snabbt ställa om sin upplåning visar på en väl fungerande process och strategi. Det är en process som under året även granskats av Carolina Ekholm i syfte att säkerställa fungerande rutiner och utveckla verksamheten.

Finansiell stabilitet

Riksgälden fortsatte under året att stärka sin beredskap för att upprätthålla finansiell stabilitet, bland annat genom att utveckla verktygen inom resolution och genom samverkan på nationell och internationell nivå. Myndigheten har också på grund av nya EU-regler tagit fram en ny policy för hur kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder ska tillämpas för banker och andra institut.

UPPGIFT OCH MÅL

Riksgälden ska tillsammans med Finansdepartementet, Finansinspektionen och Riksbanken verka för att det finansiella systemet är stabilt. Det är en viktig uppgift eftersom en finansiell kris kan orsaka stora kostnader för samhällsekonomin i form av produktionsbortfall och arbetslöshet. Riksgälden ansvarar för att hantera så kallade systemviktiga banker i kris genom resolution. Resolution innebär att staten, genom Riksgälden, tillfälligt tar kontroll över banken och ser till att bankens förluster fördelas mellan aktieägare och borgenärer. Vid behov kan Riksgälden även ge olika former av förebyggande stöd till problemdrabbade banker som fortfarande är livskraftiga. Målet är att bidra till att motverka risk för allvarliga störningar i det finansiella systemet. Om en kris ändå inträffar, ska den hanteras på ett för samhället kostnadseffektivt sätt. Benämningen banker avser här även kreditmarknadsföretag och vissa värdepappersbolag.

Riksgälden har också ett ansvar för att allmänhetens insättningar och placeringar i finansiella instrument är skyddade, och för att insättningar kan betalas ut snabbt om en bank går i konkurs. Insättningsgarantin motverkar också risken för allvarliga störningar i det finansiella systemet genom att den skapar trygghet för insättarna. På så sätt minskar risken för uttagsanstörningar som kan försätta en bank i kris.

Ytterligare framsteg i beredskapen för krishantering

Riksgälden fortsatte under året att stärka sin beredskap för att hantera krisdrabbade banker. Detta bland annat genom att utveckla och förbereda tillämpningen av de olika verktyg som Riksgälden har till sitt förfogande för att hantera banker i kris. Genom dessa insatser har Riksgälden ytterligare stärkt förmågan att värna stabiliteten i det finansiella systemet.

Den 18 oktober 2021 publicerade Riksgälden sin nya MREL-policy. MREL står för minimum requirements for own funds and eligible liabilities. Policyn anger hur Riksgälden avser att fastställa kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder, så kallade MREL-krav, enligt de nya EU-regler som under året genomfördes i svensk lag. Regeländringarna innebär inga förändringar i det grundläggande

konceptet för MREL, det vill säga att säkerställa att bankerna har tillräckligt med kapital och skulder som kan täcka förluster och återställa kapitalet i händelse av kris. Riksgälden kommer även fortsatt att fastställa storleken på kravet utifrån bankernas kapitalkrav. Däremot har det gjorts ett antal ändringar som framför allt har betydelse för hur bankerna ska uppfylla kravet. Dessa ändringar motsvarar i stora delar innehållet i de resolutionsbarhetsprinciper som Riksgälden tillämpat sedan tidigare – i avvaktan på att EU-reglerna skulle genomföras i svensk rätt. De krav som i december beslutades enligt de nya reglerna fasas in och ska vara fullt ut uppfyllda senast den 1 januari 2024.

MREL-krav fastställs årligen

I resolution hanteras bankens förluster genom att aktie- och fordringsägare först bär kostnaderna genom så kallad skuldnedskrivning eller bail-in. För att säkerställa att det finns tillräckligt med kapital samt skulder att skriva ned och konvertera beslutar Riksgälden om ett krav på kapitalbas och kvalificerade skulder (MREL) för alla banker. Kraven fastställs i december varje år och gäller för det följande året.

Riksgälden utvärderar kontinuerligt hur bankerna efterlever MREL-kravet. Utvärderingen publiceras i kvartalsrapporten "Svenska bankers krisberedskap". Rapporterna visar att samtliga banker uppfyllde de befintliga kraven och tillämpliga principer med god marginal under året. Rapporterna indikerar också att bankerna ligger väl i fas för att uppfylla de nya MREL-kraven, som fasas in till 1 januari 2024.

Resolutionsplanering – ett ständigt pågående arbete

Effektiv krishantering kräver omfattande planering. En central del i Riksgäldens krishanteringsarbete är därför att planera för att kunna hantera krisdrabbade banker. De centrala delarna i planeringen redovisas i de resolutionsplaner som Riksgälden upprättar för alla banker. Resolutionsplanen anger bland annat vilken strategi som Riksgälden planerar att använda om banken skulle fallera. Den beskriver om det finns några hinder för att genomföra resolution på ett sätt som värnar den finansiella stabiliteten och där bankens kritiska verksamheter kan upprätthållas.

Hur en krisdrabbad bank ska hanteras styrs av dess betydelse för det finansiella systemet. Banker som bedöms vara systemviktiga hanteras genom resolution. I annat fall ska de försättas i konkurs eller likvideras. Merparten av de banker som omfattas av Riksgäldens resolutionsplanering bedöms inte vara systemviktiga. För närvarande bedömer Riksgälden att det finns nio systemviktiga svenska banker. Förutom de tre storbankerna, Handelsbanken, SEB och Swedbank, utgörs dessa av Landshypotek, Länsförsäkringar, SBAB, Skandiabanken, Sparbanken Skåne och Svensk Exportkredit.

I december 2021 fattade Riksgälden beslut om resolutionsplaner och MREL för alla svenska banker. Årets resolutionsplaner har uppdaterats med en utökad analys av bankernas verksamhet.

Utvecklingsarbete för effektiv krishantering

För att stärka den operationella krisberedskapen arbetar Riksgälden med att utveckla de olika verktyg som myndigheten kan använda för att hantera en bank i resolution. Under året har Riksgälden drivit ett projekt för att kunna hantera en bank i resolution genom att sätta upp ett broinstitut. Verksamheten i en krisdrabbad bank förs över till broinstitutet efter att Riksgälden tagit kontroll över

banken och kapital och skulder skrivits ned. Ett broinstitut är ett aktiebolag som kontrolleras av Riksgälden. Syftet är att kunna driva vidare bankens kritiska verksamheter under en övergångsperiod till dess att den kan säljas eller avvecklas.

Därtill har Riksgälden fortsatt arbetet med att skapa förutsättningar för att de värderingar som krävs för resolution ska kunna tas fram snabbt och vara utformade så att Riksgälden kan fatta välgrundade beslut under resolutionsförfarandet.

Vidare har Riksgälden påbörjat förberedelser för att införa Europeiska bankmyndighetens (Eba) kommande riktlinjer för resolutionsbarhet. Syftet med riktlinjerna är att etablera en gemensam praxis och ett harmoniserat format för hur EU:s krishanteringsdirektiv bör tillämpas för att stärka bankernas resolutionsbarhet. Riktlinjerna ska gälla från och med 2024, vilket innebär att både Riksgälden och instituten dessförinnan måste ha vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att riktlinjerna då ska kunna efterlevas.

Riksgälden väntas bli resolutionsmyndighet för centrala motparter

I budgetpropositionen för år 2022 föreslår regeringen att Riksgälden ska få uppdraget att bli resolutionsmyndighet även för centrala motparter. Ett sådant uppdrag innebär att en ny verksamhet behöver byggas upp. Uppdraget omfattar bland annat att planera för hur en central motpart ska hanteras i kris och för att kunna vidta de åtgärder som krävs om en krissituation skulle uppstå. Även om formen för uppdraget i princip är densamma som för bankresolution finns grundläggande materiella skillnader, bland annat när det gäller vilken typ av åtgärder som kan vidtas i resolution.

Myndigheten har under året påbörjat förberedelser inför det nya uppdraget, bland annat genom att påbörja en utökning av personalstyrkan som arbetar med krishantering. I likhet med resolutionsuppdraget för banker, kommer en viktig del i arbetet vara samarbetet med andra resolutionsmyndigheter och samarbetsorganisationer, men det kommer att ske i nya fora jämfört med bankresolution.

God kännedom om insättningsgarantin är viktigt

En förutsättning för att insättningsgarantin ska bidra till finansiell stabilitet är att allmänheten vet att skyddet finns och har förtroende för det. Riksgälden låter därför göra en årlig undersökning av allmänhetens kännedom om och förtroende för garantin.

Resultatet av undersökningen 2021 visade att 58 procent av de tillfrågade känner till att det finns ett skydd för insättningar. Av de som kände till skyddet, svarade 77 procent att de har ganska mycket eller mycket stort förtroende för insättningsgarantin. Kännedomen om insättningsgarantin är ungefär i linje med tidigare års resultat.

Ny avgiftsmodell för insättningsgarantin

Alla banker som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift till Riksgälden. Avgifterna fastställs individuellt för varje bank med hänsyn till vilka risker banken tar i sin verksamhet.

År 2021 använde Riksgälden en reviderad modell för beräkning av insättningsgarantiavgiften som bättre ska spegla institutens risknivå och därmed bättre fånga den risk som instituten utgör för insättningsgarantisystemet. I korthet innebär modellen att mer riskfyllda banker får betala en högre

avgift och mindre riskfyllda banker en lägre. På så sätt fungerar garantin på samma sätt som vilken försäkring som helst där premien står i proportion till risken.

Den 31 december 2021 uppgick insättningsgarantifondens marknadsvärde till 47,8 miljarder kronor.

Resolutionsreserven finansierar krishantering

Ramverket för resolution innebär att det i första hand ska vara aktie- och fordringsägarna i ett krisdrabbat institut som ska finansiera krishanteringen. Om institutets egna resurser inte räcker till finns det medel avsatta i förväg i den så kallade resolutionsreserven. Förutsatt att särskilda villkor är uppfyllda, kan reserven användas för att finansiera resolution. Reservens byggs upp genom en särskild avgift som bankerna betalar årligen.

Resolutionsavgiften togs ut för första gången 2016. Mindre institut får sina resolutionsavgifter fastställda i enlighet med en schablonmodell medan större institut betalar en riskjusterad avgift. För 2021 betalade 169 institut resolutionsavgift. De flesta av dem, 114 institut, betalade en schablonavgift. För resterande 55 institut var avgiften riskjusterad.

Resolutionsavgifter ska betalas till dess resolutionsreserven når en målnivå motsvarande tre procent av de garanterade insättningarna. Hur stora de årliga uttagen blir och hur många år framöver som avgifter kommer att tas ut beror på både hur snabbt de garanterade insättningarna och institutens avgiftsunderlag växer. År 2021 betalade instituten in cirka 3,7 miljarder kronor till reserven.

Resolutionsreserven uppgick till 50,6 miljarder kronor i slutet av 2021. Det motsvarar cirka 2,7 procent av de sammanlagda garanterade insättningarna.

Samverkan är central för den finansiella stabiliteten

Samverkan mellan myndigheter nationellt och internationellt är viktigt för att bevara den finansiella stabiliteten. I Sverige sker en viktig del av samordningen i stabilitetsfrågor i Finansiella stabilitetsrådet. I rådet möts företrädare från Finansdepartementet, Finansinspektionen, Riksbanken och Riksgälden för att effektivt samverka kring att hålla det finansiella systemet stabilt. Rådet träffas i normalfallet två gånger per år.

Under året arrangerades en krisövning i Finansiella stabilitetsrådets regi. Övningen fokuserade på hur en cyberattack riktad mot den finansiella sektorn skulle kunna påverka myndigheter och aktörer på de finansiella marknaderna. Regelbundna krisövningar är viktiga för att operationellt testa det beredskapsarbete som sker på myndigheterna.

Riksgälden arbetar aktivt i resolutionskollegier

För att effektivt kunna krishantera en bank med gränsöverskridande verksamhet samarbetar Riksgälden med myndigheter i andra EU-länder. Detta sker inom ramen för så kallade resolutionskollegier som förutom resolutionsmyndigheterna består av tillsynsmyndigheter, centralbanker och finansdepartement i de länder där banken verkar. Resolutionsmyndigheten i det land där banken har sin hemvist är ordförande i resolutionskollegiet. Under året ledde Riksgälden arbetet inom resolutionskollegierna för två av de tre svenska storbankerna, SEB och Swedbank. Riksgälden samarbetade även med relevanta utländska myndigheter i upprättandet av resolutionsplan och MREL för Handelsbanken.

I Riksgäldens ansvar ingår även att delta i resolutionskollegier för de utländska banker som har ett dotterföretag eller en betydande filial i Sverige. Under 2021 deltog Riksgälden i denna egenskap i kollegierna för Danske Bank, DNB och Nordea. Kollegierna för två av de utländska instituten fattade beslut om koncernresolutionsplan och MREL i december (Danske Bank, DNB). Beslut om resolutionsplan och MREL för Nordea fattas våren 2022.

Utöver arbetet i resolutionskollegierna har Riksgälden liksom tidigare år varit aktiv i andra internationella fora, exempelvis Financial Stability Board, Europeiska bankmyndigheten, Nordic Baltic Stability Group samt i olika samarbetsorganisationer för insättningsgarantisystem. Riksgälden bidrar därigenom till utvecklingen av internationella regler, policyer och riktlinjer för krishantering och för insättningsgarantin. Det internationella samarbetet ger också möjlighet till värdefullt utbyte av kunskaper och erfarenheter.

Samlad analys och bedömning

Riksgälden har under året noga följt pandemins utveckling för att särskilt bevaka dess påverkan på den finansiella stabiliteten. Det nära samarbetet med andra myndigheter har bidragit till att öka beredskapen att hantera en kris.

Riksgälden har vidtagit viktiga åtgärder för att hantera och minska risker för finansiella kriser. En åtgärd är den nya MREL-policy som beslutades under året. Policyen är delvis en anpassning till EU:s stärkta regelverk för hantering av banker i kris. Samtidigt slår den fast Riksgäldens tidigare inriktning – att det måste finnas tillräckligt med kapital samt skulder att skriva ned eller konvertera för att återställa livskraften i en bank som hamnat i kris. Den nya MREL-policyen är en del av Riksgäldens arbete för att stärka institutens beredskap för ett eventuellt resolutionsförfarande.

Därtill innebär införandet av en reviderad avgiftsmodell för insättningsgarantin, som bättre speglar riskerna hos bankerna, att incitamenten för ett sunt risktagande hos bankerna har stärkts. Det värnar ytterligare den finansiella stabiliteten.

Statens internbank

Riksgälden inledde under hösten processen med att upphandla nya ramavtal för statliga betalningstjänster. Inriktningen i upphandlingen grundas på en förstudie som blev klar under sommaren. Under året tecknade Riksgälden också nya ramavtal för betalkort och resekontotjänster med SEB Kort. I april genomförde Statens internbank för första gången Finansdagen digitalt med nära 500 deltagare.

UPPGIFT OCH MÅL

Riksgälden ansvarar för statens betalningsmodell inklusive statens centralkonto i Riksbanken. Betalningsmodellen är en samlad benämning på de föreskrifter, avtal, kontostrukturer och tekniska system som hanterar statens betalningar. Målet är en effektiv likviditetshantering för staten som helhet. Statens betalningar ska hanteras på ett säkert sätt och så effektivt som möjligt. Riksgälden ser dessutom till att statliga myndigheter och affärsverk får förvaltningsanslag och lån enligt regleringsbrevet. I uppdraget ingår också att erbjuda myndigheter, affärsverk och vissa bolag möjlighet att låna och placera medel.

Marginellt högre kostnader för statens betalningar

Under 2021 var den genomsnittliga kostnaden för en statlig betalning 57 öre. Kostnaden ökade med 1 öre under 2021 jämfört med året innan. I diagram 12 visas genomsnittskostnaden under en femårsperiod. Kostnaden för valutaväxlingar räknas inte in i genomsnittskostnaden som redovisas i diagram 12. Anledningen är att växelkurseffekter inte klassificeras som transaktionskostnader.

Diagram 12. Snittkostnad för en statlig betalning 2017–2021

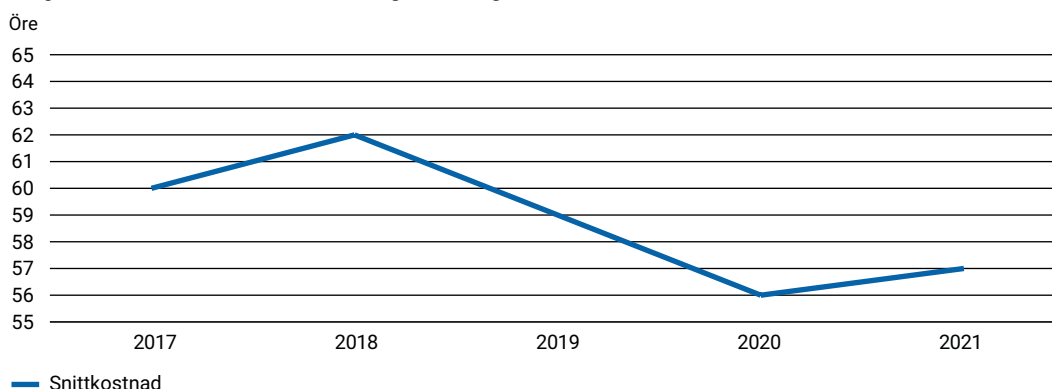
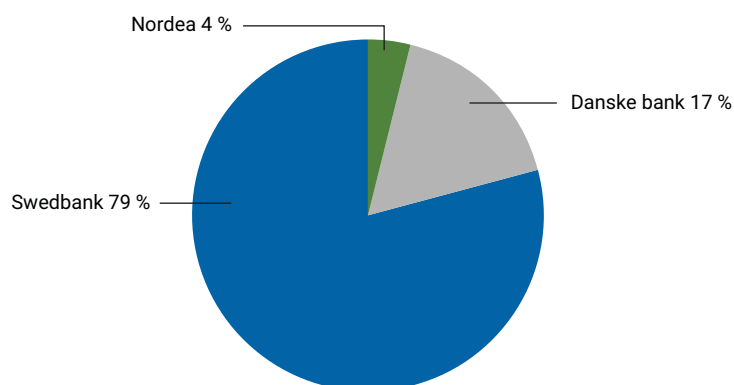

Diagram 13. Fördelning av betalningsvolym ramavtalsbanker 2021

Under 2021 uppgick den totala betalningsvolymen i staten till 7 802 miljarder kronor. Av det beloppet var 3 900 miljarder kronor inbetalningar och 3 901 miljarder kronor utbetalningar. Ramavtalsbankerna stod för 78 procent av den förmedlade volymen. Resterande del genomfördes som direktbetalningar på statens centralkonto i Riksbanken (ett tiotal myndigheter har denna möjlighet). Diagram 13 visar fördelningen av betalningsvolymen mellan ramavtalsbankerna.

Långsiktig stabilitet viktigt i statens betalningsmodell

Riksgälden har arbetat vidare med att säkerställa att den statliga modellen är fortsatt säker och effektiv även på längre sikt. Detta är viktigt mot bakgrund av ett förändrat säkerhetspolitiskt läge, ökat cyberhot och stora förändringar inom betalningsmarknaden.

Under året har Riksgälden även bedrivit omvärldsbevakning av sådant som kan påverka förutsättningarna för myndigheternas betalningar i framtiden. Riksgälden har bland annat bevakat den nya nordiska betalplattformen P27 och Riksbankens arbete med RIX-Inst och e-kronan. Myndigheten har också deltagit som sakkunnig i regeringens utredning "Statens roll på betalningsmarknaden", ledd av Anna Kinberg Batra.

Effektivare hantering av myndigheters valutabetalningar

Riksgälden har sedan det nuvarande ramavtalet för betalningstjänster trädde i kraft 2017 kunnat sänka myndigheternas kostnader för betalningar i utländsk valuta. Kostnadsminskningen beror både på fördelaktigare valutaväxlingar och att betalningar i utländsk valuta samordnas i en valuta-koncernkontomodell (VKK). Med valutakoncernkontomodellen räknas myndigheternas in- och utbetalningar av mot andra betalningar i samma valuta och likviditetsstyrningen har därmed blivit lika effektiv som den i svenska kronor. Mer information om detta finns i en rapport som Riksgälden publicerade i juni, "Riksgäldskommentar 1-2021: En effektivare hantering av myndigheternas valutabetalningar".

Under 2021 växlade myndigheterna betalningar till ett värde av sammanlagt 67 miljarder kronor. 46 miljarder kronor hanterades inom valutakoncernkontomodellen medan resterande 21 miljarder växldes av valutabanken.

Kostnadsbesparingen för valutakoncernkontot¹ uppskattar Riksgälden till cirka 9 miljoner kronor, jämfört med om dessa växlingar skulle ha gjorts utanför ramavtalet. Besparingspotentialen blir större ju fler myndigheter som ansluts till valutakoncernkontomodellen.

Valutakoncernkontomodellen omfattar betalningar i Riksgäldens så kallade huvudvalutor EUR, USD, GBP, CHF, JPY, NOK och DKK. Ett fåtal myndigheter står för merparten av valutaväxlingarna och den största delen sker mot valutorna EUR och USD. Hittills har Riksgälden kopplat 17 myndigheter till modellen, av de sammanlagt cirka 50 myndigheter som är möjliga att ansluta. Under 2021 tillkom Migrationsverket, Karolinska institutet, Kungliga Tekniska högskolan, Kriminalvården och Luleå Tekniska universitet.

Fyra olika ramavtal för statliga betalningar

- **Ramavtal för betalningstjänster.** Myndigheterna utför merparten av sina betalningar via de ramavtal som Riksgälden har tecknat med Danske Bank, Nordea och Swedbank. Det gäller till exempel löne- och fakturabetalningar, utbetalning av bidrag, inbetalning av skatt till staten samt betalningar i utländsk valuta.
- **Ramavtal för korttjänster.** Statliga myndigheter som använder betalkort i sin verksamhet avropar dessa från SEB Kort som Riksgälden har ramavtal med.
- **Ramavtal för resekonto.** Riksgälden har även ramavtal med SEB Kort för betalningar kopplade till statliga myndigheters tjänsteresor.
- **Ramavtal för laddningsbara kort.** Laddningsbara kort används för betalningar till personer som saknar personnummer och/eller bankkonto i Sverige. Myndigheterna kan avropa denna tjänst från ICA Banken och Swedbank.

Myndigheterna måste avropa betalningstjänster via ramavtalen, men utför och ansvarar själva för sina betalningar. Genom upphandling av ramavtal för alla statliga betalningstjänster pressas priserna och en centraliserad likviditetsstyrning leder till effektivare likviditetsförvaltning.

Stora förändringar på betalningsmarknaden påverkar upphandling av ramavtal för betalningstjänster

Under hösten inledde Riksgälden upphandling av nya ramavtal för betalningstjänster. Ett nytt avtal måste finnas på plats när det nuvarande ramavtalet löper ut den sista juli 2022.

Inriktningen i upphandlingen bygger på en förstudie som Statens internbank påbörjade under 2020 och avslutade i juni 2021. Ökat fokus på vikten av redundans och hantering av de stora förändringar som sker på betalningsmarknaden kommer att prägla upphandlingen. Bland annat ska myndigheter med samhällsviktiga betalningar kunna avropa mer än en bank för kritiska tjänster. Den funktionalitet som ingår i ramavtalet måste också kunna levereras även om betalningsinfrastrukturen ändras, till exempel om den nya nordiska betalplattformen P27 kommer på plats, som planeras ta över rollen som

¹ Beräkningen baseras på underlag för perioden 2021-01-01 till och med 2021-12-16. Förutom VKK-betalningar ingår även valutaterminer och EU-betalningar i beräkningen.

clearinghus efter Bankgirot. En valutakoncernmodell kommer att upphandlas även i det kommande ramavtalet, för att möjliggöra en effektiv likviditetshantering i utländsk valuta och fortsatta besparingar på myndigheternas valutaväxlingar.

Nya ramavtal på plats för kort och resekonto

Laddningsbara kort är ett alternativ till kontanter och används av myndigheter som behöver betala ut pengar till personer som saknar personnummer eller bankkonto i Sverige. Riksgälden har nya avtal med ICA Banken och Swedbank som började gälla den 1 juli. Sammanlagt laddades korten med 426 miljoner kronor under 2021, en minskning med 32 procent jämfört med föregående år.

I april tecknade Riksgälden även nya ramavtal med SEB Kort för betalkort och resekontotjänster. På helårsbasis blev omsättningen i stort sett oförändrad under 2021 jämfört med 2020, då den gick ner kraftigt för både kort och resekonto till följd av pandemin.

Välbesökt digital Finansdag

Den 15 april anordnade Riksgälden för första gången en digital Finansdag med närmare 500 deltagare. Finansdagen riktar sig till personer som arbetar med ekonomi och finans i staten. Det digitala formatet lockade dubbelt så många deltagare än normalt och fungerade mycket väl.

Årets tema var "Statens framtida roll på betalningsmarknaden" och deltagarna fick lyssna till olika perspektiv på utvecklingen av betalningsmarknaden, till exempel framtidens pengar och betalningsinfrastruktur, utredningen om statens roll på betalningsmarknaden samt drivkrafter för morgondagens betalningssystem.

Intresset var stort för Finansdagen som för första gången anordnades digitalt.

Fortsatt gott betyg för servicenivån

Statens internbank fick betyget 4,7 på en femgradig skala i den årliga "nöjd kund index"-undersökningen (NKI), där myndigheterna får svara på frågor om hur de upplever Statens internbanks löpande service. Indexet är ett generellt mått på kundnöjdhet som används av ett stort antal myndigheter och företag.

Jämfört med 2020 minskade resultatet med två tiondelar. Årets NKI baserades dock på ett större underlag och svarsfrekvensen var högre än tidigare, vilket ger en mer rättvisande bild. Myndigheterna var generellt sett nöjda med kunskapen, serviceviljan och bemötandet hos Statens internbank. Något lägre betyg fick systemstödet SIBS och webbplatsen, där man önskade att informationen kunde göras tydligare och mer stringent.

Myndigheterna placerade mer och lånade mindre

Den totala inlåningen, det vill säga myndigheters och andra aktörers placeringar på konto hos Riksgälden, ökade med 66 miljarder kronor under 2021 (se tabell 5). Den största ökningen stod affärsverket Svenska Kraftnät för, som ökade sin inlåning med 17 miljarder kronor under året. Ett flertal myndigheter ökade också sin inlåning hos Riksgälden, bland annat Trafikverket, Pensionsmyndigheten och Exportkreditnämnden. Även EU-kommissionen och kärnavfallsfonden hade en större inlåning än föregående årsskifte.

Utlåningen minskade under året, framför allt till följd av att vidareutlåningen till Riksbanken minskade med 47 miljarder kronor (se tabell 6). Samtidigt ökade utlåningen till myndigheterna med 24 miljarder kronor. Den största ökningen stod Centrala studiestödsnämnden för, följt av Trafikverket och Försvarets materielverk.

Tabell 5. Riksgäldens inlåning från myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag

Miljoner kronor	2017	2018	2019	2020	2021
Myndigheter	176 934	197 320	205 012	217 381	263 237
Affärsverk	922	582	577	3 911	21 396
Statliga bolag m.m.	360	23	23	23	0
EU-kommissionen ¹	–	3 775	4 091	3 227	5 548
Summa inlåning	178 216	201 701	209 703	224 541	290 181

¹ EU-kommissionens konto hos Riksgälden ingår i inlåningen från och med mars 2018.

Tabell 6. Riksgäldens utlåning till myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag¹

Miljoner kronor	2017	2018	2019	2020	2021
Myndigheter	322 570	334 389	343 799	367 051	390 021
Affärsverk	4 362	3 735	2 481	0	0
Riksbanken	238 132	258 511	192 560	174 001	127 184
Summa utlåning	565 065	596 635	538 840	541 052	517 205

¹ Tabellen visar endast utlåning utan kreditrisk, dvs. inom staten. Övrig utlåning redovisas i avsnittet Garantier och utlåning.

Ökade intäkter från auktioner av utsläppsrätter

Riksgälden tar emot intäkter från auktioner av utsläppsrätter för den svenska statens räkning enligt förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsrätter. Auktionerna hanteras gemensamt på EU-nivå och intäkterna fördelas sedan mellan medlemsstaterna.

Under 2021 tog Sverige emot 2,2 miljarder kronor i auktioner av utsläppsrätter för industrier och andra anläggningstillgångar och 77 miljoner kronor i auktioner för flygsektorn. Det är en ökning med 913 miljoner kronor jämfört med 2020. Genomsnittspriset under 2021 blev drygt det dubbla jämfört med 2020. Priserna ökade successivt under hela 2021 från cirka 33 euro per utsläppsrätt i början av året till cirka 80 euro per utsläppsrätt i slutet av året. Prisökningen beror bland annat på en medveten minskning av utbudet i syfte att förstärka effekten av utsläppshandelssystemet.

Samlad analys och bedömning

På Statens internbank var en stor del av arbetet under 2021 kopplat till förnyelse av ramavtalen för betaltjänster och kommande förändringar på betalningsmarknaden. Den snabba förändringstakten innebär att den statliga betalningsmodellen, och därmed också ramavtalen, behöver anpassas.

En ny betalningsinfrastruktur och att den nya plattformen P27 förväntas ersätta Bankgirot under nästa ramavtalsperiod, ger Riksgälden både utmaningar och möjligheter när myndigheternas banktjänster ska upphandlas. Riksgälden måste formulera kraven på ett sådant sätt att nödvändig funktionalitet kan levereras även om infrastrukturen ändras och tjänsterna får nya namn och nytt innehåll. Statens internbank är väl förberedd för dessa förändringar och kommer göra nödvändiga anpassningar i de nya ramavtalen.

Statens internbank arbetar aktivt för att säkerställa att den statliga betalningsmodellen är både säker och effektiv över tid. I den pågående upphandlingen möjliggörs bland annat att myndigheter med samhällsviktiga betalningar ska kunna avropa mer än en bank för kritiska tjänster för att ha en bättre redundans. Mot bakgrund av ett försämrat säkerhetspolitiskt läge och ett ökat cyberhot har även de säkerhetsmässiga aspekterna i betalningsmodellen och totalförsvarsfrågor fått ett ökat fokus även under 2021.

Samordningen av betalningar i utländsk valuta på statliga valutakoncernkonton har effektiviserat myndigheternas valutabetalningar, vilket har resulterat i kostnadsbesparingar. Besparingspotentialen ökar ju fler myndigheter som ansluts till valutakoncernkontot. Under 2021 anslöt Statens internbank flera nya myndigheter till modellen, ett arbete som kommer att fortskrida även framåt.

I egenskap av statlig internbank ska Riksgälden också ge myndigheterna stöd och service i deras betalningsverksamhet. Den årliga kundundersökningen där myndigheterna får ge Riksgälden återkoppling visar att de är fortsatt nöjda med servicen. I den senaste undersökningen var svarsfrekvensen dessutom högre, vilket gav ett mer tillförlitligt resultat.

Garantier och utlåning

Riksgälden fick under året nya uppdrag för att dämpa de ekonomiska skadeverkningarna av coronapandemin. Myndighetens utestående garantiåtaganden minskade dock sammantaget medan utlåningen till låntagare utanför staten ökade. De finansiella risker som garantierna och lånen medför för staten ligger alltjämt på en låg nivå.

UPPGIFT OCH MÅL

Riksgälden ställer ut och förvaltar statliga garantier och lån med kreditrisk på uppdrag av regeringen och efter beslut av riksdagen. Uppdraget omfattar att värdera de ekonomiska riskerna, sätta avgifter och bestämma villkor. I uppdraget ingår också att hantera de reservtillgångar som är kopplade till garanti- och utlåningsverksamheten (se faktarutan Reservtillgångar ska täcka förväntade förluster). Riksgälden ska bidra till att statens risk begränsas och att statens rätt tryggas. Riksgälden ska också arbeta aktivt för att andra myndigheters garanti- och utlåningsverksamhet bedrivs på ett effektivt sätt och för att utveckla hanteringen i samverkan med de andra myndigheterna.

Nya uppdrag men minskade garantiåtaganden

Vid slutet av 2021 hade Riksgälden utestående garantier på totalt 20,0 miljarder kronor, jämfört med 24,2 miljarder kronor ett år tidigare. I diagram 14 redovisas garantiåtagandena fördelade områdesvis. Minskningen beror främst på att garantiåtagandet för Öresundsbro Konsortiet och Företagsakuten minskat. Riksgälden har samtidigt utfärdat nya garantier bland annat med syfte att dämpa de ekonomiska skadeverkningarna av coronapandemin.

Företagsakuten stängdes

Mot bakgrund av den kraftiga påverkan som coronapandemin fick på svensk ekonomi beslutade regeringen den 26 mars 2020 att ge Riksgälden i uppdrag att genomföra ett statligt garantiprogram om 100 miljarder kronor för nya lån till framför allt små och medelstora företag, som bedöms livskraftiga.

Garantiprogrammet, som kallas Företagsakuten, skulle ursprungligen gälla i tre månader, fram till den 30 juni 2020. Därefter har det förlängts och stängdes för nya garantier den 30 september 2021. I slutet av året beslutade regeringen om en möjlighet att förlänga löptiden på redan beviljade lån från tre till maximalt fem år.

Vid årsskiftet uppgick det utestående lånebeloppet till 1 802 miljoner kronor varav 1 274 miljoner kronor är garanterat.

Garantier till Europeiska investeringsbanken och EU:s sysselsättningsfond SURE

Under 2020 godkände riksdagen ytterligare två garantiprogram som inte hanteras inom ramen för den statliga garantimodellen. Riksgälden fick i uppdrag att förvalta svenska statens garantiåtagande. Den första handlar om Europeiska investeringsbankens (EIB) garantifond för stöd till företag. Den svenska andelen uppgår till cirka 863 miljoner euro.

Den andra garantin handlar om EU:s sysselsättningsfond SURE (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency). Den svenska andelen uppgår till cirka 849 miljoner euro och består av ett garantiåtagande avseende eventuella kreditförluster för lånen inom SURE. Garantin är begränsad till lån som tagits före den 31 december 2022. Syftet med garantin är att stödja de medlemsländer som har stora statsfinansiella problem till följd av coronapandemin.

Vid utgången av 2021 hade Riksgälden inte hanterat några infrianden avseende dessa garantier. Däremot har utfall motsvarande 362 000 kronor belastat anslaget för EIB:s administrativa avgifter.

Minskat åtagande för Öresundsbro Konsortiet

Riksgäldens största garantiåtagande, till förmån för det dansk-svenska, statligt ägda konsortium som finansierade Öresundsbron (Öresundsbro Konsortiet, ÖSK) har minskat med 4,2 miljarder kronor under året till 9,4 miljarder kronor till följd av förfallna obligationer.

Granskningen kring huruvida garantiåtagandet gällande ÖSK är förenligt med EU:s statsstödsregler eller inte, ligger för beslut hos EU-kommissionen. Detta efter återförvisningen av Tribunalen i september 2018.

Ytterligare garanti för European Spallation Source ERIC

Riksgälden har tidigare ställt ut en kreditgaranti för överbrygningslån till European Spallation Source ERIC (ESS) avseende konstruktionen av den Europeiska spallationskällan. Garantin uppgår till 600 miljoner kronor och löper till och med 2025.

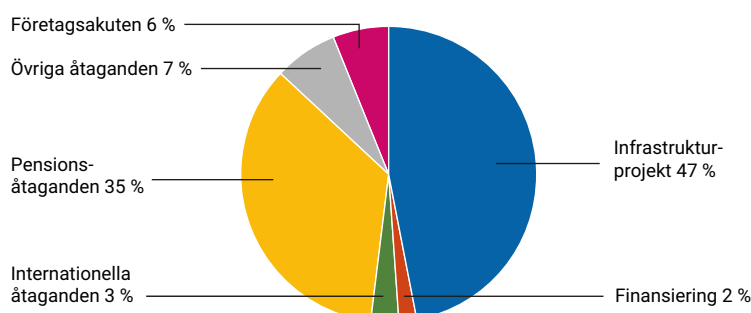
Under 2021 har Riksgälden utfärdat ytterligare en kreditgaranti för initial drift och färdigställande av spallationskällan. Denna garanti uppgår även den till högst 600 miljoner kronor och gäller som längst till och med 2030.

Statliga gröna kreditgarantier – ett viktigt bidrag i Sveriges gröna omställning

Regeringen gav i juni 2021 Riksgälden i uppdrag att ställa ut statliga kreditgarantier för gröna investeringar. Syftet är att främja gröna industriinvesteringar som kan bidra till att Sverige når sina miljö- och klimatpolitiska mål. Den totala garantiramen för 2021 uppgår till högst 10 miljarder kronor. Riksgälden har under året arbetat med förberedande åtgärder i dialog med intressenter. Intresseanmälningar om garantier för lån som inkommit uppgår till totalt drygt 80 miljarder kronor och totalt fyra ansökningar om gröna kreditgarantier har inkommit under året. Ansökningarna hanteras löpande i dialog med kreditgivare och låntagare. Inga gröna kreditgarantier har utfärdats vid årets slut.

Diagram 14. **Garantiåtaganden för 20,0 miljarder kronor per den 31 december 2021, procentuell fördelning**

Fotnot: Öresundsbro Konsortiet (ÖSK) ingår i kategorin Infrastrukturprojekt, European Spallation Source ERIC (ESS) ingår i kategorin Övriga åtaganden, Eurofima ingår i kategorin Internationella åtaganden och PostNord ingår i kategorin Pensionsåtaganden.

Reservtillgångar ska täcka förväntade förluster

I resultatredovisningen jämförs reservtillgångar med förväntade förluster för att visa om det finns ett över- eller underskott i verksamheten.

Reservtillgångarna består av (se tabell 7 och 8)

- räntebärande konton i Riksgälden dit avgifter motsvarande framtida förväntade kreditförluster förs (reservkonton)
- värdet på de tillgångar, i form av panter eller liknande, som Riksgälden tagit över till följd av att en låntagare eller garantigäldenär inte kunnat fullgöra sina åtaganden (värdering fordringar)
- det beräknade nuvärdet av avtalade avgifter som ska betalas till respektive reservkonto i framtiden (förväntade framtida avgifter för förväntad förlust).

Förväntad förlust är ett kostnadsmått och motsvarar ett statistiskt väntevärde. Den förväntade förlusten uppstår på grund av att en garantigäldenär eller låntagare med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande, vilket vanligtvis medför en kreditförlust för staten. Skattningen av den förväntade förlusten uppdateras löpande under garantins eller lånets löptid. För mer information om förväntad förlust, se faktarutan "Den statliga garanti- och utlåningsmodellen".

Reservtillgångar och förväntade förluster för garantier och lån redovisas var för sig. Riksgälden hanterar också ett antal lån med villkorad återbetalning. Dessa omfattas inte av samma regelverk som den övriga utlåningen och redovisas därför separat. Eventuella förluster för dessa lån finansieras inte av reservtillgångarna.

Större överskott i garantiverksamheten

Under 2021 uppvisade Riksgäldens garantiverksamhet ett större överskott jämfört med föregående år (se tabell 7). Det beror på att reservtillgångarna ökat samtidigt som den totala nuvärdesberäknade förväntade förlusten minskat. Saldot på reservkontot har ökat då inbetalda avgifter överstigit utbetalningar för garantiinfrändan. Nuvärdet av de förväntade förlusterna i garantiverksamheten minskade framför allt till följd av att det totala utestående garantiåtagandet minskade. Nominellt minskade de totala förväntade förlusterna till följd av minskad exponering, kortare återstående löptid och en fortsatt stabil kreditrisknivå i Riksgäldens garantiåtaganden. Tabell 7 sammanställer tillgångarna och förväntade förluster i Riksgäldens garantiverksamhet.

Tabell 7. Utestående garantier, reservtillgångar och förväntade förluster per den 31 december 2021

Miljoner kronor	2019	2020	2021
Utestående garantier	26 713	24 218	20 043
Reservtillgångar	1 157	1 180	1 403
Reservkonto	472	470	706
Värdering fordringar	608	620	658
Förväntade framtida avgifter för förväntad förlust	77	90	39
Justering, kreditreserv	0	0	0
Förväntade förluster	1 058	1 174	1 123
Skillnad mellan tillgångar och förväntade förluster	99	5	280

Reservtillgångarna ökade under året

Reservtillgångarna i garantiverksamheten ökade med 224 miljoner kronor och uppgick till cirka 1,4 miljarder kronor vid årets slut (se tabell 7). Det beror främst på ett ökat saldo på reservkontot.

Värderingen av de tillgångar som uppkom i samband med infriandet av den statliga garantin för Saab Automobile AB:s (Saab) lån i Europeiska investeringsbanken värderades till totalt 650 miljoner kronor per den 31 december 2021, en ökning med 43 miljoner kronor jämfört med året före. Riksgälden betalade ut 2,1 miljarder kronor när garantin infriades 2011.

Tillgångarna kopplade till Saab består dels av en fordran på Saab i konkurs, dels av en inomstatlig fordran avseende aktierna i Orio AB (tidigare Saab Automobile Parts AB). Fordran avseende Saab i konkurs har värderats till 179 miljoner kronor, jämfört med 159 miljoner kronor året innan. Under året har tidigare oklarheter avseende säkerheterna i Saab Automobile Tools lösts och likvidationen avslutats samt överskottet skiftats. Tillgångarna om 142 miljoner kronor tillföll Riksgälden i egenkap av panthavare till samtliga aktier.

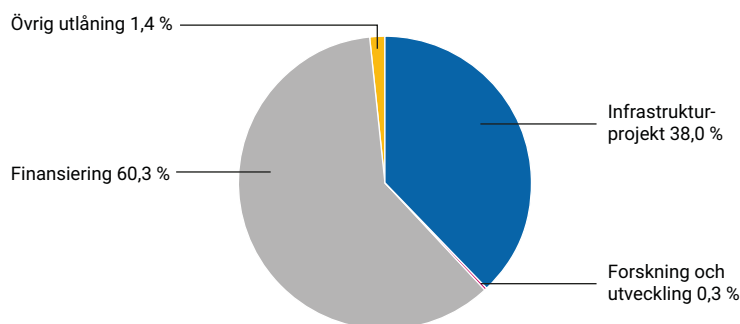
Den externa värderingen av den inomstatliga fordran avseende aktierna i Orio AB uppgår till 471 miljoner kronor under 2021, jämfört med 448 miljoner kronor året innan. Den inomstatliga fordran avseende aktierna i Orio AB uppkom i samband med att Riksgälden pantrealiserade aktierna i Orio AB. Ägandet av aktierna överfördes till Kammarkollegiet, medan enheten för statlig bolagsförvaltning inom Näringsdepartementet sköter förvaltningen av bolaget. Riksgäldens roll är sedan 2013 att redovisa värdet på den inomstatliga fordran som baseras på beräkningar av en extern, oberoende part.

All utdelning från Orio AB, liksom köpeskillingen från en eventuell försäljning av bolaget, ska tillfalla Riksgäldens reservkonto för garantiverksamheten. Under 2021 har ingen utdelning från Orio AB gjorts till reservkontot, ingen utdelning skedde under föregående år. Riksgälden har fått utdelningar om totalt 355 miljoner kronor från Orio AB.

Utlåning till låntagare utanför staten

Riksgäldens utlåning till låntagare utanför staten (inklusive lån med villkorad återbetalning) uppgick till 16,6 miljarder kronor i slutet av 2021, jämfört med 16,3 miljarder kronor ett år tidigare. Förändringen beror främst på att SVEDAB utökade sitt lån. Fördelningen av utlåningen framgår av diagram 15.

Diagram 15. Utlåning till låntagare utanför staten inklusive lån med villkorad återbetalning om 16,6 miljarder kronor per den 31 december 2021, procentuell fördelning

Fotnot: Svensk Exportkredit ingår i kategorin Finansiering, Kungliga Dramatiska Teatern, Nordiska Museet, Tekniska museet och Kungliga Operan ingår i Övrig utlåning, Svedab och A-Train AB ingår i Infrastrukturprojekt och lån till flygindustrin ingår i kategorin Forskning och utveckling.

Lån till AB Svensk Exportkredit

För att säkerställa svenska exportföretags tillgång till långfristig finansiering beslutade riksdagen under 2009 att Riksgälden skulle tillhandahålla en låneram till AB Svensk Exportkredit. Låneramen har sedan dess förlängts årligen av riksdagen, och uppgår per den 31 december till totalt 200 miljarder kronor, varav det outnyttjade beloppet uppgår till 190 miljarder kronor. Efter beslut i riksdagen fick Riksgälden i uppdrag av regeringen att tillhandahålla låneramen även under 2021.

Ingen ny utlåning har skett under året och vid årsskiftet hade AB Svensk Exportkredit lånat 10 miljarder. Det ställda lånet löper fram till mars 2022.

Låneram till SAS

Regeringen gav den 15 juli Riksgälden i uppdrag att ställa ut och förvalta en låneram om högst 1,5 miljarder kronor till konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden. Låneramen ställdes ut till stöd för ekonomin under den pågående coronapandemin. Riksgälden har, i enlighet med regeringens beslut, samordnat villkoren för låneramen med den danska staten för att fördela utlåningens risker jämnt mellan länderna. Låneramen har hittills inte utnyttjats.

Lån till Kungliga Operan, Kungliga Dramatiska Teatern, Stiftelsen Nordiska museet och Stiftelsen Tekniska museet

Riksgälden har sedan tidigare i uppdrag av regeringen att tillhandahålla låneramar om 126 miljoner kronor, respektive 70 miljoner kronor till de båda nationalscenerna Kungliga Operan och Kungliga Dramatiska Teatern. Pengarna ska användas för ombyggnader, renoveringar samt vissa byggnadsanknutna inventarier, bland annat nya scenövermaskinerier. Dramaten har lånat 50 miljoner kronor. Operan har tidigare utnyttjat hela sin låneram och har vid årsskiftet en skuld på drygt 103 miljoner kronor.

Riksgälden har under 2021 fått i uppdrag av regeringen att tillhandahålla en låneram om 30 miljoner kronor till Stiftelsen Tekniska museet för investeringar i huvudbyggnadens tak. Museet har utnyttjat låneramen. Nordiska museet har fått en utökad låneram till högst 52 miljoner kronor under 2021. Den tidigare ramen var 20 miljoner kronor.

Kungliga Dramatiska Teatern lånar för bland annat ombyggnader och renoveringar.

Minskat överskott i utlåningsverksamheten

Riksgäldens överskott i utlåningsverksamheten utgörs av skillnaden mellan reservtillgångar och förväntade förluster. Under 2021 visade verksamheten fortsatt överskott (se tabell 8) även om detta överskott minskat något under året.

Tabell 8. Utestående lån till låntagare utanför staten, reservtillgångar och förväntade förluster, miljoner kronor per 31 december 2021 (exklusive lån med villkorad återbetalning)

Miljoner kronor	2019	2020	2021
Utestående lån	5 207	15 414	15 724
Reservtillgångar	604	617	579
Reservkonto	604	614	579
Förväntade framtida avgifter för förväntad förlust	0	3	1
Justering, garantireserv	0	0	0
Förväntade förluster	0	1	0
Skillnad mellan tillgångar och förväntade förluster	604	616	579

Lån med villkorad återbetalning

Riksgälden hanterar ett antal lån med villkorad återbetalning. Dessa så kallade royaltylån har inte någon amorteringsplan utan återbetalningen av lånen bestäms av hur verksamheten som lånen finansierar utvecklas. Återbetalningen till staten kan alltså bli antingen större eller mindre än det ursprungliga lånet.

Eftersom royaltylånen inte omfattas av förordningen (2011:211) om utlåning och garantier redovisar Riksgälden inte någon förväntad förlust för dem. Däremot redovisas eventuella nedskrivningsbehov. Vid slutet av 2021 fanns, liksom tidigare år, inget sådant behov.

Riksgäldens royaltylån till flygindustrin (se kategorin Forskning och utveckling i diagram 15) uppgick i slutet av 2021 till 55 miljoner kronor, jämfört med 70 miljoner kronor ett år tidigare. Minskningen beror på inbetald royalty och subventioner från anslag.

Utlåningen med villkorad återbetalning inkluderar i kategorin Infrastrukturprojekt (se diagram 15) ett lån på ursprungligen 1 miljard kronor till A-Train, som byggt och driver trafiken på Arlandabanan. Sedan 2017 betalar A-Train årlig royalty för lånet. Totalt har företaget betalat 196 miljoner kronor i royalty och årets royaltybetalning uppgick till 16 miljoner kronor.

Samordningsansvar för att förbättra statens hantering av lån och garantier

Samverkan med Sida kring garantier

Inom ramen för Riksgäldens uppdrag att utveckla och samordna hanteringen av statens garantier och lån fortsatte arbetet med att stödja Sida i garantifrågor under 2021. Riksgälden bistod bland annat med rådgivning, prissättning och värdering av garantier som används i det svenska utvecklingssamarbetet. Riksgälden prissatte 10 garantier och en garanti omprissattes till följd av ändringar i garantikonstruktionen.

Riksgälden har i samband med Sidas bokslut dessutom bistått med värdering av 41 befintliga garantier och 7 fordringsvärderingar.

Utvärdering av risken för stora förluster i statens samlade garanti- och utlåningsportfölj

Riksgälden ansvarar för att analysera risken för stora förluster i statens samlade garanti- och utlåningsportfölj, av vilken myndighetens ordinarie garantier och utlåning med kreditrisk endast utgör en mindre del. Analysen omfattar bland annat insättningsgarantin, studielån, bostadskrediter och exportkrediter. Rapporten "Statens garantier och utlåning – en riskanalys", som tas fram i samverkan med övriga garanti- och utlåningsmyndigheter, lämnas till regeringen i mars varje år. I 2021 års rapport konstaterades att riskerna som Riksgälden identifierat i portföljen är fortsatt låga till måttliga.

Den statliga garanti- och utlåningsmodellen

Det övergripande ramverket för statliga garantier och lån med kreditrisk framgår av budgetlagen (2011:203). Det är riksdagen som beslutar om ändamål och belopp för lån eller garantier.

En central princip för staten är att en ränta eller avgift ska tas ut motsvarande statens förväntade kostnad för garantin eller lånet. Det förutsätter att kreditrisken kan identifieras, hanteras och mätas. Den förväntade kostnaden omfattar dels denna förväntade kreditförlust (vanligtvis förkortad förväntad förlust), dels de administrationskostnader som är förknippade med engagemanget.

Förväntad förlust – ett kostnadsmått

Den förväntade förlusten uppstår på grund av att en garantigäldenär eller låntagare med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande, vilket vanligtvis medför en kreditförlust för staten. En sådan situation kallas för fallissemang.

Förväntad förlust är ett kostnadsmått som uttrycker ett statistiskt väntevärde. Att det beräknas en förväntad förlust för varje garanti- och låneengagemang ska dock inte tolkas som att det i de enskilda fallen förväntas uppstå en förlust. Det troligaste utfallet för merparten av alla engagemang är att det inte uppstår någon kreditförlust. Detta förklaras av att sannolikheten för fallissemang för de flesta engagemang är låg.

Beräkningen av den framtida (nominella) förväntade förlusten består av dessa delar:

Förväntad förlust = sannolikheten för fallissemang i procent × förväntad förlust givet ett fallissemang i procent × utestående garanti- eller lånebelopp vid tidpunkten för fallissemang.

En bestämd diskonteringsränta används för att ta fram nuvärdet av de förväntade förlusterna. Det är detta värde som används i årsredovisningen.

Avgifter ger förutbestämd inkomst

För att täcka den förväntade kostnaden tar staten ut en avgift. Den på förhand förväntade utgiften för staten motsvaras därmed av en på förhand fastställd inkomst. Statens finansiella ställning är på så vis i teorin opåverkad vid tidpunkten för beslutet om en garanti eller ett lån. Den statliga garanti- och utlåningsmodellen liknar därmed en konventionell försäkringsverksamhet, där avgifter från ett större antal skadefria engagemang förväntas täcka de kostnader som ett mindre antal skadefall (kreditförluster) ger upphov till.

Samlad analys och bedömning

Riksgäldens utestående garantier och lån minskade under året till 36,6 miljarder kronor. Den sammanlagda minskningen drivs främst av ett minskat garantiåtagande till förmån för Öresundsbro Konsortiet med 4,2 miljarder kronor. Även garantiåtagandet inom ramen för Företagsakuten minskade under året. Det tillkom även nya åtaganden, främst ökningen till förmån för ESS.

Riksgäldens utestående lån ökade med 0,3 miljarder kronor. Den största delen av ökningen beror främst på att SVEDAB utökat sitt lån med 0,3 miljarder kronor samt nya lån till kultursektorn.

Riksgälden har även under 2021 på uppdrag av regeringen utfärdat nya garantier och lån med syfte att dämpa de ekonomiska skadeverkningarna av coronapandemin. Åtgärder såsom låneramen om 1,5 miljarder kronor till SAS, den förlängda låneramen till AB Svensk Exportkredit och den förlängda Företagsakuten, där hittills 2,7 miljarder kronor lånats ut med statlig garanti, bedöms ha bidragit till att underlätta kreditgivningen till svenska företag under pandemin. Företagsakuten tycks ha fyllt en viktig funktion, framför allt under krisens akuta skede under våren 2020. Att Företagsakutens nyttjande kan tyckas lågt i förhållande till ramen på 100 miljarder kan bero på flera olika orsaker. Exempelvis har efterfrågan på krediter generellt inte varit särskilt hög. Samtidigt har regeringen lanserat andra stödåtgärder som korttidspermitteringar och anstånd i skattebetalningar. Dessa har använts i större utsträckning.

Under året har även Riksgäldens uppdrag att beräkna och rapportera kreditriskerna avseende affärsverket Statens järnvägars obligationsportfölj slutförts då samtliga instrument i portföljen förfallit.

Den finansiella risk som Riksgäldens garantier och utlåning medför för staten ligger liksom tidigare på en låg nivå trots coronapandemin.

Finansiering av kärnavfall

Riksgälden har tagit fram en ny modell för att beräkna kompletteringsbeloppen för reaktorinnehavare enligt nya regleringar. Under året har myndigheten också lämnat förslag till regeringen på kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp för reaktorinnehavare för 2022–2023. Riksgälden har även beslutat om utbetalningar av medel ur kärnavfallsfonden och inlett en revision av hur de utbetalda fondmedlen för 2020 användes.

UPPGIFT OCH MÅL

Riksgälden ansvarar för hantering av kärnavfallsfinansiering. Finansieringen följer principen att det är den som förorenar som ska betala och inte skattebetalarna. Den med skyldighet att hantera och slutförvara restprodukter, avveckla och riva kärntekniska anläggningar samt vidta den forsknings- och utvecklingsverksamhet som behövs, ska avsätta tillräckligt med ekonomiska resurser för att kunna fullgöra sina skyldigheter. För reaktorinnehavare säkerställs detta genom de förslag på avgifter och säkerhetsbelopp som Riksgälden ska lämna till regeringen. För tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare beslutar Riksgälden om avgifter och säkerhetsbelopp.

Riksgälden beslutar även om utbetalningar från kärnavfallsfonden till olika mottagare och reviderar användningen av fondmedel. Myndigheten lämnar även yttranden till regeringen om de säkerheter som de som betalar kärnavfallsavgifter ska ställa för de beslutade finansierings- och kompletteringsbeloppen.

Finansiering för tillståndshavare som är reaktorinnehavare

En reaktorinnehavare har tillstånd att inneha eller driva en eller flera kärnkraftsreaktorer. Reaktorinnehavare är skyldiga att betala kärnavfallsavgifter till kärnavfallsfonden samt ställa säkerheter motsvarande finansierings- och kompletteringsbelopp. Principerna för hur kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp (finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp) beräknas och beslutas finns beskrivet i faktarutan "Rollfördelning vid finansieringen av kärntekniska restprodukter".

Ny modell för beräkning av kompletteringsbelopp

Riksgälden tog under året fram en ny modell för beräkning av kompletteringsbeloppen. Riksgälden har sedan hösten 2018 arbetat med upphandling, modellutveckling och analys för att anpassa beräkningarna av kompletteringsbeloppen till de nya bestämmelserna i lagstiftningen.

En konsekvens av dessa regleringar är att kompletteringsbeloppen, från att tidigare enbart beakta osäkerheter i de framtida kostnaderna för reaktorinnehavarna, nu även ska beakta osäkerheter som

rör reaktorinnehavarnas tillgångar i kärnavfallsfonden. Vidare ska Riksgälden, och inte reaktorinnehavarna som tidigare, beräkna storleken på kompletteringsbeloppen. Den modell som Riksgälden utvecklat simulerar ett stort antal scenarier för avkastningar för de instrument som kärnavfallsfonden investerar i och för reaktorinnehavarnas kostnader under hela kärnavfallsprogrammets löptid.

Kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp för 2022–2023

Riksgälden har lämnat förslag på kärnavfallsavgifter, finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp för 2022–2023 (se tabell 9). Det var första gången Riksgälden lämnade förslag på kompletteringsbelopp beräknade i enlighet med de nya bestämmelserna i finansieringslagstiftningen. Regeringen har inte fattat något beslut om detta under 2021.

Normalt lämnar Riksgälden förslag som avser en treårsperiod men 2020 avsåg förslaget en kortare period. Anledningen var att utvecklingsarbetet för att ta fram nya kompletteringsbelopp blev försenat på grund av coronapandemin. 2020 föreslog Riksgälden därför kärnavfallsavgifter och finansieringsbelopp för enbart 2021 och att kompletteringsbeloppen för perioden 2018–2020 skulle förlängas till 2021.

Efter att regeringen beslutar om säkerhetsbeloppen har tillståndshavarna två månader på sig att lämna förslag på säkerheter. Regeringen beslutar sedan om de säkerheter som tillståndshavarna föreslår är godtagbara efter att Riksgälden yttrat sig över tillståndshavarnas förslag. I oktober 2021 beslutade regeringen om säkerheter baserat på 2021 års säkerhetsbelopp (se tabell 9).

Tabell 9. Föreslagna kärnavfallsavgifter, finansierings- och kompletteringsbelopp för 2022–2023 samt ställda säkerheter¹

Reaktorinnehavare	Kärnavfallsavgift	Finansieringsbelopp (miljoner kronor)	Kompletteringsbelopp (miljoner kronor)	Ställda säkerheter ² (miljoner kronor)
Forsmarks Kraftgrupp AB	3,0 öre/kWh (3,3 öre/kWh)	5 485 (6 587)	15 834 (4 729)	11 316
OKG AB (Oskarshamn)	5,6 öre/kWh (5,6 öre/KWh)	6 113 (6 949)	8 628 (3 448)	10 397
Ringhals AB	4,5 öre/kWh (4,7 öre/kWh)	5 846 (7 034)	14 219 (4 922)	11 956
Barsebäck Kraft AB (BKAB)	0 mnkr/år (0 mnkr/år)	0 (0)	3 052 (2 019)	2 019

¹ Nivåer på kärnavfallsavgifter, finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp för 2021 inom parentes.

² Befintliga ställda säkerheter för finansierings- och kompletteringsbelopp avser regeringens beslut i oktober 2021.

Förväntat att finansieringsbeloppen minskar

För samtliga tillståndshavare med reaktorer i drift är de föreslagna kärnavfallsavgifterna oförändrade eller lägre jämfört med 2021 års beslutade nivåer. Barsebäck betalar ingen kärnavfallsavgift och ställer ingen säkerhet för finansieringsbelopp, eftersom företagets fondbehållning är större än de nuvärdesberäknade återstående kostnaderna. De föreslagna finansieringsbeloppen minskade från nuvarande nivåer för övriga reaktorinnehavare, vilket är förväntat. I takt med att avgifter betalas in och fonden byggs upp mot full finansiering av de förväntade återstående kostnaderna kommer finansieringsbehovet (avgiftstillgången) successivt att minska i storlek för att gå mot noll när elproduktionen upphör.

Kompletteringsbeloppen fördubblas efter justering

Som framgår av tabell 9 är de föreslagna kompletteringsbeloppen högre än 2021 års beslutade nivåer för samtliga reaktorinnehavare. Tidigare kompletteringsbelopp har inte baserats på senaste tillgängliga underlag. När detta justerats blir det därför en dryg fördubbling av kompletteringsbeloppen. I den reviderade finansieringslagen fick kompletteringsbeloppet en bredare definition. Det innebar större beaktande av den framtida avkastningen i kärnavfallsfonden samt inflation, vilket förklarar drygt hälften av ökningen. Modellering av osäkerheter i priser och merkostnader som tidigare inte beaktats, bidrar med ytterligare en fjärdedel av ökningen. Riksgälden har även bedömt att osäkerheterna i SKB:s bedömning av de framtida kostnaderna är underskattad, och ökar därför volatiliteten för riskfaktorn för programspecifika osäkerheter i kärnavfallsprogrammet. Detta förklarar den resterande ökningen.

Finansiering för tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare

I december 2019 beslutade Riksgälden kärnavfallsavgifternas nivåer för perioden 2020–2022 och finansieringsbeloppen för de tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare. Regeringen ändrade 2020 Riksgäldens tidigare beslut för AB Svafo. Det gällde både kärnavfallsavgifterna för åren 2020–2022 samt tidpunkten för betalningen avseende 2020 (se tabell 10). Ställda säkerheter i tabellen motsvarar finansieringsbeloppet för perioden 2020–2022 som regeringen beslutade om under 2021.

Under 2020 har tillståndshavarna som inte är reaktorinnehavare föreslagit säkerheter mot bakgrund av att Riksgälden i december 2019 fastställde finansieringsbeloppen. Riksgälden har yttrat sig till regeringen om de föreslagna säkerheterna är godtagbara och regeringen beslutade om säkerheterna i februari 2021.

Tabell 10. Kärnavfallsavgifter och finansieringsbelopp samt ställda säkerheter, tusen kronor

Tillståndshavare	Kärnavfallsavgift 2020–2022 per år	Finansieringsbelopp	Ställda säkerheter
AB Svafo	102 017	603 034	603 034
Studsvik Nuclear AB	8 557	171 577	171 577
Westinghouse Electric Sweden AB	3 957	94 623	94 623
Cyclife Sweden AB	2 896	67 789	67 789
Chalmers tekniska högskola AB	71	1 857	1 857
Vattenfall AB (Ågesta) ¹	0	0	0
Ranstad Industricentrum AB ¹	0	0	0
Ranstad Mineral AB ¹	0	0	0
Totalt	117 498	938 880	938 880

¹ Tillgångarna i kärnavfallsfonden är tillräckliga för att täcka det diskonterade värdet av förväntade framtida kostnader varför kärnavfallsavgiften och finansieringsbeloppet fastställs till noll.

Beslut om utbetalningar från kärnavfallsfonden

Riksgälden beslutade i december 2020 om ansökningar om medel från kärnavfallsfonden för 2021 (se tabell 11). Under 2021 har Riksgälden beslutat om ändringar av dessa ansökningar och begärt att Kammarkollegiet, som förvaltar fonden, ska betala ut medel ur fonden (se tabell 11). Under hösten 2021 tog Riksgälden också emot nya ansökningar om medel ur fonden för 2022 (se tabell 11). Dessa utgör underlag till de beslut om utbetalningar som Riksgälden fattade under december 2021 för 2022.

Tabell 11. Ansökta och utbetalda medel 2021 samt ansökta medel 2022, miljoner kronor¹

Tillståndshavare	Ansökt 2021	Utbetalt 2021 ²	Ansökt 2022
Svensk Kärnbränslehantering Aktiebolag ³	1 757,4	1 406,6	1 468,4
Barsebäck Kraft AB	505,6	474,0	578,3
OKG Aktiebolag	466,9	475,8	524,1
Ringhals AB	303,0	255,0	480,0
AB Svafo	164,0	164,0	204,0
Vattenfall AB (Ågesta)	133,0	133,0	0,0
Studsvik Nuclear AB	10,8	10,8	8,8
Östhammars kommun	5,6	4,7	4,7
Oskarshamns kommun	2,0	2,0	2,5
Ranstads industricentrum AB	1,5	1,5	0,0
Cyclife Sweden AB	1,0	1,1	2,2
Regionförbundet Kalmar län	0,3	0,3	0,0
Länsstyrelsen Västra Götalands län	0,2	0,2	0,0
Uppsala universitet	0,0	0,0	0,3
Totalt	3 351,3	2 929,1	3 273,2

¹ Tabellen innehåller avrundningsdifferenser.

² Beviljade medel avseende 2021.

³ Reaktorbolagens samkostnader.

Mindre medel än ansökt har förbrukats

Inför 2021 ansöktes det om 3 351 miljoner kronor varav 3 350 miljoner kronor beviljades av Riksgälden. Under året har tillståndshavarna reviderat ned det belopp de ansöker om, vilket medfört att totala beslutade utbetalningar för 2021 uppgår till 2 929 miljoner kronor, en minskning med 421 miljoner kronor jämfört med det ursprungliga beslutet för 2021. Den huvudsakliga förklaringen är att planerade projekt, framför allt med koppling till slutförvaret för använt kärnbränsle, har blivit försenade. Under 2021 har Riksgälden även beslutat om återbetalning eller avräkning på 156 miljoner kronor avseende redovisade överskott 2020 samt kompensation för förlorad avkastning i kärnavfallsfonden på 11 miljoner kronor.

Inför 2022 har det ansökts om 3 273 miljoner kronor, vilket är 78 miljoner kronor mindre än föregående period. Minskningen kan framför allt förklaras av att SKB ansökt om mindre pengar samt att Vattenfall AB inte ansökt om medel för 2022. Reaktorinnehavarna Ringhals AB, Barsebäck Kraft AB och OKG Aktiebolag har däremot ansökt om mer medel, vilket framför allt kan förklaras av att avvecklingen av dessa anläggningar går in i en mer intensiv fas.

Revision av hur utbetalade fondmedel har använts

Under 2021 har Riksgälden avslutat revisionerna av användningen av utbetalda fondmedel för både 2018 och 2019. Under hösten 2021 inledde Riksgälden även revision av hur utbetalda fondmedel för 2020 användes. Resultatet av denna revision kommer att redovisas till regeringen i särskild ordning.

Rollfördelningen vid finansieringen av kärntekniska restprodukter

Tillståndshavarna är betalningsskyldiga

Den som har ett kärntekniskt tillstånd har flera skyldigheter. Det är att genomföra och finansiera de åtgärder som behövs för en säker hantering och slutförvaring av verksamhetens restprodukter. Dessutom ska tillståndshavaren tillgodose en säker avveckling och rivning av anläggningarna när de inte längre används. Dessa tillståndshavare ska därför betala en kärnavfallsavgift till kärnavfallsfonden.

Kärnavfallsavgiften fastställs vart tredje år för kommande treårsperiod. Avgiften betalas i relation till den el som tillståndshavaren producerar och för de tillståndshavare som inte producerar el fastställs avgiften till ett fast belopp.

De som betalar avgift ska också ställa säkerheter till staten motsvarande finansieringsbelopp, vilket är skillnaden mellan en tillståndshavares återstående kostnader för redan uppkomna restprodukter och de medel som redan har fonderats i kärnavfallsfonden. För reaktorinnehavarna ska dessutom ytterligare en säkerhet ställas för ett kompletteringsbelopp som tillsammans med finansieringsbeloppet och reaktorinnehavarnas andel i kärnavfallsfonden gör att reaktorinnehavaren med hög sannolikhet kan fullgöra sina skyldigheter.

Riksgälden har flera olika uppgifter

Vart tredje år granskar Riksgälden kostnadsberäkningar och värdebeständigheten i ställda säkerheter som lämnas av reaktorinnehavare och andra tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare. För reaktorinnehavarna lämnar Riksgälden förslag till regeringen på hur stora kärnavfallsavgifterna och säkerheterna bör vara. För de tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare är det Riksgälden som beslutar om nivåer på kärnavfallsavgifter och finansieringsbelopp och regeringen om säkerheternas godtagbarhet.

Riksgälden beslutar även om utbetalningar från kärnavfallsfonden och reviderar användningen av fondmedel. Vad de fonderade avgiftsmedlen får användas till regleras i lagstiftningen på området.

Slutförandet av modellutvecklingen för att beräkna kompletteringsbeloppen för reaktorinnehavarna, i enlighet med den nya lagstiftningen, var den viktigaste händelsen under året.

Samlad analys och bedömning

Den viktigaste händelsen under året var slutförandet av modellutvecklingen för att beräkna kompletteringsbeloppen för reaktorinnehavarna i enlighet med den nya lagstiftningen. De nya beräkningarna har resulterat i att de föreslagna kompletteringsbeloppen för reaktorinnehavarna har ökat jämfört med föregående års beslutade nivåer. Ökningen var väntad eftersom den reviderade finansieringslagen har en bredare definition av osäkerheter som ska täckas in. Tidigare analyser indikerade drygt en fördubbling, vilket visade sig stämma.

Tillståndshavarna har under året bedömt att mindre medel ur kärnavfallsfonden kommer att behövas jämfört med deras ursprungliga ansökningar. Detta förklaras huvudsakligen av att planerade projekt, framför allt med koppling till slutförvaret för använt kärnbränsle, har blivit försenade. Utöver detta har coronapandemin bidragit till vissa förseningar. Förseningar i projekt återspeglas även i ansökningar om medel för 2022 som totalt sett minskat jämfört med 2021. SKB står för den största minskningen, vilket till stor del kan förklaras av att aktiviteter kopplat till slutförvar av använt kärnbränsle har senarelagts på grund av att tillståndsprövningar har tagit längre tid än planerat. Reaktorinnehavarna har däremot ansökt om mer pengar, vilket framför allt kan förklaras av att avvecklingen nu börjar komma igång, men även där noteras förseningar av projekt.

Revisionsarbetet har under året fokuserat på att hantera de kvarstående frågorna kopplade till 2018, fortsätta arbetet med revisionerna för 2019 samt påbörja revisionerna för 2020. Även om inte alla revisioner slutförts har det gjorts mycket under året på revisionsområdet.

Riskhantering

Riksgäldens arbete med finansiella och operativa risker har i likhet med föregående år präglats av coronapandemins utveckling. Samtidigt har myndigheten arbetat med en översyn av det interna ramverket för statsskuldens förvaltning, där de principer och processer som beslutar förvaltningen av statsskulden, har setts över. Riksgälden har även fortsatt arbetet med att säkerställa att myndigheten lever upp till principerna om tre försvarslinjer. Dessutom har myndigheten arbetat med att stärka riskhantering och kontroll för att öka Riksgäldens motståndskraft och därmed minska dess sårbarhet mot finansiella och operativa risker.

UPPGIFT OCH MÅL

Riksgälden ska säkerställa att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.

Riksgälden ska ha en beskrivning av de huvudsakliga risker som förekommer i verksamheten och hur dessa risker ska hanteras i interna instruktioner.

Riksgälden ska i riskhanteringen, utöver vad som anges i regeringens riktlinjer, sträva efter att uppnå marknadspraxis. Myndigheten ska se till att hanteringen av finansiella och operativa risker uppfyller de för verksamheten relevanta krav som ställs i lagstiftning gällande finansiella företag och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Intern styrning och kontroll

Med intern styrning och kontroll avses den interna process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller de krav som framgår av 3§ myndighetsförordningen (2007:515). Kraven innebär att myndighetens ledning ska se till att verksamheten bedrivs effektivt, enligt gällande rätt och enligt de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU. Myndighetens ledning ska också se till att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel. Processen för intern styrning och kontroll ska även förebygga att verksamheten inte utsätts för olika typer av oegentligheter. Styrelsen får ett underlag med bedömningen av den interna styrningen och kontrollen inför undertecknandet av årsredovisningen. Bedömningen utgår bland annat från genomförda riskanalyser, inträffade incidenter, inventering av styrande dokument, kopplade till intern styrning och kontroll, samt intern- och externrevisionens granskningar.

Baserat på vedertagna metoder och modeller arbetar Riksgälden systematiskt med att kartlägga, åtgärda och följa upp risker. Riskhanteringen är därför en central del av Riksgäldens interna styrning och kontroll tillsammans med exempelvis verksamhets- och ekonomistyrning samt regelefterlevnad.

I enlighet med den marknadspraxis som genom en omfattande kartläggning 2019/2020, och som efter beredning i ledningsgruppen i maj 2020 ansågs vara relevant för Riksgälden, utgår riskhanteringen på myndigheten från principerna om tre försvarslinjer. Det är en vedertagen organisationsmodell vars syfte är att säkerställa effektiv styrning, sund riskhantering och kontroll genom en tydlig ansvarsfördelning. Genom att tillämpa dessa principer tydliggörs således ansvarsfördelningen mellan olika delar av verksamheten. Riksgäldens styrelse är ytterst ansvarig för att styra och följa upp verksamhetens risker medan riksgäldsdirektören ansvarar för att förvaltningen sker inom de ramar som styrelsen satt upp. Av principerna följer att avdelningschefer för uppdrags- och stöдавdelningarna ansvarar för riskhanteringen inom den egna verksamheten medan Riksgäldens riskkontrollfunktion, enhet Risk, ansvarar för oberoende kontroll och uppföljning av Riksgäldens riskhantering och regelefterlevnad. Riksgäldens internrevision ansvarar för att, på styrelsens uppdrag, oberoende och riskbaserat granska hela verksamheten avseende riskhantering och intern styrning och kontroll.

Dataskydd

Riksgälden fortsätter att systematiskt utveckla arbetet med dataskyddsfrågor i verksamheten för att proaktivt säkerställa efterlevnaden av dataskyddsförordningen.

Under året har interna utbildningsinsatser genomförts för att höja den generella kunskapen inom området.

Ett flertal analyser har genomförts för att säkerställa att Riksgälden som personuppgiftsansvarig inte överför personuppgifter till tredjeland som saknar adekvat skyddsnivå.

Riksgälden är exponerad för olika risker

Finansiella risker

Marknadsrisk avser risken för förlust till följd av att priserna på marknaden rör sig på ett ofördelaktigt sätt. Ränterisk, valutarisk och inflationsrisk ingår i begreppet marknadsrisk.

Kreditrisk avser risken att förlust uppstår för att en motpart inte fullgör sina förpliktelser samt risken att värdeförluster uppstår på grund av försämrad kreditkvalitet. Avvecklingsrisk, motpartsrisk, landrisk och systemrisk ingår i begreppet kreditrisk.

Likviditetsrisk avser risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt. Finansieringsrisk, refinansieringsrisk och marknadslikviditetsrisk ingår i begreppet likviditetsrisk.

Operativa risker

Operativ risk avser risken för förluster till följd av ej ändamålsenliga eller fallerade processer, människor, system eller yttre händelser. Legala risker är en del av operativa risker.

Risker utan specifik indelning

Risker utan specifik indelning avser risker som kan omfattas av både finansiella och operativa risker. Till dessa hör omvärldsrisk, strategisk risk samt koncentrations- och affärsrisk.

Riskkontroll och oberoende uppföljning

De huvudsakliga riskerna som Riksgälden är exponerad för och hur de hanteras, finns beskrivet i interna regelverk. De interna regelverken utgörs i huvudsak av policyer, riktlinjer och instruktioner. Dessa interna styrande dokument inkluderar även regelverk för hur riskerna, som Riksgälden är exponerad för, ska hanteras i enlighet med externa krav. Det framgår av förordning (2007:1447) med instruktion för Riksgäldskontoret, regleringsbrev för budgetåret år 2022 avseende Riksgäldskontoret och regeringens riktlinjer för statsskuldens förvaltning. Indirekt inräknas även myndighetsförordningen (2007:515), då den ställer krav på intern styrning och kontroll.

Riksgälden gör löpande en översyn av de externa och interna regelverken i syfte att säkerställa att myndigheten lever upp till kraven och därigenom att de risker Riksgälden är exponerad för hanteras enligt sunda principer och marknadspraxis. Detta görs genom ett avdelningsöverskridande samarbete inom hela myndigheten och genom en tydlig ansvarsstruktur.

Finansiell risk

De marknadsriskerna som Riksgälden är exponerad för uppkommer när prisförändringar inträffar på ett för Riksgälden ofördelaktigt sätt på bland annat ränte- och valutamarknaden. Riskerna på räntemarknaden uppstår till följd av känslighet för förändringar i räntornas nivåer och räntekurvans strukturer, medan valutarisk uppstår i samband med ogynnsamma växelkursnivåer. Likviditetsrisker kan bland annat uppkomma vid ett oförväntat ökat lånebehov och kortfristig obalans i statens nettokassaflöde, vilket i sin tur kan leda till att kostnaden för att erhålla medel till statens dagliga betalningar ökar påtagligt. Kreditriskerna i statsskuldsförvaltningen uppkommer bland annat vid placering av överskott i likviditetsförvaltningen och i de derivattransaktioner Riksgälden gör.

Hantering av dessa risker i statsskuldsförvaltningen styrs i huvudsak av regeringens riktlinjer för statsskuldens förvaltning och av Riksgäldens styrelsebeslut om risklimiter i det interna regelverket Finans- och riskpolicy. Regeringens riktlinjer och interna regelverk sätter tillsammans ramarna för risktagandet inom statsskuldens förvaltning.

Operativa risker

Operativa risker uppkommer i all verksamhet som Riksgälden bedriver. Riksgäldens hantering av dessa risker styrs av interna styrdokument kopplade till intern styrning och kontroll.

För att identifiera operativa risker genomför Riksgälden riskanalyser inför verksamhetsplaneringen, inför projekt och inför större verksamhetsförändringar. Resultatet av riskanalyserna skapar, tillsammans med inkomna incidentrapporter, en sammanlagd bild av de operativa riskerna och ger ett underlag för att prioritera bland åtgärder som reducerar riskerna.

Under året genomfördes regelbundna temperaturmätningar för att säkerställa personalens välbefinnande, arbetsmiljö och möjligheter till att effektivt kunna bedriva sitt arbete hemifrån. Utifrån resultatet av dessa genomfördes kontinuerligt nödvändiga förbättrande åtgärder.

Inför återgång till kontoret genomfördes två riskanalyser i syfte att dels se över de nya mer flexibla arbetsformerna, dels för att säkerställa en trygg och säker återgång till kontoret.

Regelverk för riskhantering

Varje år fattar regeringen beslut om riktlinjer för statsskuldens förvaltning. Inför detta lämnar Riksgälden förslag till regeringen på riktlinjer enligt 5 kap. 6 § budgetlag 2011:203. Genom dessa förslag bidrar myndigheten till att sträva efter att riskhanteringen är väl anpassad till Riksgäldens uppdrag och att den är effektiv.

För 2021 har regeringen beslutat om oförändrade riktlinjer jämfört med föregående år.

Statsskuldens löptid ska vara oförändrad

Statsskuldens löptid ska vara mellan 3,5 och 6 år (mätt som duration), vilket är oförändrat jämfört med regeringens riktlinjer för år 2020.

Statsskuldens valutaexponering ska vara oförändrad

Statsskuldens valutaexponering ska fortsatt vara oförändrad i likhet med regeringens riktlinjer för 2020. Dock får valutaexponeringen variera till följd av Riksgäldens hantering av statliga myndigheters valutaväxling och valutasäkring.

Reala kronskulden ska på lång sikt fortsatt vara 20 procent av statsskulden

Den reala kronskuldens andel av statsskulden ska på lång sikt hållas oförändrad på 20 procent.

Utöver regeringens riktlinjer beslutar Riksgäldens styrelse och riksgäldsdirektör om ytterligare regler för statsskuldens förvaltning. Dessa avser bland annat löptidsintervall för enskilda skuldslag som årligen fastställs i Finans- och riskpolicy. För 2021 ändrades löptidsintervallet för nominell kronskuld till att variera mellan 4,1 och 6,4 år. För 2020 var motsvarande löptidsintervall 3,3 till 5,8 år.

Framtidens kontor innebär också fler samtal i telefonbås.

Samlad analys och bedömning

Året 2021 har likt 2020 på många håll fortsatt att präglas av coronapandemins utveckling. Myndigheten har därför fortsatt att noggrant bevaka utvecklingen på de finansiella marknaderna, där pandemin periodvis orsakat en ökad oro. Riksgäldens pågående arbete med förbättrande åtgärder inom riskkontroll, i syfte att ytterligare stärka Riksgäldens riskhantering, har i ljuset av detta blivit ett särskilt aktuellt och prioriterat område under året.

Finansiella risker

Enhet Risk har under 2021 följt coronapandemins utveckling och dess påverkan på de finansiella marknaderna extra noggrant. Pandemin har periodvis skapat en ökad oro på marknaderna i form av ökade marknadsfluktuationer, vilket kan ha en påverkan på förvaltningen av statsskulden. Under året har dock inga avvikelser inträffat från de limiter och gränsvärden som styrelsen beslutat om i Finans- och riskpolicyn. Det betyder att coronapandemins påverkan på marknadsrisker i stats-skuldsförvaltningen har varit relativt begränsad.

För att begränsa motpartsrisken i statsskuldsförvaltningen har Riksgälden en undre gräns på A- för en motparts sammanvägda långfristiga kreditbetyg. Det sammanvägda kreditbetyget baseras på kreditbetyg från tre olika kreditvärderingsinstitut. Motpartsriskutvecklingen har också följts extra noggrant under året, men där utfallet visat att coronapandemin inte haft någon nämnvärd inverkan på kreditbetygen för Riksgäldens motparter. Under året skedde endast ett fåtal ändringar i de sammanvägda kreditbetygen för de motparter Riksgälden använder och av dessa var alla i form av höjda kreditbetyg. Det inträffade inga avvikelser från de kreditrisklimiter som styrelsen fastställt i Finans- och riskpolicyn.

Operativa risker

Riksgälden har vidtagit ett antal åtgärder för att begränsa de operativa riskerna under den rådande pandemin. Särskild hänsyn har tagits till att begränsa intern smittspridning och att säkra en god arbetsmiljö vid hemarbete, samt genom en stegvis återgång till kontoret hålla risken för en eventuell smittspridning på en låg nivå.

Säkerhet

Säkerhetsfrågor är prioriterat på Riksgälden och under året har fokus varit på totalförsvarsplanering och säkerhetsskyddsarbete. Myndigheten har uppdaterat sin säkerhetsskyddsanalys och informationsklassificeringsmodellen har reviderats.

UPPGIFT OCH MÅL

Myndighetens säkerhetsarbete ska vara drivande, stödjande och kravställande. Detta för att säkra att Riksgälden har ett effektivt och ändamålsenligt verksamhetsskydd samt förmåga att uppfylla beslutade krav på verksamheten vid kris och krig. Riksgälden verkar för en god säkerhetskultur som genomsyrar hela verksamheten.

Fortsatt arbete med totalförsvarsplanering

Riksgälden är en bevakningsansvarig myndighet och har därför ett särskilt ansvar och en skyldighet att beakta totalförsvarets krav och klara myndighetens uppgifter i fredstid, kris och ytterst i krig.

Finansiell sektor är ett av de sju områden som regeringen prioriterat i återuppbyggnaden av totalförsvaret. Riksgälden har aktivt deltagit i det nationella arbetet med beredskapsplanering för totalförsvaret och medverkar i flera av de chefsforum och referensgrupper som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tagit initiativ till.

Arbetet inom Riksgälden med att genomföra åtgärder som identifierats för att utveckla myndighetens förmåga att lösa sina uppgifter i kris och krig har fortlöpt. Exempel på områden som berörts är fortsatt arbete med robusta och säkra kommunikationer, personal- och lokalförsörjning samt identifiering av reservrutiner. Riksgälden har även genomfört personell resursförstärkning för att stärka arbetet med beredskaps- och totalförsvarsfrågor.

Under året har Riksgälden tillsammans med andra myndigheter inom den finansiella sektorn deltagit i planering och genomförande av övningsaktiviteter för att utveckla förmågan att verka under höjd beredskap. Här kan särskilt nämnas förberedelser för en myndighetsgemensam övning inom den finansiella sektorn för att ersätta den avslutande övningsaktiviteten inom Totalförsvarsövning 2020 (TFÖ 2020) som ställdes in i början av året. Tillsammans med offentliga och privata aktörer inom det finansiella området har Riksgälden bidragit till MSB:s arbete med att definiera och beskriva viktiga samhällsfunktioner.

Riksgälden har under 2021 fortsatt att planera alternativa betalningsflöden som kan vara intressanta att använda sig av vid vissa kriser och vid höjd beredskap. Riksgälden ser behov av samverkan med bland annat Riksbanken vid fortsatt utveckling av dessa rutiner.

Riksgäldens samverkan med MSB om frågor i anslutning till förordning (1982:517) om beredskapsersättning, beredskapslån och beredskapsgarantier har fortsatt under 2021. Riksgälden har under året beviljats så kallade 2:4-medel för en förstudie med fokus på en analys om behov och förutsättningar för beredskapsgarantier och beredskapslån.

Ett stärkt säkerhetsskyddsarbete

En säkerhetsskyddsanalys är en grundläggande del i ett strukturerat och systematiskt säkerhetsskyddsarbete och en förutsättning för att kunna vidta effektiva säkerhetsskyddsåtgärder. Som ett led i att säkerställa att Riksgälden har ett fullgott skydd av sin säkerhetskänsliga verksamhet och sina säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, har Riksgäldens säkerhetsskyddsanalys uppdaterats och fastställts under året.

Säkerhetsskyddsarbetet har stärkts och utvecklats under 2021 i de delar som rör bland annat säkerhetsskyddsavtal och säkerhetsprövning av personal och leverantörer. Fortlöpande utbildning i säkerhetsskydd för Riksgäldens personal sker i samband med delgivning av analyser och i speciellt riktade insatser.

Åtgärder för robustare informationssäkerhet

Grunden med informationssäkerhet är att trygga att informationen hanteras korrekt och i enlighet med relevanta krav. Aspekter som sekretess, tillgänglighet och riktighet är centrala i arbetet. Med hänsyn till Riksgäldens centrala roll och funktion, såväl i fredstid som i krig, måste Riksgälden aktivt arbeta med skydd av information.

Riksgälden har fortsatt sitt arbete med åtgärder för att göra informationssäkerhetsområdet mer robust. Myndigheten har bland annat uppdaterat styrande dokument och sett över den interna informationsklassificeringsmodellen och hanteringsregler.

Att säkerställa samhällsviktig verksamhet under coronapandemin

Hantering av coronapandemin har fortlöpt under 2021, ytterst med syfte att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och värna om Riksgäldens medarbetare. Merparten av medarbetarna har fortsatt arbetat hemifrån under större delen av året. Efter att nationella restriktioner, bland annat krav om hemarbete hävdes, kunde Riksgäldens återgångsplan aktiveras från och med 29 september. Då smittspridningen tog ny fart under året aktiverades krisstaben igen. Den fick i uppdrag att säkerställa att verksamheten kunde fortlöpa med låg smittrisk, för att trygga myndighetens samhällskritiska verksamhet. Krisstaben vidtog gradvis åtgärder och följde regeringens och Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Riksgäldens verksamhet har fortlöpt utan avbrott under hela coronapandemin.

Samverkan i externa forum

Riksgälden deltar i ett flertal forum. Finansiella sektorns privat-offentliga samverkans (FSPOS) styrelse är ett sådant och Riksgälden är även delaktig i arbeten inom flera av FSPOS arbetsgrupper.

Andra forum där Riksgälden finns representerade är Forum för informationsdelning om informationssäkerhet i finanssektorn (FIDI-finans) och Statliga nätverket för informations-säkerhet (SNITS).

Riksgälden medverkar även i samverkansområde Ekonomisk säkerhet (SOES), i enlighet med "Förordning 2015:1052 om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap".

Riksgälden deltar i arbetet som genomförs inom ramen för Nationellt forum för inriktning och samordning av övningar (NAFS), ett forum som leds av MSB för att skapa en sammanhållen övningsverksamhet inom krisberedskap och civilt försvar.

Samlad analys och bedömning

Arbetet med att säkerställa samhällsviktig verksamhet kopplat till coronapandemin, uppbyggnaden av totalförsvaret och att stärka säkerhetsskyddsarbetet har varit tongivande för året. Ett flertal åtgärder har vidtagits och påbörjats för att stärka redundansen så att Riksgäldens verksamhet fungerar väl även i kris, under höjd beredskap och i krig. Åtgärderna har ökat kunskapen och förståelsen för Riksgäldens roll, såväl inom myndigheten som hos andra aktörer, och det interna arbetet har ökat medvetenheten om hot och risker som kan påverka Riksgäldens olika uppdrag.

Samverkan kring säkerhetsrelaterade frågor med andra myndigheter och aktörer är viktigt. Med anledning av coronapandemin har samverkan i vissa fall ökat och har även fungerat bra digitalt. Forum som flyttats till digitala plattformar i stället för fysiska möten har dock i vissa fall hämmats av att sekretessnivån måste hållas ner vid digitala möten och vissa planerade åtgärder har därmed fått lov att skjutas på i tid. Detsamma gäller för säkerhetsarbetet på myndigheten eftersom majoriteten av personalen inte befunnit sig på kontoret.

Medarbetare och kompetens

Att ta lärdom av erfarenheter från pandemin har varit ett prioriterat arbete för Riksgälden under 2021. Samtliga medarbetare har varit involverade i hur det framtida arbetslivet ska utformas vid en återgång till kontoret. Myndigheten har agerat skyndsamt och vidtagit åtgärder under rådande pandemi, vilket även genomförda temperaturmätningar visar. Myndigheten har också fortsatt det långsiktiga arbetet för att utveckla ett tillitsbaserat ledarskap med uppstart av en omfattande satsning i självledarskap.

UPPGIFT OCH MÅL

Riksgälden ska säkerställa att kompetens finns för att fullgöra myndighetens uppdrag och leva upp till de krav som ställs på verksamheten. Arbetet ska präglas av öppenhet, hög intern effektivitet och kvalitet. Riksgälden ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med engagerade medarbetare och ledare.

Ett lärande år – fokus på att utveckla ett effektivt, flexibelt och hållbart arbetsliv

Under pandemin har den övervägande delen av Riksgäldens medarbetare arbetat på distans. Nya arbetssätt har identifierats, som Riksgälden velat ta tillvara och införa. Ett exempel är att hemarbete har visat sig bidra till bättre fokusering på arbetsuppgifter som kräver koncentration. Ett bra självledarskap och förmågan att leda på distans är också viktiga förutsättningar för framtidens kontor. Distansarbete ställer krav på att medarbetarna kan styra och leda sitt arbete mot uppsatta mål och att cheferna känner trygghet i att leda arbetet på distans.

Nya arbetssätt i det moderna kontoret

Under våren 2021 startades projektet "Moderna kontoret". Målsättningen med projektet var att utifrån verksamhetens behov och medarbetarnas önskemål hitta bättre och mer flexibla arbetssätt. Dessa ska generera en bra arbetsmiljö där stressen minskar, effektiviteten ökar och där medarbetarna ges möjlighet att få arbetsliv och privatliv att harmoniera. I projektet har samtliga medarbetare getts tillfälle att bidra med sina erfarenheter och reflektioner. Möjligheten att kunna fokusera ostört på sina arbetsuppgifter, en förbättrad balans mellan arbete och fritid, bättre IT-lösningar samt möjligheten till distansarbete var fyra områden som var särskilt viktiga för medarbetarna.

Åtgärder utifrån löpande temperaturmätningar

Riksgälden har under pandemin valt att göra regelbundna temperaturmätningar i stället för en större medarbetarundersökning. Syftet med täta mätningar var att följa upp hur medarbetarna mår kopplat till bland annat arbetsmiljö, samarbete internt och stöd från närmsta chef för att snabbt kunna sätta in lämpliga insatser. Under 2021 genomfördes tre temperaturmätningar (mars, juni och september).

En rad olika åtgärder vidtogs för att förbättra arbetsmiljöförhållanden utifrån resultatet i temperaturmätningarna, bland annat:

- En mer effektiv och involverande internkommunikation.
- Utskick till hemarbetsplatsen av kompletterande utrustning, exempelvis ergonomisk utrustning och höj- och sänkbara skrivbord.
- Fortsatt utökning av antal friskvårdstimmar i syfte att uppmåna till rörelse under en arbetsvecka (från en till fem timmar i veckan).
- Utvecklingssatsning för hela myndigheten i självledarskap för att utveckla medarbetarnas förmåga att leda sig själva mot uppsatta verksamhetsmål, förbättra samarbetet internt och säkerställa en bra balans mellan arbets- och privatliv.
- Information om möjlighet till stödsamtal från HR och företagshälsovård för stöd av hantering av psykosociala arbetsmiljöfrågor.

Därtill har Riksgäldens idrotts- och trivselförening under pandemin anordnat ett antal digitala friskvårdsaktiviteter och gemensamma sociala aktiviteter för medarbetarna, exempelvis hälsobingo.

Resultatet av temperaturmätningen i september 2021 visade det högsta betyg Riksgälden haft i en undersökning under hela pandemin, där runt 90 procent av medarbetarna svarat positivt på samtliga frågor. Det var en tydlig återkoppling på att Riksgälden hanterat krisarbetet och uppkomna arbetsmiljöfrågor på ett föredömligt sätt, enligt medarbetarna.

Återgång till kontoret

I början av oktober 2021 var det dags för en återgång till kontoret. De tre stegen i Riksgäldens återgångsplan var:

1. 50 procent av medarbetarna från respektive enhet fick vara på kontoret.
2. En fullskalig återgång men där vissa funktioner med parallella team hölls isär, exempelvis handlare inom Skuldförvaltning.
3. Samtliga medarbetare inklusive parallella team fick vara på kontoret.

I slutet av året när smittspridningen åter tog fart i vår omvärld, vidtogs nya åtgärder som bland annat innebar hemarbete igen.

Vid återgången var verksamheten genom projektet det "Moderna kontoret" förberedd på att föra in ett mer flexibelt arbetssätt. Alla medarbetare har uppmuntrats att komma med förslag på förbättringar för att öka flexibiliteten och få en mer välmående arbetsplats. En översyn av lokalerna har gjorts och kommer att fortsätta göras kontinuerligt. Det har bland annat handlat om att anpassa arbetsplatser, mötesrum och inköp av digital utrustning för hybridmöten.

Riksgälden har erbjudit medarbetare att teckna enskilda överenskommelser om att regelbundet arbeta en del av sin arbetstid på distans, givet att verksamheten tillåter det och att det finns goda individuella förutsättningar för arbete utanför kontoret. Verksamhetens uppdrag ska vara styrande gällande all möjlighet till distansarbete och huvuddelen av arbetet ska utföras på kontoret.

59 procent av medarbetarna har under hösten 2021 tecknat avtal om individuell överenskommelse för att arbeta på distans. Riksgälden har skapat förutsättningar för ett fortsatt fungerande distansarbete, genom att låta medarbetare behålla eller få nödvändig IT-utrustning och ergonomiska hjälpmedel till sin hemarbetsplats. Beslut fattades också att utöka en friskvårdstimme i veckan som Riksgälden hade haft före pandemin till tre timmar i samband med återgången till kontoret.

Riksgäldens medarbetare har förmånen att använda upp till 5 000 kronor för friskvårdsaktiviteter. 2021 var det 70 procent av medarbetarna som använde hela eller del av friskvårdsbidraget, vilket är en minskning jämfört med 2020 då det var 78 procent.

Riksgälden har utökat sin befattningsplan

Riksgälden har under 2021 utökat sin befattningsplan från 223 till 233 medarbetare. Sedan 2020 har antalet medarbetare ökat från 215 till 223. Under 2021 handlade rekryteringarna om ersättningsrekryteringar samt nyrekryteringar inför kommande uppdrag.

Myndigheten har vid behov omfördelat resurser mellan avdelningar för att stärka upp kompetens och säkra kompetensöverföring.

Den genomsnittliga anställningstiden på Riksgälden var i princip oförändrad under 2021, 7,8 år. Medelåldern ökade marginellt 2021 till 46,6 år från 45,7 år 2020.

Tabell 12. Åldersfördelning 2021

	< 30 år	30–39 år	40–49 år	> 50 år
Antal personer	10	48	85	98
Kvinnor	6	24	40	56
Män	4	24	45	42

Attrahera, behålla och utveckla

I en kunskapsverksamhet som Riksgälden, med komplexa uppdrag och hög specialistkompetens, är det viktigt med en väl fungerande kompetensförsörjning. För att kunna nå verksamhetsmålen måste myndigheten kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla rätt kompetens. Riksgäldens personalomsättning har varit 21 procent under året vilket är högre än föregående år, då omsättningen var 11 procent. I siffran ingår både personer som börjat och slutat. I Riksgäldens strävan att ständigt vara en attraktiv arbetsgivare, med medarbetare med rätt kompetens, är det centralt att utveckla och behålla befintlig personal. För att säkerställa att nya medarbetare snabbt kommer in i arbetet, har Riksgälden fortsatt att utveckla och digitalisera introduktionen för nyanställda. Arbetet med att stärka Riksgäldens arbetsgivarvarumärke fortgick under året genom att utveckla och följa upp de insatser som genomförts under 2020, till exempel myndighetens information i sociala medier och på den externa webbplatsen. Riksgälden deltog också på en arbetsmarknadsmässa på Uppsala universitet i november 2021.

Kompetensförsörjningsprocess och kompetensanalys

I början av året kartlagdes Riksgäldens kompetensförsörjningsprocess i enlighet med SIS standard (Swedish Standard Institute). Att ha en tydlig process och struktur att utgå ifrån och metodiskt ta sig igenom de olika stegen i processen underlättade kompetensförsörjningsarbetet. Stegen i processen var följande: kartläggning av kompetensbehov, planering av utvecklingsinsatser och uppföljning.

Samtliga chefer inom Riksgälden bidrog i kompetensinventeringsarbetet, som resulterade i en myndighetsövergripande kompetensanalys.

I kompetensanalysrapporten beskrivs Riksgäldens syn på kompetensförsörjning, identifierade kompetensbehov samt det utvecklingsarbete som planerats och genomförts under året. Resultatet av kompetensanalysen visade bland annat ett fortsatt behov av att stärka kompetens inom ledar- och medarbetarskap samt bredda verksamhetskompetens internt genom strukturerad kompetensöverföring. Ett identifierat kompetensbehov som lyftes av flera avdelningar var att stärka självledarskapet på myndigheten. Analysen tydliggjorde också de kompetenskrav som kopplats till kravprofiler vid rekrytering, exempelvis att vara självgående, ha analytisk problemlösande förmåga och språklig analytisk förmåga.

Utveckling av tillitsbaserad ledning, styrning och arbetssätt

Riksgälden har utformat ett ramverk för utveckling av ledarskap och medarbetarskap med olika aktiviteter som genomförs under 2020–2024. Syftet är att stärka Riksgäldens förmåga att arbeta tillitsbaserat genom att utveckla både verksamheten och medarbetarna. Till exempel har chefer deltagit i interna ledarforum om tillitsbaserad ledning och styrning. Även alla medarbetare har bjudits in till seminarier för att säkerställa att de involveras i aktuella utvecklingsfrågor, till exempel inom området förändringsarbete.

Ett av målen med tillitsbaserad styrning är att få bättre förutsättningar för en helhetssyn på myndigheten. Avdelningscheferna ska ges bättre förutsättningar att arbeta på en mer strategisk nivå och medarbetarna ska känna ett tydligt ägarskap till sina arbetsuppgifter. I juni 2021 startades en omfattande utvecklingssatsning för hela myndigheten i självledarskap, i form av seminarier samt en digital utbildning i tio moduler. Självledarskap handlar om hur medarbetare medvetet påverkar och tar ansvar för hur de agerar, betar sig och vilka beslut de fattar för att nå uppsatta verksamhetsmål. Utbildningen i självledarskap tillhandahåller konkreta verktyg.

Workshoppar har anordnats med samtliga ledningsgrupper och enheter för att integrera, reflektera och dela kunskap. Syftet var att komma fram till gemensamma åtaganden för att förbättra och utveckla arbetet i den egna arbetsgruppen och i verksamheten i stort. Det är en långsiktig utvecklings-satsning som totalt sett sträcker sig fram till våren 2022. Målsättningen är att nyttja medarbetares kompetens och potential optimalt genom ökad delegering och därmed frigöra tid för chefer.

En lärande organisation

För att utvecklas som organisation ska det finnas möjligheter för medarbetarna att utvecklas och utmanas. Liksom tidigare år genomfördes ett flertal gemensamma seminarier för hela myndigheten, så kallad Riksgäldskunskap, för att utveckla medarbetarnas kompetens om och förståelse för Riksgäldens verksamhet samt aktuella ämnen och projekt. Vid dessa tillfällen föreläser Riksgäldens egna medarbetare och ibland externa föreläsare.

Varje år deltar Riksgälden i externa utvecklingsinsatser i form av program, kurser och seminarier. Kostnaden för den externa kompetensutvecklingen var i genomsnitt 15 781 kronor per medarbetare under 2021, vilket var en markant ökning från 2020. Fördelningen mellan män och kvinnor var 13 879 kronor för män respektive 17 599 kronor för kvinnor. En förklaring till ökningen som skett, är utvecklingssatsningen i självledarskap och riktade ledarutvecklingsprogram för chefer. Kostnaden för extern kompetensutveckling speglar en begränsad del av de kompetensutvecklingsåtgärder som Riksgälden genomfört. En stor andel av lärandet sker i form av det dagliga arbetet i form av till exempel deltagande i projekt, kunskapsöverföring mellan kollegor samt deltagande i olika nätverk internt och externt. Under större delen av året har kompetensutvecklingen skett digitalt på grund av pandemin.

Riksgälden strävar efter likabehandling och jämn könsfördelning

Alla medarbetare ska ha lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter. Lönekartläggningen för 2021 visade att Riksgäldens löner är jämställda mellan kvinnor och män. Löneredovisningsprocessen för 2021 genomfördes enligt plan, med undantag för att parterna kom överens om att ge mer tidsutrymme för genomförande av lönesamtalen under hösten 2021. Lönesättningen på Riksgälden utgår från givna lönekriterier där resultaten är kopplade till individuella mål.

Riksgälden strävar även efter en jämn könsfördelning i rekryteringar. Vid slutet av året var fördelningen bland medarbetarna 51 procent kvinnor och 49 procent män. På chefsnivå var fördelningen 59 procent kvinnor och 41 procent män.

Tabell 13. Sjukfrånvaro, i jämförelse med de två senaste åren, i procent

	2019 ¹	2020 ¹	2021 ¹
Kvinnor	4,3	3,2	2,8
Män	2,4	1,9	1,9
Anställda yngre än 30 år	1,4	1,7	1,3
Anställda 30–49 år	3,1	2,6	3,0
Anställda 50 år och äldre	3,9	2,5	1,6
Totalt alla anställda	3,4	2,5	2,36

¹ Sjukfrånvaro totalt i procent av ordinarie tid för respektive grupp.

Av den totala sjukfrånvaron 2019 utgjorde 46,7 procent långtidssjukskrivningar på 60 dagar mot 49,2 procent för 2018.

Av den totala sjukfrånvaron 2020 utgjorde 38,4 procent långtidssjukskrivningar på 60 dagar mot 46,7 procent för 2019.

Av den totala sjukfrånvaron 2021 utgjorde 53,6 procent långtidssjukskrivningar på 60 dagar mot 38,4 procent för 2020.

Riksgäldens medarbetare efterfrågade som experter

Riksgäldens kompetens efterfrågas både i olika utredningar och som resurs utomlands. Under 2021 utlånades en medarbetare för sin expertkompetens som nationell expert till Single Resolution Board i Bryssel.

En medarbetare från avdelningen Ekonomisk analys har haft ett uppdrag som sekreterare i regeringens utredning om statistik över hushållens tillgångar och skulder.

Medarbetare från avdelningen Finansiell stabilitet och konsumentskydd har också bistått Finansdepartementet med sin expertkompetens inom krishanteringsramverk.

Riksgäldens chefsjurist har under året deltagit som sakkunnig i regeringens betalningsutredning ledd av Anna Kinberg Batra.

Ett flertal av Riksgäldens medarbetare har dessutom deltagit i externa seminarier och konferenser inom finanssektorn, både i Sverige och internationellt.

Samlad analys och bedömning

På grund av rådande pandemi har Riksgälden behövt ställa om, tänka nytt och anpassa verksamheten utifrån förändrade förutsättningar. Myndighetens digitaliseringsarbete har utvecklats under året i och med att majoriteten av medarbetarna arbetar hemifrån. Vikten av bra och säkra digitala verktyg och mötesplatser har växt fram i och med en återgång till arbetsplatsen, där behovet av en anpassning till ett mer flexibelt arbete ställer nya krav.

Pandemin har delvis förändrat synen på hemarbete. Vissa medarbetare menar att arbetssättet blivit effektivare och att arbetssituationen upplevts som mer flexibel. Utebliven restid till arbetsplatsen har förenklat livspusslet för en del, vilket inneburit mer tid för exempelvis anhöriga och hälsofrämjande aktiviteter som träning. Samtidigt finns det nackdelar med hemarbetet och vissa medarbetare har känt sig isolerade och mått mindre bra av situationen. Mer utvecklingsorienterat arbete som exempelvis grupputveckling kopplat till självledarskapssatsningen, har fungerat bättre när medarbetarna fått träffas fysiskt vid återgången till kontoret hösten 2021. Återgången blev dock kortvarig eftersom smittspridningen ökade igen.

Medarbetarnas hälsa har varit en prioriterad fråga för Riksgälden under hela året och myndighetens förmånserbjudande har setts över som en effekt av pandemin. Sjukfrånvaron har minskat ytterligare under 2021, vilket sannolikt är en effekt av hemarbete. En annan tydlig effekt av hemarbetet är att det har ställt krav på att såväl se över rutiner och stödsystem, som att det ställts krav på ökad förmåga hos cheferna att leda på distans, samt medarbetarnas förmåga att leda sig själv mot uppsatta mål. Självledarskapssatsningen på myndigheten har ökat medvetenheten hos medarbetare att bland annat använda feedback och reflektion som ett arbetssätt för att bidra till utveckling och ökat lärande.

Riksgälden har påbörjat olika utvecklingsaktiviteter för chefer och medarbetare för att stärka ett tillitsbaserat arbetssätt, vilket är en prioriterad strategisk utveckling för att myndigheten ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt. Tillitsreformen är dessutom en prioriterad process för det offentliga Sverige och syftar till att skapa mer effektiva verksamheter och större nytta för medborgarna. Myndigheten har exempelvis fortsatt att kartlägga och utveckla processer i linje med pågående arbete. Alla arbetsuppgifter är dock inte processbaserade varför tillitsbaserad styrning och ledning även måste hitta andra verktyg för denna utveckling.

Kostnader och anslag

Statens räntebetalningar på statsskulden uppgick till historiskt låga –1,5 miljarder kronor. Försäljningsprovisionerna minskade med 41,9 miljoner kronor eftersom endast en obligation såldes via syndikering. Riksgäldens totala förvaltningskostnader ökade med 21,7 miljoner kronor vilket främst beror på ökade personal- och lokalkostnader.

Riksgäldens intäkter och kostnader

Riksgäldens intäkter för 2021 uppgick till 51,8 miljarder kronor, vilket var en minskning med 53,9 miljarder kronor jämfört med 2020. Finansiella intäkter har minskat med 33,2 miljarder kronor, främst beroende på valutakursförändringar. Posten "Intäkter av anslag" har också minskat med cirka 20,9 miljarder kronor eftersom räntebetalningarna på statsskulden minskade kraftigt jämfört med föregående år. Posten "Intäkter av avgifter" har däremot ökat med 168,4 miljoner kronor och den främsta orsaken är att posten innehåller "förändring förväntad förlust, utestående garantier" som avser reserveringar av garantiförluster, där värderingar av kreditrisker leder till stora differenser mellan åren.

Riksgäldens kostnader uppgick totalt till 61,2 miljarder kronor 2021, vilket var en minskning med 29,6 miljarder kronor jämfört med 2020. Av Riksgäldens kostnader utgör de finansiella kostnaderna merparten av de totala kostnaderna (99,6 procent). Riksgälden förvaltar statsskulden och kostnaderna påverkas exempelvis av valutakursförändringar, som är en viktig förklaring till förändringen mellan åren.

Historiskt låga räntebetalningar

De kassamässiga räntebetalningarna redovisas mot anslaget "Räntor på statsskulden" i statsbudgeten medan den kostnadsmässiga redovisningen återfinns i Riksgäldens resultaträkning. Räntebetalningarna uppgick till –1,5 miljarder kronor vilket är en minskning med 20,9 miljarder kronor jämfört med 2020. Minskningen förklaras dels av att en gammal obligation med hög kupongränta förföll 2020, dels av att 2020 påverkades av ett stort realobligationsförfall. Vid förfallet betalar Riksgälden ut inflationskompensation till investerarna för den inflation som varit sedan utgivandet. Något motsvarande förfall ägde inte rum under 2021. Därtill var kursförlusterna i samband med återköp av obligationer lägre under 2021 än föregående år.

Den senaste femårsperioden har statens räntebetalningar varierat mycket vilket framgår av tabell 14. Nivån påverkas bland annat av vilka obligationer Riksgälden emitterar, hur marknadsräntorna rör sig samt av valutakurseffekter på den del av skulden som är exponerad mot utländsk valuta.

Tabell 14. Räntor på statsskulden

Miljoner kronor	2017	2018	2019	2020	2021
Räntor på lån i svenska kronor	15 080	15 870	22 023	23 043	8 537
Räntor på lån i utländsk valuta	-518	-469	-288	-707	-685
Räntor på in- och utlåning	-2 112	-1 572	-1 412	-808	-240
Summa	12 450	13 827	20 322	21 528	7 612
Över/underkurs vid emission	-9 520	-4 409	-8 324	-10 404	-11 978
Valutaförluster/vinster	-1 945	765	5 666	2 380	661
Kursförluster/vinster	9 519	3 353	4 461	5 960	2 317
Summa	-1 945	-291	1 804	-2 065	-9 000
Summa anslag räntor på statsskulden	10 505	13 536	22 126	19 463	-1 388
Kassamässig justering	-198	-151	101	-48	-87
Summa räntebetalningar	10 306	13 385	22 227	19 415	-1 475

I tabellen ovan redovisas utfallet för anslaget "Räntor på statsskulden". Förutom statsskultsrelaterade räntor innehåller anslaget även räntor på in- och utlåning i Statens internbank (0,2 miljarder kronor), inkomster från vidareutlåning till Riksbanken och andra stater (2,4 miljarder kronor), samt inkomster och utgifter från förvaltningstillgångar i likviditetsförvaltningen. Detta innebär att anslaget "Räntor på statsskulden" inte kan ställas i direkt relation till det officiella statsskultsmåttet som avser statens bruttoskuld i vilken förvaltningstillgångar, fordringar på Riksbanken och andra stater samt in- och utlåning i Statens internbank exkluderas.

Lägre försäljningsprovisioner

Utgifterna för provisioner, som främst avser försäljningsprovisioner, minskade med 41,9 miljoner kronor jämfört med 2020. Förändringen beror i huvudsak på att Riksgälden under 2021 endast sålde en 50-årig obligation via syndikering, till skillnad från år 2020 när två obligationer (en grön obligation och en ny 25-årig statsobligation) såldes via syndikering.

Ökade förvaltningskostnader

Förvaltningskostnader är samlingsnamnet för bland annat personal-, lokal- och IT-kostnader, det vill säga kostnader för driften av Riksgälden. Dessa kostnader finansieras via anslag, avgifter, fonder och bidrag.

Förvaltningskostnaderna ökade med totalt 21,7 miljoner kronor till 381,3 miljoner kronor jämfört med 359,6 miljoner kronor föregående år. Ökningen avser främst anslagsfinansierade (15,8 miljoner kronor) och bidragsfinansierade förvaltningskostnader (4,2 miljoner kronor).

Personalkostnaderna ökade med 15,0 miljoner kronor, varav ökade lönekostnader stod för 13,2 miljoner kronor. Det motsvarar en ökning på 5,6 %, vilket är lägre än föregående års förändring på 17,2 %. Riksgälden hade i medeltal 220 anställda år 2021, vilket innebär en ökning med 8 medeltal anställda jämfört med år 2020. Nivån på semesterlöneskulden fortsätter att vara hög vilket påverkar kostnaderna. Lokalkostnaderna ökade med 3,2 miljoner kronor, främst beroende på fortsatta anpassningar av arbetsplatser och mötesrum.

Tabell 15. Förvaltningskostnader

Miljoner kronor	2019	2020	2021
Anslagsfinansierat	285,8	316,5	332,3
Bidragsfinansierad verksamhet, finansieras via kärnavfallsfonden	25,3	22,3	26,4
Avgiftsfinansierad verksamhet, garantier och lån	14	14,1	15,1
Fondfinansierad verksamhet, bankstöd	5,7	6,7	7,5
Summa förvaltningskostnader	330,8	359,6	381,3

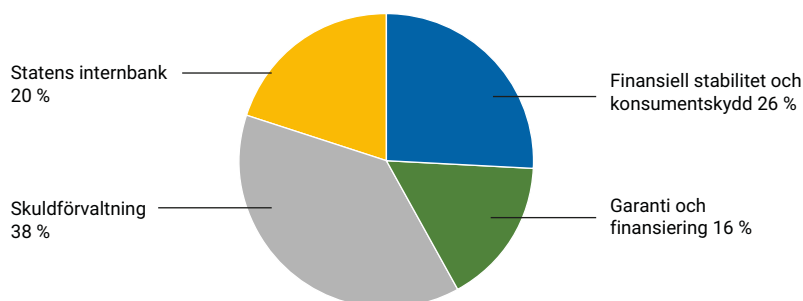
Tabell 16. Förvaltningskostnader per verksamhetsområde

Miljoner kronor	2019	2020	2021
Finansiell stabilitet och konsumentskydd	81,8	88,4	99,1
Garanti och finansiering	54,2	53,1	60,1
Skuldförvaltning	136,8	150,2	143,7
Statens internbank	58	67,9	78,4
Totala förvaltningskostnader	330,8	359,6	381,3

Den främsta förändringen gällande förvaltningskostnader per verksamhetsområde består av att de gemensamma kostnaderna för stödverksamhet, i huvudsak personal som fördelas på uppdragsavdelningarna, har ökat. Stödverksamheten har dimensionerats för att möta uppdragsverksamhetens behov, exempelvis inom IT.

En annan orsak till förändringen är att en översyn av fördelningen av overheadkostnaderna gjordes inför 2021. Fördelningen av gemensamma kostnader görs schablonmässigt utifrån uppdragsavdelningarnas storlek, men tar även hänsyn till antal anställda i stödjande verksamhet som har en direkt koppling till uppdragsavdelningarnas verksamhet. Översynen av kostnadsfördelningen minskade overheadkostnaderna för Skuldförvaltning, men ökade dem för Statens internbank samt Finansiell stabilitet och konsumentskydd jämfört med 2020.

Diagram 16. Förvaltningskostnader per verksamhetsområde

Resultat i avgifts- och fondfinansierad verksamhet

Resultatet i den avgiftsfinansierade garanti- och utlåningsverksamheten var 254 miljoner kronor under 2021, jämfört med –78 miljoner kronor året före. Förändringen i resultatet beror framför allt på minskade kostnader för avgiftsfinansierade garantier och lån, vilket dels beror på att reserveringar av garantiförluster minskade jämfört med 2020, dels på att återvinningar som är kopplade till Saab Automobil AB i konkurs gjordes under året.

Resultatet i den fondfinansierade verksamheten avseende insättningsgarantin och investerarskyddet samt bankstödsverksamheten var 0, vilket var ett oförändrat resultat jämfört med föregående år.

Tabell 17. Resultaträkning per verksamhetsområde

Miljoner kronor	2019	2020	2021
RIKSGÄLDEN TOTALT			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	22 126	19 463	–1 388
Intäkter av anslag, provisioner 26 1:3	48	127	88
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	286	316	332
Intäkter av anslag för garantisubvention	0	0	0
Intäkter av avgifter m.m., förvaltning 2 1:12	0	1	0
Intäkter av avgifter m.m.	26	53	69
Intäkter av bidrag	25	23	26
Ränteintäkter	25	0	0
Summa verksamhetens intäkter	22 536	19 982	–871
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	–22 126	–19 463	1 388
Kostnader anslag provisioner 26 1:3	–48	–127	–88
Orealiserade räntor m.m.	8 993	15 812	–9 351
Ej anslagsavräknade provisionskostnader	–47	–4	0
Kostnader garantier och lån, avgiftsfinansierade	37	–132	187
Kostnader finansierade via kärnavfallsfonden	–25	–22	–29
Kostnader för bankstöd, fondfinansierade	–6	–7	–8
Kostnader Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	–96	–816	–295
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	–286	–317	–333
Summa verksamhetens kostnader	–13 604	–5 076	–8 529
Transfereringar	6	7	8
Årets kapitalförändring	8 938	14 913	–9 393
STATENS INTERNBANK			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	–1 257	–1 064	–128
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	58	68	78
Intäkter av avgifter m.m., förvaltning 2 1:12	0	0	0
Ränteintäkter m.m.	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	–1 199	–996	–49
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	1 257	1 064	128
Orealiserade räntor m.m.	–651	1 183	–304
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	–58	–68	–78
Summa verksamhetens kostnader	548	2 179	–255
Årets kapitalförändring	–651	1 183	–304

Miljoner kronor	2019	2020	2021
STATSSKULDSFÖRVALTNING			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	23 384	20 527	-1 260
Intäkter av anslag, provisioner 26 1:3	48	127	88
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	137	150	144
Intäkter av avgifter m.m., förvaltning 2 1:12	0	0	0
Intäkter av avgifter	0	0	0
Ränteintäkter m.m.	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	23 568	20 804	-1 028
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	-23 384	-20 527	1 260
Kostnader anslag provisioner 26 1:3	-48	-127	-88
Orealiserade räntor m.m.	9 516	14 099	-9 305
Ej anslagsavräknade provisionskostnader	-47	-4	0
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-137	-151	-144
Summa verksamhetens kostnader	-14 099	-6 709	-8 277
Årets kapitalförändring	9 469	14 095	-9 305
GARANTI OCH FINANSIERING			
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	15	17	19
Intäkter av anslag för garantisubvention	0	0	0
Intäkter av avgifter m.m., förvaltning 2 1:12	0	0	0
Intäkter av avgifter	26	53	69
Intäkter av bidrag	25	23	26
Ränteintäkter m.m.	25	0	0
Summa verksamhetens intäkter	91	92	114
Kostnader garantier och lån, avgiftsfinansierade	37	-132	187
Kostnader finansierade via kärnavfallsfonden	-25	-22	-29
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-15	-17	-19
Summa verksamhetens kostnader	-3	-171	140
Transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	88	-78	254
INSÄTTNINGSGARANTI OCH INVESTERARSKYDD			
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	18	21	24
Intäkter av avgifter m.m. förvaltning 2 1:12	0	0	0
Ränteintäkter m.m.	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	18	21	24
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-18	-21	-24
Summa verksamhetens kostnader	-18	-21	-24
Transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	0	0	0

Miljoner kronor	2019	2020	2021
BANKSTÖD			
Intäkter av avgifter	0	0	0
Ränteintäkter m.m.	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	0	0	0
Kostnader för bankstöd, fondfinansierade	-6	-7	-8
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	0	0	0
Summa verksamhetens kostnader	-6	-7	-8
Transfereringar	6	7	8
Årets kapitalförändring	0	0	0
RESOLUTIONSRESERVEN			
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	57	60	68
Intäkter av avgifter m.m., förvaltning 2 1:12	0	0	0
Ränteintäkter m.m.	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	57	60	68
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-57	-60	-68
Summa verksamhetens kostnader	-57	-60	-68
Transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	0	0	0
AFFÄRSVERKET STATENS JÄRNVÄGAR ASJ			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	0	0	0
Orealiserade räntor m.m.	128	529	259
Kostnader ASJ (realiserad ränta)	-96	-816	-295
Summa verksamhetens kostnader	32	-287	-37
Årets kapitalförändring	32	-287	-37

Prestationer

Tabellen Prestationer visar förekomsten av ärenden vid myndigheten. Riksgälden hanterar frågor som rör företag/organisationer, ej enskilda medborgare. Exempelvis upprättas med regelbundenhet resolutionsplaner för banker och finansiella institut. Riksgälden hanterar små volymer av ärenden och redovisar därför inte styckkostnaden för dem i tabellen nedan. Ärendehantering utgör endast en mindre del av myndighetens ordinarie verksamhet.

Tabell 18. Prestationer

		2019	2020	2021
Garantier och utlåning				
Företagsakuten	Antal garantiavtal kreditinstitut	–	71	71
(garantiavtal till följd av coronakrisen) ¹	– varav antal beviljade lån vid kreditinstituten	–	732	764
Kärnavfallsfinansiering				
Beslut om utbetalningar från kärnavfallsfonden	Antal utbetalningsbeslut	56	52	46
Revision av hur utbetalade fondmedel har använts ²	Antal avslutade revisioner	0	21	22
Resolution				
Resolutionsplaner	Antal för systemviktiga institut	9	9	9
	Antal för ej systemviktiga institut	–	145	106
Insättningsgarantin				
Avgiftsuttag insättningsgarantin	Antal institut	106	104	106
Investerarskyddet				
Avgiftsuttag investerarskyddet	Antal investerare	241	237	221

¹ Företagsakuten är ett garantiuppdrag till följd av coronakrisen under 2020 men är stängt sedan 30 september 2021 för nyteckning av garanterade lån. Avtalen 2021 är desamma som 2020, inga nya avtal har ingåtts.

² Jämförelsetalen för åren 2019 och 2020 har uppdaterats till följd av ändrad definition.

³ Resolutionsplaner för ej systemviktiga institut tas fram vartannat år, med undantag för 2021, då implementeringen av regelverket BRRD2 medförde krav på uppdatering av resolutionsplanerna.

Tabell 19. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras¹

Verksamhet	UTFALL						BUDGET		
	+/- t.o.m. 2019	+/- 2020	Int. 2021	Kost. 2021	+/- 2021	Ack. +/- utgå. 2021	Int. 2021	Kost. 2021	Ack. +/- utgå. 2021
Garantier									
Garanti- och utlåningsverksamhet, portfölj	696 562	-81 729	50 853	202 419	253 272	868 105	25 700	0	640 532
Garanti- och utlåningsverksamhet, administration	7 653	2 702	15 674	-14 969	705	11 060	16 554	-15 800	754
Prövning av ansökningar om tillstånd att reducera kvalificerade skuld-instrument	0	0	214	-214	0	0	250	-250	0
Summa	704 215	-79 027	66 742	187 235	253 977	879 165	42 504	-16 050	641 286

¹ Intäkter och kostnader kan innehålla stora fluktuationer över tid. I posten "Kostnader för portföljen" ingår bland annat förändringar i reserveringar för garantiförluster, återvinningar och värderingar av fordringar i garantiverksamheten, vilket innebär att posten även kan ha omvänt tecken. Under året har denna påverkats av återvinningar kopplat till Saab Automobil som gör att posten får omvänt tecken.

Riksgäldens avgiftsfinansierade verksamhet, där Riksgälden disponerar intäkterna avser garanti- och utlåningsverksamhet, administration. Tabellen avser ackumulerat saldo för Riksgäldens administrativa kostnader och de avgifter som ska täcka dessa. Avgifter som faktureras i förskott periodiseras över hela den bedömda/avtalade löptiden för respektive garanti/lån. Budgeterade intäkter baseras på prognostiserade framtida avgifter från de engagemang som ingår i den nuvarande utestående portföljen. Inga antaganden har gjorts om nya engagemang. Omfattningen på garanti- och kreditobjekten varierar över tid.

Tabell 20. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras

Verksamhet	UTFALL							BUDGET		
	Ink.tit.	+/- t.o.m. 2019	+/- 2020	Int. 2021	Kost. 2021	+/- 2021	Ack. +/- utgå. 2021	Int. 2021	Kost. 2021	Ack. +/- utgå. 2021
Avgiftsbelagd verksamhet										
Insättningsgaranti och investerarskydd	2552	-18 272	-3 159	21 431	-23 584	-2 153	-23 584	22 000	-21 700	300
Garanti- och utlåningsverksamhet	2124	0	0	113 198	0	113 198	113 198	99 700	0	99 700
Summa		-18 272	-3 159	134 629	-23 584	111 045	89 614	121 700	-21 700	100 000

Insättningsgaranti- och investerarskyddsverksamheterna avgiftsfinansieras. Kostnaderna belastar förvaltningsanslaget och avgiftsintäkterna som motsvarar föregående års administrativa kostnader levereras mot inkomsttitel 2552 övriga offentliga avgifter.

Banker och andra institut som har tillstånd från Finansinspektionen att tillhandahålla in- och utlåningstjänster omfattas per automatik av insättningsgarantin. Den del av avgiftsintäkterna som inte motsvarar föregående års administrativa kostnader flyttar till insättningsgarantifonden. När det gäller investerarskyddet levereras samtliga avgiftsintäkter mot inkomsttitel.

I de fall räntan för lånet eller avgiften för garantin överstiger kostnaden för den förväntade förlusten och administrationskostnader ska överskottet levereras mot inkomsttitel 2124.

Samlad analys och bedömning

Riksgälden sköter statens upplåning och detta återspeglas i resultaträkningen med kursförändringar som påverkas av förvaltningen av statsskulden. Kostnaderna påverkas av skuldens storlek, räntenivåer samt inflation och valutakurser. Det låga ränteläget har under en lång period bidragit till att sänka såväl kostnaden som de löpande räntebetalningarna när skulden successivt omsätts till lägre räntor.

Trots låga räntor ökade kostnaden för statsskulden något under 2021. Det beror främst på realiserade valutakursförändringar, då kronan försvagats mot andra valutor.

Räntebetalningarna, som är kassamässiga och därför inte påverkas av realiserade valutakursförändringar, sjönk till en historiskt låg nivå.

Minskningen av försäljningsprovisioner beror på att endast den 50-åriga obligationen såldes via syndikering till skillnad från föregående år när både den gröna och 25-åriga obligationen syndikerades.

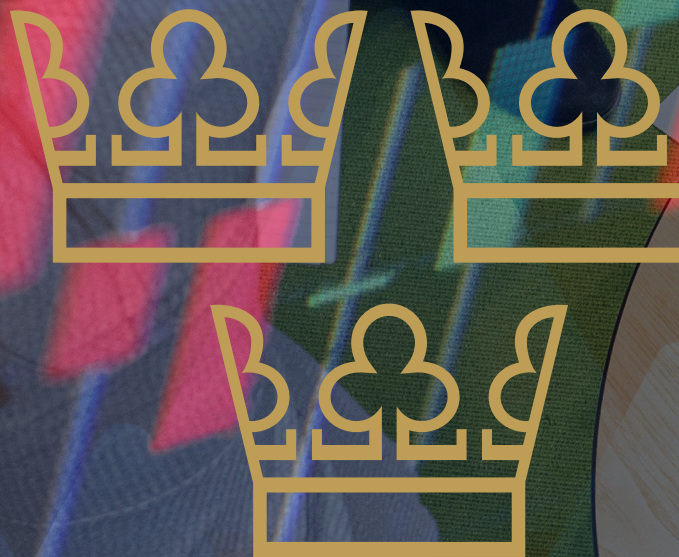
Den avgiftsbelagda verksamheten visar under året totalt sett ett överskott, vilket främst är kopplat till resultatet för förväntad kreditförlust för garantier. Anledningen är i första hand att reserveringarna för garantiförluster har minskat samt återvinningar som har skett under året. Resultatet för den administrativa verksamheten kopplat till garantier visar också ett överskott, som dock är något lägre jämfört med 2020.

Riksgäldens förvaltningskostnader har ökat och det beror på att antalet medarbetare har ökat. Nya uppdrag har tillkommit och de utökningar av organisationen som gjordes 2020 får större genomslag i utfallet 2021.

Till följd av coronapandemin är utåtriktad verksamhet som exempelvis resor och representation på fortsatt mycket låga nivåer. Även semesteruttaget är lägre än före pandemin, vilket fortsätter att påverka semesterlöneskulden och medför ökade kostnader. Coronapandemin med restriktioner och begränsade möjligheter till resor och i vissa delar en ansträngd arbetssituation har sannolikt påverkat det lägre semesteruttaget. Kompetensutvecklingen har ökat trots restriktioner och hemarbete under året. Detta beror på en satsning på digitala utbildningar och självledarskap.

Finansiell
redovisning

Finansiell redovisning

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med bestämmelserna i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Räkenskapshandlingarna omfattar resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys samt noter för 2021. Sveriges statsskuld redovisas i allt väsentligt som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning 479/2009 med senare ändringar. Statsskulden särredovisas i balansräkningen i enlighet med Riksgäldens instruktion.

Resultaträkningen redovisar i sammandrag Riksgäldens kostnader och intäkter. Balansräkningen redovisar i sammandrag tillgångar, skulder och myndighetskapital. Anslagsredovisningen omfattar redovisningen mot statsbudgetens utgiftsanslag och inkomsttitlar. Finansieringsanalysen visar hur verksamheten har finansierats och hur den likvida ställningen har förändrats.

Avrundning av sifferuppgifter

I årsredovisningen avrundas samtliga sifferuppgifter enligt gängse princip. Delsummor i tabeller och uppställningar har inte justerats för att få totalsummorna att stämma. Vid summering av avrundade delsummor i tabeller och uppställningar kan därför totalsumman i vissa fall avvika.

Brytdag

Brytdag, det vill säga när den löpande bokföringen för 2021 avslutades, var den 5 januari 2022.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisningsprinciper

Kostnadsmässig redovisning används i resultaträkningen. Anslagsredovisning sker enligt utgiftsmässiga principer för samtliga anslag utom för anslaget för förvaltningskostnader som avräknas kostnadsmässigt. I och med den utgiftsmässiga anslagsavräkningen uppstår en periodiserings-effekt, där bland annat orealiserade valutakurser och upplupna räntekostnader inte avräknas anslaget men förändrar kapitalet. Lånebehovet tas fram enligt kassamässiga principer. Utfallet för anslaget Räntor på statsskulden skiljer sig därför mellan presentationerna av anslagsredovisningen och lånebehovet.

Riksgälden tillämpar avskrivningstiderna tre, fem, sex och tio år vid avskrivning av myndighetens anläggningstillgångar. Anläggningstillgångar som är IT-hårdvara har i de flesta fall en avskrivningstid på tre år. Förbättringsutgift på annans fastighet skrivs av på fem eller sex år. Möbler och övriga inventarier skrivs oftast av på tio år.

Affärsdagsredovisning

Affärsdagsredovisning tillämpas i statsskuldsförvaltningen. Det innebär att transaktioner i statsskuldsförvaltningen påverkar den redovisade statsskulden på affärsdagen, det vill säga när avtal tecknas och inte när betalning sker.

Valutakurser

Belopp i utländsk valuta är värderade till de valutakurser som gällde vid sista bankdagen den 30 december 2021. Valutakoncernkontot värderas till aktuell valutakurs som Riksgälden tillhandahåller myndigheterna.

Finansieringsanalysen

I Riksgäldens verksamhet ingår in- och utlåning till övriga myndigheter inom staten. Det innebär att Riksgälden är övriga statliga myndigheters bank och därmed hanterar såväl inlåning som utlåning, vilket ska särskiljas från Finansiering av låneverksamhet.

Då Riksgälden är statens internbank hanteras finansieringen av all låneverksamhet via statsskuldsförvaltningen, vilket därför redovisas under rubriken Finansiering av låneverksamhet.

Derivat utanför statsskuldsförvaltningen

Derivat utanför statsskuldsförvaltningen redovisas uppdelat i lång- och kortfristiga skulder och fordringar baserat på kvarvarande löptid. Valutavärderingen avgör om kontraktet blir en skuld eller fordran.

Redovisning av provisionskostnader

Provisionskostnader redovisas så att de periodiseras till det år som avses. Anslaget är utgiftsbaserat.

Olika värderingsprinciper

Statsskulden bokas till nominellt belopp till aktuell valutakurs och med upplupen inflationskompensation. Eventuell över- och underkurs bokförs utanför statsskulden i Not 28 "Förutbetalda kostnader" samt i Not 49 "Övriga förutbetalda intäkter".

Tillgångarna i Insättningsgarantin bokas till marknadsvärde, reporna tas i årsredovisningen upp som antingen en skuld eller en fordran mot respektive motpart. I realiteten består saldot av både skuld och fordran.

Redovisningsprincipen för valutakonton har ändrats under 2021 från orealiserad till realiserad valutakursförändring. Riksgäldens valutakonton är transaktionskonton. När valutakursförändringar bokfördes orealiserat påverkades inte anslaget med de vinster/förluster som uppstod på kontona. Riksgälden och ESV har gemensamt föreslagit denna ändring. Ändringen påverkar anslaget "räntor på statsskulden", se not 1 och Anslagsredovisning (Not 63).

Avslutande av konto

Riksgälden har avslutat ett konto mot Europeiska utvecklingsbanken (EBRD). Kontot har använts för att administrera kapitaltillskott till EBRD men är inte längre i bruk. Kvarvarande saldo har redovisats mot inkomsttitel, se även Anslagsredovisning (Not 63).

Rättning av ingående balanser för realobligationer

Riksgälden har gjort en rättning av ingående balanser (över- och underkurser) för ett antal som varit felaktigt registrerade i affärssystemet. Felet har inneburit att resultaten för dessa obligationer inte blivit korrekt periodiserade över tid mellan utgivandet och 2021. Rättningen ger en ackumulerad resultateffekt om cirka 3 miljarder kronor på posten finansiella intäkter och 0,2 miljarder kronor på posten finansiella kostnader. Det motsvarar cirka 6 procent av de finansiella intäkterna respektive 0,3 procent av de finansiella kostnaderna, vilket förklaras i not 4 "Finansiella intäkter och kostnader".

Resultaträkning

Tusen kronor	Not	2021	2020
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	-967 074	19 906 004
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	92 766	-75 628
Intäkter av bidrag	3	26 786	22 926
Finansiella intäkter	4-10, 13	52 667 198	85 913 924
Summa Verksamhetens intäkter		51 819 675	105 767 225
Övriga verksamhetskostnader			
Kostnader för personal	11	-254 258	-239 175
Kostnader för lokaler		-34 801	-31 618
Övriga driftskostnader	12	74 862	-82 799
Finansiella kostnader	4-10, 13	-60 991 291	-90 494 221
Avskrivningar och nedskrivningar	19, 20	-14 511	-13 107
Summa Övriga verksamhetskostnader		-61 219 999	-90 860 921
Verksamhetens utfall		-9 400 324	14 906 304
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten	14	2 410 824	1 436 887
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten		-2 410 824	-1 436 887
Summa Uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		4 362	4 336
Övr. erhållna medel för finansiering av bidrag	15	5 455 598	5 225 788
Finansiella intäkter		154 528	1 047 920
Finansiella kostnader		-509 964	-705 041
Avsättning till fonder m.m. för transfereringsändamål	16	-5 092 619	-5 561 971
Lämnade bidrag	17	-4 362	-4 336
Summa Transfereringar		7 543	6 695
Årets kapitalförändring	18	-9 392 781	14 913 000

Balansräkning

Tusen kronor	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbete		11 826	15 843
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		2 833	2 359
Immateriella anläggningstillgångar	19	14 659	18 202
Förbättringsutgifter på annans fastighet		11 880	15 358
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		26 456	7 757
Materiella anläggningstillgångar	20	38 337	23 115
Andra långfristiga värdepappersinnehav	21	42 446 655	44 649 854
Långfristiga fordringar hos andra myndigheter		471 000	448 000
Andra långfristiga fordringar	22	186 232	171 363
Finansiella anläggningstillgångar		43 103 887	45 269 217
Utlåning inomstatligt	23	390 021 364	367 050 781
Utlåning övrigt	24	143 562 240	190 304 509
Utlåning		533 583 604	557 355 290
Kundfordringar	25	16 810	5 752
Fordringar hos andra myndigheter	26	57 577	146 451
Övriga kortfristiga fordringar	27	34 107 955	34 116 875
Kortfristiga fordringar		34 182 342	34 269 079
Förutbetalda kostnader	28	263 586	249 282
Upplupna bidragsintäkter		0	0
Övriga upplupna intäkter	29	1 689 037	3 348 128
Periodavgränsningsposter		1 952 623	3 597 410
Avräkning med statsverket	30	918 127 901	896 604 836
Avräkning med statsverket		918 127 901	896 604 836
Värdepapper och andelar	31	12 759 942	34 614 220
Kortfristiga placeringar		12 759 942	34 614 220
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		31 035	26 212
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		97 023 938	89 904 166
Kassa och bank		33 510	76 512
Kassa och bank	32	97 088 483	90 006 890
Summa Tillgångar		1 640 851 777	1 661 758 259

Fortsättning Balansräkning

Tusen kronor	Not	2021-12-31	2020-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Statskapital	33	31	31
Balanserad kapitalförändring	34	-52 965 855	-67 878 855
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	18	-9 392 781	14 913 000
Myndighetskapital	35	-62 358 605	-52 965 824
Fonder	36	138 369 867	133 277 248
Fonder		138 369 867	133 277 248
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	37	133	-238
Avsättningar för garantier	38	1 089 790	1 113 708
Övriga avsättningar	39	5 102	4 668
Avsättningar		1 095 026	1 118 138
Lån i Riksgäldskontoret	40	52 659	41 286
Övriga lån	41	290 180 828	224 541 493
Långfristiga skulder till andra myndigheter		0	0
Övriga långfristiga skulder	42	45 987	186 995
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		0	0
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	43	0	324 748
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	44	9 794	7 289
Leverantörsskulder		26 153	5 903
Övriga kortfristiga skulder	45	32 449 323	37 063 617
Skulder m.m.		322 764 745	262 171 330
Lån i svenska kronor		976 179 053	1 006 619 405
Lån i utländsk valuta		228 085 571	273 772 364
Statsskulden	46	1 204 264 624	1 280 391 769
Upplupna kostnader	47	7 024 554	7 435 024
Oförbrukade bidrag	48	3 810	7 468
Övriga förutbetalda intäkter	49	29 687 755	30 323 104
Periodavgränsningsposter		36 716 120	37 765 597
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 640 851 777	1 661 758 259
Övriga ansvarsförbindelser	50	18 964 754	20 486 581
Ansvarsförbindelser		18 964 754	20 486 581

Finansieringsanalys

Tusen kronor	Not	2021-12-31	2020-12-31
DRIFT			
Kostnader			
Kostnader	51	-2 874 213	11 145 000
Summa kostnader		-2 874 213	11 145 000
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	52	420 722	443 068
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	53	68 848	53 122
Intäkter av bidrag		26 786	22 926
Övriga intäkter	54	-7 051 068	3 384 128
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		-6 534 712	3 903 244
Minskning av kortfristiga fordringar		1 731 524	39 017 069
Ökning av kortfristiga skulder	55	-5 632 741	-14 561 668
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL DRIFT		-13 310 142	39 503 646
INVESTERINGAR			
Investeringar i finansiella tillgångar (exklusive låneverksamhet)	56	462 275	1 325 668
Investeringar i materiella tillgångar	57	-22 805	-8 774
Investeringar i immateriella tillgångar	58	-3 384	-1 020
Summa investeringsutgifter		436 086	1 315 875
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		25 886	12 073
- amorteringar		-14 513	-14 252
Övriga krediter Riksgäldskontoret			
- amorteringar	59	-324 749	-1 247
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten		0	31
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-313 376	-3 396
Förändring av övriga långfristiga skulder		-141 007	-1 038 839
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		- 18 297	273 640

Fortsättning Finansieringsanalys

Tusen kronor	Not	2021-12-31	2020-12-31
LÅNEVERKSAMHET			
Utlåning		9 304 478	-31 289 038
Inlåning		67 739 335	17 238 582
Amorteringar		12 367 207	16 528 961
Räntor	60	127 522	1 063 613
Summa låneutgifter		89 538 542	3 542 117
Finansiering av låneverksamhet			
Lån i svenska kronor		-30 440 352	174 826 178
Lån i utländsk valuta		-45 686 793	-7 229 994
Räntor	60	1 260 274	-20 526 548
Tillförda anslagsmedel	52	-1 387 796	19 462 935
Summa medel som tillförts för finansiering av låneverksamhet		-76 254 667	166 532 572
Förändring av kortfristiga placeringar	61	21 851 427	-11 406 147
KASSAFLÖDE TILL LÅNEVERKSAMHET		35 135 302	158 668 542
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		2 410 824	1 436 887
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		2 410 824	1 436 887
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-2 410 824	-1 436 887
KASSAFLÖDE UPPBÖRDSVERKSAMHETEN		0	0
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-4 362	-4 336
Utbetalningar i transfereringsverksamheten		-4 362	-4 336
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		4 362	4 336
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		5 455 598	5 225 788
Finansiella intäkter		154 528	1 047 920
Finansiella kostnader		-509 964	-705 041
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamheten		5 104 524	5 573 003
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	55, 61	-5 422	7 271
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	56	1 703 056	-2 231 526
KASSAFLÖDE TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		6 797 795	3 344 411
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		28 604 658	201 790 239
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		986 611 725	784 821 486
Minskning av kassa och bank		-43 002	55 576
Ökning av tillgodohavande Riksgäldskontoret	62	7 124 596	3 239 539
Ökning av avräkning med statsverket		21 523 064	198 495 124
SUMMA FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		28 604 658	201 790 239
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		1 015 216 383	986 611 725

Anslagsredovisning (Not 63)

Anslagsredovisningen omfattar en redovisning och specifikation av utfallet på de inkomsttitlar och anslag på statsbudgeten som Riksgälden under budgetåret har disponerat.

Redovisning mot statsbudgetens inkomsttitlar (tkr)

Inkomsttitel	Benämning	Beräknat belopp 2021 ¹	Utfall per 2021-12-31
2811 252	Övriga inkomster		22 551
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	22 000	21 431
2124	Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	99 700	113 198
9475	Intäkter från EU:s handel med utsläppsätter	2 253 644 ²	2 253 644
9831	Insättningsgarantiavgifter	0	0
9833	Resolutionsavgift	0	0
Summa		2 375 344	2 410 824

¹ Enligt regleringsbrev för budgetåret 2021

² Ingår inte i regleringsbrev och prognostiseras inte. Beräknat belopp motsvarar aktuellt utfall.

Redovisning mot statsbudgetens anslag (tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp 2021-12-31
2 01:12 Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader, anslagspost 1 (ramanslag)	12 084	329 688			-2 517	339 255	-332 336	6 919
2 01:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter: Garantier till Europeiska investeringsbankens garantifond och till EU för SURE, anslagspost 2 (ramanslag)	53 823	130 646			-53 823	130 646	-362	130 284
24 01:5 Näringslivsutveckling m.m.: Lån/garantier till svensk industri, anslagspost 11 (ramanslag)	6 000	12 000	-1 000		-6 000	11 000	-4 000	7 000
26 01:1 Räntor på statsskulden, anslagspost 1 ¹ (ramanslag)	10 037 065	10 000			-10 037 065	10 000	1 387 796	1 397 796
26 01:3 Riksgäldskontorets provisioner i samband med upplåning och skuldförvaltning, anslagspost 1 ¹ (ramanslag)	18 629	145 200			-18 629	145 200	-88 446	56 754
Summa	10 127 601	627 534	-1 000	0	-10 118 034	636 101	962 652	1 598 753

¹ Riksgälden har rätt att överskrida anslaget. Anslaget omfattas inte av utgiftstaket. Eventuellt outnyttjade medel får inte föras över till nästa år.

Intäkter av anslag i resultaträkning jämfört med anslagsutfallet

Enligt anslagsredovisningen är den totala anslagsbelastningen –962,7 miljoner kronor.

Enligt resultaträkningen är intäkter av anslag netto –967,1 miljoner kronor, en skillnad på 4,4 miljoner kronor.

Skillnaden avser anslag som inte redovisas som en intäkt i resultaträkningen:

Intäkter av anslag 24 01:5 respektive 2 01:14 redovisas under transfereringsavsnittet; ”Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag”.

Minskning av semesterlöneskuld som avser semesterdagar intjänade före 2009 belastar anslaget.

Riksgälden har avslutat ett bankkonto mot Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) eftersom kontot inte längre är i bruk. Saldot på kontot 22,6 miljoner kronor har inlevererats mot inkomsttitel 2811.

Väsentliga skillnader från tilldelade belopp

2 01:12 ap.1

Utfallet för anslag U02/1:12 är 2,6 miljoner kronor högre än tilldelat av anslag i regleringsbrev och 6,9 miljoner kronor lägre än totalt disponibelt belopp, vilket inte anses motsvara en väsentlig avvikelse.

2 01:14 ap. 2

Årets utfall motsvarar endast Europeiska investeringsbankens administrativa avgifter.

Det har inte skett några infrianden av garantier som belastar anslaget.

24 01:5 ap. 11

Kostnaderna varierar mellan åren och är beroende av vilket utvecklingsarbete som bedrivs.

Anslaget har belastats med kostnader i samband med delfinansiering av utvecklingsarbete i civila flygindustriprojekt.

26 01:1 ap. 1

Utfallet på anslaget blev 1,4 miljarder kronor lägre än tilldelade medel som uppgick till 10 miljoner kronor. Räntebetalningarna på statsskulden har aldrig tidigare varit negativa (dvs genererat en inkomst) för ett helt kalenderår och utfallet beror till stor del på det historiskt låga ränteläget.

Beslutet om ändrad redovisningsprincip för valutakonton (från orealiserat till realiserat valutaresultat) gav upphov till en valutakursvinst på 1,6 miljarder kronor. Anslaget omfattas inte av utgiftstaket och ränteutgifterna varierar över tid beroende på hur räntor, valutakurser och inflation rör sig samt vilken upplåningsteknik Riksgälden använder sig av. Detta innebär att anslagsramen kan vara både högre och lägre än Riksgäldens prognos och det slutliga utfallet.

26 01:3 ap.1

Anslaget omfattas inte av utgiftstaket och provisionsutgifterna varierar över tid. Utfallet blev 56,8 miljoner kronor lägre än tilldelade medel. Det beror främst på lägre försäljningsprovisioner då antalet obligationer som sålts via syndikering var lägre än beräknat.

Noter

Not 1 Intäkter av anslag

Tusen kronor	2021	2020
Intäkter förvaltningskostnader	332 276	316 498
Intäkter provisionskostnader	88 446	126 571
Intäkter räntor på statsskulden	-1 387 796	19 462 935
Summa	-967 074	19 906 004
 Anslag enligt anslagsredovisningen	 962 652	 -19 910 398
Skillnad	-4 422	-4 394
 Nedan anslag redovisas inte som en intäkt i not 1		
Anslag: Lån/garantier till svensk industri	-4 000	-4 000
Anslag: Garantier till Europeiska investeringsbankens garantifond och till EU för SURE	-362	0
Avsättning för garantiverksamhet, NIB	0	-215
Avsättning för garantiverksamhet, ej ODA	0	-121
	-4 362	-4 336
 Semesterdagar före 2009 redovisas mot konto 1581 och belastar anslaget		
Årets minskning av fordran semesterlöneskuld (ej redovisat mot anslag)	60	58
	60	58
	0	0

Intäkter av anslag består av anslagen räntor på statsskulden, provisionskostnader och förvaltningskostnader. Intäkter räntor på statsskulden påverkas bland annat av vilka obligationer Riksgälden emitterar, hur marknadsräntorna rör sig samt av valutakurseffekter på den del av skulden som är exponerad mot utländsk valuta. Minskningen av de kassamässiga räntorna förklaras till stor del av lägre räntebetalningar under 2021. För mer information se avsnitt Skuldförvaltning och Kostnader och anslag.

Differensen mellan intäkter av anslag och utgifter enligt anslagsredovisningen avser anslag som inte redovisas som intäkter av anslag. Se även Anslagsredovisning (not 63).

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Tusen kronor	2021	2020
Intäkter av avgifter från garantier	48 253	34 137
Intäkter av avgifter från lån med kreditrisk	2 600	2 009
Intäkter av avgifter från garantier och lån med kreditrisk administration	15 674	16 818
Förändring förväntad förlust, utestående garantier	23 918	-128 750
Intäkter av avgifter från återköp kvalificerade skuldinstrument	214	0
Övriga förvaltningsintäkter	2 107	159
Summa	92 766	-75 628

Ökningen med 168 miljoner jämfört med 2020 beror till största delen på reserveringar av garantiförluster, där värderingar av kreditrisker leder till stora differenser mellan åren. Även intäkterna från garantiavgifter har ökat jämfört med 2020, vilket främst beror på flygggarantier som är en effekt av den pågående pandemin.

Not 3 Intäkter av bidrag

Tusen kronor	2021	2020
Bidrag från statlig myndighet	26 786	22 926
Summa	26 786	22 926

Det högre utfallet jämfört med 2020 beror framför allt på högre personal- och konsultkostnader inom kärnavfallsfinansieringen.

Not 4 Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden + Övriga finansiella poster

Tusen kronor	2021	2020
Räntekostnader	-24 486 289	-25 490 272
Ränteintäkter	8 898 147	11 735 369
Över-/underkurs vid emission	12 609 815	11 232 746
Realiserade kursförändringar	-2 316 928	-5 959 780
Realiserade valutakursförändringar	-625 121	-2 049 360
Orealiserade valutakursförändringar	-2 338 000	6 063 802
Intäktsförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster	0	-96
Provisioner till banker m.fl.	-88 717	-130 648
Finansiella intäkter och kostnader i garanti- och utlåningsverksamheten	23 000	17 942
Summa	-8 324 093	-4 580 297

Posterna Finansiella intäkter och Finansiella kostnader är oberoende av finansieringskälla.

Noten inkluderar räntor på statsskulden, förvaltningsanslaget, avgifts- och fondverksamhet samt övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ).

	2021-12-31 Intäkter	2021-12-31 Kostnader	2020-12-31 Intäkter	2020-12-31 Kostnader
Not 5	8 898 147	-24 486 289	11 735 369	-25 490 272
Not 6	15 309 201	-2 699 386	13 444 854	-2 212 108
Not 7	21 528 309	-23 845 237	30 415 440	-36 375 220
Not 8	6 931 540	-9 894 662	30 318 261	-26 303 820
Not 9	0	0	0	-96
Not 10	0	-88 717	0	-130 648
Not 13	0	23 000	0	17 942
Summa	52 667 198	-60 991 291	85 913 924	-90 494 221

Riksgälden har gjort en rättning av ingående balanser (över- och underkurser) för ett antal realobligationer som varit felaktigt inlästa i affärssystemet. Felet har inneburit att resultaten för dessa obligationer inte blivit korrekt periodiserade över löptiden.

Rättningen ger en ackumulerad resultateffekt på cirka 3 miljarder kronor på finansiella intäkter och 0,2 miljarder kronor på finansiella kostnader, se not 6. Det motsvarar cirka 6 procent av posten finansiella intäkter respektive 0,3 procent av posten finansiella kostnader.

Riksgälden har ändrat redovisningsprincip för valutakonto, från orealiserad till realiserad valutakursförändring. Detta påverkar not 8. Den ändrade principen har gett upphov till en valutakursvinst på 1,6 miljarder kronor på anslaget "räntor på statsskulden", se Anslagsredovisning (not 63).

Not 5 Räntekostnader/ränteintäkter

Tusen kronor	2021	2020
REALISERADE RÄNTEKOSTNADER/-INTÄKTER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-15 179 492	-30 730 120
Ränteintäkter i svenska kronor	6 745 987	7 778 307
	-8 433 505	-22 951 814
Räntekostnader i utländsk valuta	-1 666 084	-2 972 489
Ränteintäkter i utländsk valuta	601 984	853 061
	-1 064 099	-2 119 428
Statsskuldsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-17 350	-19 308
	-17 350	-19 308
Statens internbank, in- och utlåning till statliga myndigheter		
Räntekostnader i svenska kronor	-465 060	-129 341
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	-225 823	-259 874
Ränteintäkter i svenska kronor	93 539	63 461
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	820 107	1 110 185
Räntekostnader i utländsk valuta, inomstatlig	-9 368	-12 900
Ränteintäkter i utländsk valuta, inomstatlig	5 271	2 250
	218 667	773 781
Räntekostnader i utländsk valuta, vidareutlåning	-84 749	-55 023
Ränteintäkter i utländsk valuta, vidareutlåning	1 747 539	2 809 846
	1 662 790	2 754 823
Övriga ränteintäkter/-kostnader		
Övriga räntekostnader	-1	-6
Ränteintäkter räntekonto	0	1
	-1	-6
Affärsverket Statens Järnvägar		
Räntekostnader övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	-779 286	-1 184 355
Ränteintäkter övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	469 210	72 400
	-310 075	-1 111 955
Realiserade räntekostnader/-intäkter	-7 943 572	-22 673 907

Forts. not 5

Tusen kronor	2021	2020
OREALISERADE RÄNTEKOSTNADER/-INTÄKTER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-6 924 330	8 521 631
Ränteintäkter i svenska kronor	-806 873	-461 004
	-7 731 204	8 060 627
Räntekostnader i utländsk valuta	298 272	362 304
Ränteintäkter i utländsk valuta	-95 428	-149 056
	202 844	213 248
Statsskuldsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	9 563	1 938
	9 563	1 938
Statens internbank, in- och utlåning till statliga myndigheter		
Räntekostnader i svenska kronor	-12 053	9 613
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	8 027	8 620
Ränteintäkter i svenska kronor	-3 528	9 183
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	-194 921	-22 836
	-202 476	4 580
Räntekostnader i utländsk valuta, skuldskötselinstrument	-386	89
Ränteintäkter i utländsk valuta, skuldskötselinstrument	135 530	30 690
Räntekostnader i utländsk valuta	76 957	51 784
Ränteintäkter i utländsk valuta, vidareutlåning	-296 842	-277 495
	-84 741	-194 933
Affärsverket Statens Järnvägar		
Räntekostnader övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	484 873	917 167
Ränteintäkter övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	-323 428	-83 623
	161 445	833 544
Orealiserade räntekostnader/-intäkter	-7 644 569	8 919 004
Totala räntekostnader	-24 486 289	-25 490 272
Totala ränteintäkter	8 898 147	11 735 369
Totala räntekostnader/-intäkter	-15 588 141	-13 754 903

Realiserade räntekostnader uppstår till exempel vid kupongutbetalningar men även när vi köper tillbaka obligationer eller statsskuldväxlar, då betalning för ränta fram till uppköpsdagen görs. Orealiserad räntekostnad uppstår till följd av att räntekostnaderna periodiseras löpande för att få en jämn kostnadsränta.

Ränteintäkter uppstår när Riksgälden ger ut kupongobligationer. Köparen betalar då den ränta som beräknats från föregående räntebetalning fram till utgivningsdagen. De realiserade ränteintäkterna i privatmarknadsupplåningen består av vinster på Riksgäldens egna innehav av premieobligationer.

Ränteintäkter erhålls också på tillgångar och utlåning.

Räntor övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ) behandlas olikt Riksgäldens egna instrument. Den ränteeffekt som består i att priset vid övertagandet inte var nominellt, redovisas som räntekostnad/-intäkt istället för kursvinst/-förlust i noterna.

Totala räntekostnader/-intäkter belastar flera olika finansieringskällor och ränteanslaget belastas bara med de betalda beloppen.

Undantaget räntor avseende Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ) vilka ej är anslagsbelastande.

Se avsnittet kostnader och anslag för en beskrivning av förändringen i räntebetalningarna.

Not 6 Över-/underkurs vid emission

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
REALISERADE ÖVER-/UNDERKURSER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	12 378 825	10 553 940
Underkurser i svenska kronor	-400 794	-143 090
	11 978 031	10 410 850
Överkurser i utländsk valuta	0	51 905
Underkurser i utländsk valuta	0	-58 740
	0	-6 834
Summa realiserade över-/underkurser (1:1)	11 978 031	10 404 016
OREALISERADE ÖVER-/UNDERKURSER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	2 846 205	2 863 795
Underkurser i svenska kronor	-2 214 758	-1 955 256
	631 447	908 538
Överkurser i utländsk valuta	84 171	-24 786
Underkurser i utländsk valuta	-83 834	-55 022
	337	-79 808
Summa orealiserade över-/underkurser	631 784	828 730
Summa över-/underkurs vid emission	12 609 815	11 232 746
Summa intäkter	15 309 201	13 444 854
Summa kostnader	-2 699 386	-2 212 108

När Riksgälden ger ut befintliga kuponglån uppstår en realiserad över- eller underkurs. Storleken beror på förhållandet mellan kupongräntan och marknadsräntan vid emissionstillfället. Den realiserade över- eller underkursen anslagsavräknas direkt men kostnadsmässigt så periodiseras den över lånets löptid. De kostnadsmässiga periodiseringarna är orealiserade och storleken varierar från år till år beroende på;

- skillnaden mellan kupongräntan och marknadsräntan vid emission.
- den periodisering som görs under året beräknad på summan av den ackumulerade över- eller underkursen och de underliggande lånens återstående löptid.
- återköp i lån i och med att hela den kvarvarande över- eller underkursen påverkar resultatet.

Under året har orealiserade över-/underkurser påverkats med 2,8 miljarder kronor på grund av rättning av ingående balanser realränteobligationer, se not 4. Rättningen påverkar överkurser i svenska kronor med 3 miljarder som finansiell intäkt och 0,2 miljarder kronor underkurser i svenska kronor som finansiell kostnad.

Not 7 Realiserade kursförändringar

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	20 721 358	11 700 000
Realiserade kursförluster i svenska kronor	-23 180 176	-17 915 852
	-2 458 818	-6 215 852
Realiserade kursvinster i utländsk valuta	806 951	18 712 853
Realiserade kursförluster i utländsk valuta	-665 061	-18 459 368
	141 890	253 485
Statsskuldsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	0	0
Realiserade kursförluster i svenska kronor	0	0
	0	0
Statens internbank		
Realiserade kursvinster, inomstatligt	0	2 586
	0	2 586
Realiserade kursförändringar (1:1)	-2 316 928	-5 959 780
Summa intäkter	21 528 309	30 415 440
Summa kostnader	-23 845 237	-36 375 220

Realiserade kursvinster eller kursförluster uppstår när Riksgälden köper tillbaka obligationer och statsskuldväxlar och beror på att marknadsräntan avviker från kupongräntan. Realiserade kursförändringar bokförs bara i internredovisningen och påverkar inte resultaträkningen.

Not 8 Valutakursförändringar

Tusen kronor	2021	2020
REALISERADE VALUTAVINSTER/-FÖRLUSTER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Realiserade valutavinster i utländska lån	7 481 248	5 892 954
Realiserade valutaförluster i utländska lån	-6 622 315	-10 179 218
	858 933	-4 286 264
Realiserade valutavinster i skuldskötselinstrument	6 856 685	16 278 915
Realiserade valutaförluster i skuldskötselinstrument	-8 636 634	-20 126 849
	-1 779 949	-3 847 934
Statens internbank		
Realiserade valutavinster i utländska lån, vidareutlåning	887 800	5 982 134
Realiserade valutaförluster i utländska lån, vidareutlåning	-515 449	-480 310
Realiserade valutavinster i utländska lån, inomstatligt	328 616	639 037
Realiserade valutavinster i utländska lån, utomstatligt	0	0
Realiserade valutaförluster i utländska lån, utomstatligt	21 355	34 409
Realiserade valutaförluster i utländska lån, inomstatligt	-585 276	-359 325
	137 046	5 815 944
Realiserade valutavinster i skuldskötselinstrument	242 355	98 362
Realiserade valutaförluster i skuldskötselinstrument	-98 195	-125 237
	144 160	-26 875
Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)		
Realiserade valutavinster övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar	0	-285 162
Realiserade valutaförluster övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar	14 688	580 931
	14 688	295 769
Realiserade valutavinster/-förluster	-625 121	-2 049 360
OREALISERADE RÄNTEKOSTNADER/-INTÄKTER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån	-11 930 353	26 270 081
	-11 930 353	26 270 081
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	-51 211	3 271 173
	-51 211	3 271 173
Statens internbank		
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	-231 631	1 148 087
Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån, vidareutlåning	9 875 162	-24 625 539
	9 643 531	-23 477 452
Orealiserade valutakursförändringar i förvaltningen	33	0
Orealiserade valutakursförändringar	-2 338 000	6 063 802
Totala valutakursförändringar	-2 963 121	4 014 441
Summa intäkter	6 931 540	30 318 261
Summa kostnader	-9 894 662	-26 303 820

Realiserade valutakursförändringar uppstår när Riksgälden betalar tillbaka utländska lån och kursen avviker från den kurs som Riksgälden lånade till.

Orealiserade valutakursförändringar uppstår vid värdering av skulder och fordringar i utländsk valuta till bokslutsdagens kurser.

Under året har Riksgälden ändrat princip för hantering av valutakursförändringar på bankkonton.

Ändringen från orealiserat till realiserat valutaresultat har gett upphov till en valutakursvinst på 1,6 miljarder kronor, vilket påverkar posten Realiserade valutakursvinster/-förluster i utländska lån positivt och Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån omvänt.

Not 9 Intäktsförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Preskriberade premieobligationer	0	-98
Övriga preskriberade obligationer och lån	0	2
Summa preskriberade obligationer och lån	0	-96
Summa intäkter	0	0
Summa kostnader	0	-96
Summa	0	-96

Premieobligationer som Riksgälden ger ut preskriberas 10 år efter att de har förfallit om inte innehavaren har löst in dem. Då tas de bort som skuld och redovisas som vinst i resultatet. Premievinster hanteras på motsvarande sätt. Utbetalning av preskriberade premieobligationer redovisas som en kostnad.

De sista premieobligationerna har förfallit under 2021.

Not 10 Provisioner till banker med flera

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Försäljningsprovisioner	-78 506	-111 231
Futuresprovisioner	-1 723	-1 724
Övriga provisioner	-3 814	-6 172
Summa (1:3)	-84 042	-119 128
Periodiserade provisionskostnader, institutionell upplåning	-75	-4 273
Statsskuldsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Övriga provisioner	-4 404	-7 443
Summa (1:3)	-4 404	-7 443
Periodiserade provisionskostnader, privatmarknadsupplåning	-196	196
Summa	-88 717	-130 648

Minskning av provisioner med 41,9 miljoner kronor beror främst på att endast ett lån med syndikering gavs ut, till skillnad från 2020 när två lån gavs ut.

Not 11 Kostnader för personal

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Löner, arvoden och arbetsgivaravgifter	-247 073	-234 347
Utbildning	-4 017	-2 087
Övriga personalkostnader	-3 168	-2 742
Summa	-254 258	-239 175

Lönekostnaderna exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgick till 149,2 miljoner kronor jämfört med 144,5 miljoner kronor 2020.

Ökningen av lönekostnaderna beror främst på att Riksgälden ökat antalet anställda samt lönerevision.

949 017 kronor motsvarande 0,64 procent av lönesumman 2021 avser arvoden till Riksgäldens styrelse, vetenskapligt råd och Resolutionsdelegationen.

Utbildningskostnader har varit högre än förra året på grund av satsning på digitala utbildningar samt självledarskap.

Not 12 Övriga driftkostnader

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Ersättningar till banker m. m.	-2 071	-1 990
Reklam, information och PR	-450	-394
Försäljningskostnader privatmarknadsupplåning	-216	-55
Inköp av korttidsinventarier, licenser och supportavtal	-35 782	-34 584
Köpta tjänster	-33 765	-29 979
Post och tele	-4 089	-4 656
Resekostnader	-99	-247
Administrativa kostnader	-4 167	-4 294
	-80 639	-76 199
Årets förändring avseende regressfordringar och andra tillgångar i garanti- och utlåningsverksamheten	155 501	-6 600
Verksamhetskostnader som inte är driftkostnader	155 501	-6 600
Summa	74 862	-82 799

Ökningen från 76,2 miljoner kronor till 80,6 miljoner kronor beror främst på köpta tjänster (konsulter), licenser och supportavtal. Största förändringen under "Verksamhetskostnader som inte är driftkostnader" är en värdering på regressfordran på SAAB.

Not 13 Finansiella intäkter och kostnader i garanti- och utlåningsverksamheten

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Räntekostnad	0	-58
Nedskrivning finansiella tillgångar	23 000	18 000
Summa	23 000	17 942

Nedskrivning av finansiella tillgångar avser värderingen av Orio AB.

Not 14 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Insättningsgarantin	20 151	17 064
Investerarskydd	1 280	1 207
Utsläppsrätter	2 253 644	1 340 576
Överfört till inkomsttitel EBRD	22 551	0
Garantier och utlåning med kreditrisk	113 198	78 039
Summa	2 410 824	1 436 887

Under 2021 har Riksgälden avslutat ett bankkonto mot Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) eftersom kontot inte längre är i bruk. Saldot har levererats in mot inkomsttitel 2811.

Priset på utsläppsrätter är högre 2021 än 2020 (för mer information läs under avsnittet "Statens internbank").

Riksgälden tar emot intäkter från auktioner av utsläppsrätter för svenska statens räkning enligt förordning (2004:1205) om handel med utsläppsrätter. Auktionerna hanteras gemensamt på EU-nivå och intäkterna fördelas mellan medlemsstaterna.

Not 15 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Avgiftsintäkter insättningsgarantin	1 791 535	1 772 293
Resolutionsavgifter	3 664 063	3 453 495
Summa	5 455 598	5 225 788

Insättningsgarantiavgifterna baseras på en procentsats av institutens garanterade insättningar. Avgifterna för resolution fastställs för de mindre instituten genom en schablonmodell och för de större instituten proportionerligt i förhållande till den risk de utgör i det finansiella systemet. Avgiften ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven understiger tre procent av bankernas och institutens sammanlagda garanterade insättningar.

Not 16 Avsättning till fonder m.m. för transfereringsändamål

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Avsättning till insättningsgarantifonden	-1 436 099	-2 119 227
Avsättning från stabilitetsfonden	7 543	8 636
Avsättning till resolutionsreserven	-3 664 063	-3 451 381
Summa	-5 092 619	-5 561 971

Insättningsgarantifonden redovisas till marknadsvärde vilket medför att det kan uppstå stora förändringar mellan åren då marknadsvärdet förändras. Avsättningar till och från insättningsgarantifonden görs för realiserade räntor- och kursvinster/förluster. Övriga fonder har inga placeringar som marknadsvärderas och de avviker mindre mellan åren.

Not 17 Lämnade bidrag

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Privata företag m.m.	-4 000	-4 336
Garantier till EIB och SURE	-362	0
Summa	-4 362	-4 336

Posten "Privata företag m.m." avser främst delfinansiering av utvecklingsarbete i civila flygindustriprojekt. Garantier till EIB och SURE avser administrativa avgifter Europeiska investeringsbanken, anslag UO 2 1:14 ap 2.

Not 18 Årets kapitalförändring

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Över-/underskott garantier och utlåning	253 272	-81 255
Över-/underskott garantier och utlåning, administration	423	2 982
Övrig kapitalförändring	-9 609 598	15 278 304
Årets kapitalförändring Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	-36 878	-287 031
Summa	-9 392 781	14 913 000

Kapitalförändringen visar hur myndighetskapalet har förändrats under året. För statliga myndigheter är kapitalförändringen inte ett mått på om verksamheten går bra eller dåligt. Utgifter och inkomster ger via anslagen en motsvarande intäkt av anslag respektive en reduktion av intäkt av anslag, det vill säga nettot i resultaträkningen blir noll. Däremot avräknas inte anslagen för så kallade periodisering, exempelvis upplupna räntekostnader eller realiserade valutakursförändringar. Undantaget är förvaltningsanslaget som från och med 2009 avräknas kostnads-/intäktsmässigt.

Årets kapitalförändring bestod av periodiseringar i den anslagsfinansierade (exklusive förvaltningsanslaget) verksamheten samt över- och underskott i garanti- och utlåningsverksamheten.

Not 19 Immateriella anläggningstillgångar

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Balanserade utgifter för utvecklingsarbete		
IB	77 166	76 147
Årets anskaffningar	2 130	1 020
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-61 323	-55 078
Årets avskrivningar	-6 147	-6 245
UB	11 826	15 843
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
IB	51 089	51 089
Årets anskaffningar	1 254	0
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-48 730	-47 924
Årets avskrivningar	-780	-806
UB	2 833	2 359
UB immateriella anläggningstillgångar	14 659	18 202
Årets avskrivningar och nedskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-6 927	-7 051

Not 20 Materiella anläggningstillgångar

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
IB	41 340	33 301
Årets anskaffningar	520	8 040
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-25 982	-22 931
Årets avskrivningar	-3 998	-3 052
UB	11 880	15 358
Maskiner och inventarier, anskaffningsvärde		
IB	129 476	128 742
Årets anskaffningar	22 284	734
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-121 719	-118 715
Årets avskrivningar	-3 585	-3 004
UB	26 456	7 757
UB materiella anläggningstillgångar	38 337	23 115
Årets avskrivningar och nedskrivningar materiella anläggningstillgångar	-7 584	-6 056
Summa avskrivningar och nedskrivningar immateriella och materiella anläggningstillgångar	-14 511	-13 107

Det bokförda värdet på anläggningstillgångarna är 53,0 miljoner kronor. Lån till anläggningstillgångar är 52,7 miljoner kronor, se not 40 "Lån i Riksgäldskontoret".

Avvikelsen på 336 tusen kronor beror på sent inkomna fakturor samt inlånad konst på 31 tusen kronor.

Ökningen av materiella tillgångar beror främst på anskaffning av IT-utrustning.

Not 21 Andra långfristiga värdepappersinnehav

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Obligationer insättningsgarantifonden	42 446 655	44 149 710
Obligationer Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	0	500 144
Summa	42 446 655	44 649 854

Under denna post redovisas andra värdepapper och andelar som anskaffats för långfristig placering. Obligationer i insättningsgarantifonden redovisas till marknadsvärde vilket medför att det kan uppstå stora förändringar vid jämförelse mellan åren.

Under året har posten obligationer Affärsverket Statens Järnvägar minskat med 0,5 miljarder kronor till följd av att samtliga instrument som övertogs från ASJ har förfallit.

Not 22 Andra långfristiga fordringar

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Regressfordringar från infriade garantier, värdereglerade	186 232	171 363
Summa	186 232	171 363

Förändringen i regressfordringar beror främst på utdelning från SAAB Automobil AB i konkurs, samt värdereglering av fordran.

Not 23 Utlåning inomstatligt

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Akkumulerad utlåning	367 050 781	346 279 629
Årets nyutlåning	36 568 858	39 427 479
Årets amortering	-13 598 274	-18 656 328
Summa	390 021 364	367 050 781

Riksgäldens egna lån till investeringar i anläggningstillgångar, 52,7 miljoner kronor, ingår i posten Lån till anläggningstillgångar (41,3), se not 40.

Utlåning inomstatlig fördelad

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Löpande krediter	15 179 830	10 234 975
Rörelsekapital med fast löptid	465 000	0
Investeringslån	55 726 887	57 099 608
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	694 112	996 699
Räntekonto med kredit (övrigt)	27 224 500	20 489 709
Centrala studiestödsnämnden (CSN)	250 788 657	239 018 603
Lån till anläggningstillgångar för förvaltningsändamål	39 942 378	39 211 186
Summa	390 021 364	367 050 781

Not 24 Utlåning övrigt

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Lånefordringar		
Akkumulerad utlåning	15 414 283	5 206 917
Årets nyutlåning	1 178 600	10 480 000
Årets amorteringar	-868 933	-272 633
Årets värdereglering	0	0
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	0	0
UB	15 723 950	15 414 283
Utvecklingskapital/royalty		
Akkumulerad utlåning	888 869	948 209
Årets förändring	-30 062	-59 340
Årets värdereglering	0	0
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	0	0
UB	858 807	888 869
Utlåning i utländsk valuta		
Akkumulerad utlåning	174 001 357	192 560 458
Årets förändring	-47 021 874	-18 559 101
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	0	0
Årets värdereglering	0	0
UB	126 979 483	174 001 357
Summa	143 562 240	190 304 509

Minskningen om 9,3 miljarder kronor under posten "Årets nyutlåning" förklaras främst av att AB Svensk Exportkredit under år 2020 utnyttjade 10 miljarder kronor av tilldelad låneram.

Minskningen om 47,0 miljarder kronor av posten "Utlåning i utländsk valuta" förklaras av återbetalning av lån från Riksbanken.

Löptider

Förfalloprofil Lånefordringar

Avista	10 619 000
<3m	100 000
3–12m	600 000
1–5år	0
>5år	4 404 950

Utvecklingskapital/royalty lån

Avista	158 807
>5år	700 000

Utlåning i utländsk valuta

<3m	18 098 300
3–12m	40 721 175
1–5år	68 160 008

Utestående belopp i förfalloprofilen är upptaget utan hänsyn till värdereglering.

Not 25 Kundfordringar

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Fakturerade räntor och avgifter i garanti- och utlåningsverksamheten	16 103	5 641
Fakturerade insättningsgaranti- och investerarskyddsavgifter	651	91
Fakturerade resolutionsavgifter	36	0
Övriga kundfordringar	20	20
Summa	16 810	5 752

Förändringen om 11,1 miljoner kronor förklaras främst av fakturerade räntor och avgifter i garanti- och utlåningsverksamheten under 2021 som kommer att betalas in under 2022.

Not 26 Fordringar hos andra myndigheter

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Fakturerade räntor och avgifter i Statens internbank	49 669	141 956
Mervärdesskatt	7 425	4 019
Kundfordringar på statliga myndigheter	483	476
Summa	57 577	146 451

Förändring av fakturerade räntor och avgifter i Statens internbank beror på att CSN-räntan har sjunkit.

Not 27 Övriga kortfristiga fordringar

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Depositioner för handel med futures	77 980	103 931
OMX säkerheter	678 935	1 012 487
CSA-avtal	1 180 905	1 360 503
Terminskontrakt Statens internbank	159	61 463
Affärsdagsredovisning	32 169 975	31 578 491
Summa	34 107 955	34 116 875

Depositioner för handel med futures

Riksgälden räknar dagligen av vinst eller förlust av tecknade futureskontrakt. Det medför att innehavaren av ett futureskontrakt betalar eller får ett variationssäkerhetskrav varje dag och därmed också en deposition.

Terminskontrakt Statens internbank

Valutavärderingen avgör om Terminskontrakt Statens internbank är en tillgång eller skuld.

Affärsdagsredovisning

Innan en affär har gått i likvid ligger likvidbeloppet på avräkningskonto. Det finns flera affärsdagskonton och de redovisas brutto. Motsvarande belopp på skuldsidan finns i not 45.

Not 28 Förutbetalda kostnader

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda kostnader	24 980	19 353
Förutbetalda underkurser, upplåning i svenska kronor	184 579	30 281
Förutbetalda underkurser, upplåning i utländsk valuta	53 301	131 003
Underkurs commercial paper i utländsk valuta	0	3 565
Överkurs växlar (tillgångar)	726	65 081
Summa	263 586	249 282

Förutbetalda kostnader

8,2 miljoner kronor (7,3) avsåg förutbetalda hyror för lokaler. Övriga poster avser främst kostnader för support- och licensavtal.

Förutbetalda underkurser

Underkurser uppstår när Riksgälden ger ut obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden bokförs som en underkurs och periodiseras under lånets löptid.

Not 29 Övriga upplupna intäkter

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Ränteintäkter, statsskuldsförvaltning	1 187 007	2 042 721
Ränteintäkter, Statens internbank	185 078	384 036
Periodisering underkurs, Affärsverket Statens Järnvägar	0	483 922
Upplupna kreditriskavgifter	8 835	0
Upplupna intäkter, insättningsgaranti och investerarskydd	308 116	437 449
Summa	1 689 037	3 348 128

Upplupna ränteintäkter/intäkter

Avser ränteintäkter/intäkter som är intjänade under året men ännu inte inbetalda.

Periodisering underkurs, Affärsverket Statens Järnvägar

Samtliga instrument som övertogs från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ) har förfallit.

Not 30 Avräkning med statsverket

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
RIKSGÄLDEN FÖRVALTNING		
Uppbörd		
Ingående balans	-18 383	-95
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-2 410 824	-1 436 887
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	2 253 644	1 340 576
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel (+)	151 528	78 023
Fordringar/skulder avseende uppbörd	-24 034	-18 383
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	150 566	199 084
Redovisat mot anslag (+)	-1 294 989	19 593 842
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	1 207 889	-19 642 360
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	63 466	150 566
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-12 084	-48 448
Redovisat mot anslag (+)	332 336	316 556
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-329 688	-318 904
Återbetalning av anslagsmedel (+)	2 517	38 712
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-6 919	-12 084
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	670	728
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-60	-58
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	610	670

Forts. not 30

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
RIKSGÄLDEN MYNDIGHETSUPPGIFTER		
Räntekonto myndigheter		
Ingående balans	84 113 077	78 906 275
Räntekonton, in (+)	574 135 013	514 701 817
Räntekonton, ut (-)	-546 984 635	-514 995 015
Betalningar som gått i statsskuldsflödet	0	5 500 000
Fordringar/skulder avseende räntekonto myndigheter	111 263 455	84 113 077
Betalningsmyndigheten		
Ingående balans	0	0
Anslagsmedel som tillförts myndigheternas räntekonton	311 911 168	288 532 175
Medel från myndigheternas räntekonton som tillförts inkomsttitel	-2 150 938	-1 601 233
Ingångsvärden till/från räntekonton	0	0
Betalningsmyndigheten, inbetalningar (+)	3 738 967	1 885 427
Betalningsmyndigheten, utbetalningar (-)	-314 035 047	-289 770 888
Medel som betalats i statsskuldsflödet (justeras i finansiering från statsskulden)	535 850	954 518
Fordringar/skulder avseende betalningsmyndigheten	0	0
Myndigheternas betalningar över centralkontot		
Ingående balans	812 328 368	618 886 895
Ingående balanstoppkonton	42 623	165 274
Inbetalningar i ramavtalsbank (+)	5 889 833 749	5 560 933 887
Tömning till statens centralkonto (-)	-2 962 289 273	-2 693 820 359
Utbetalningar i ramavtalsbank (-)	-5 685 498 143	-5 414 428 774
Täckning från statens centralkonto (+)	2 930 026 495	2 857 579 248
Inbetalningar direkt över statens centralkonto (+)	1 197 561 664	1 158 782 850
Utbetalningar direkt över statens centralkonto (-)	-845 043 686	-816 738 249
Inbetalningar, övrigt (+)	298 200 388	-301 504 638
Utbetalningar, övrigt (-)	-824 333 479	-169 332 408
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar samt Riksgäldens myndighetsuppgifter (+/-)	-3 997 382	11 847 266
Myndigheternas betalningar över centralkontot	806 831 323	812 370 991
Avräkning med statsverket – utgående balans	918 127 901	896 604 836

Avräkningen med statsverket speglar kopplingen mellan myndigheten och statsbudgeten. Posten är å ena sidan en avräkning mot anslag och inkomsttitlar, å andra sidan nettobetalningar på statens centralkonto.

I Riksgäldens avräkning med statsverket återfinns statens samlade flöden, vilket gör att posten även innehåller övriga myndigheters betalningsflöden som påverkar statens centralkonto. För att tydliggöra detta har Riksgälden specificerat våra myndighetsuppgifter i noten.

Not 31 Värdepapper och andelar

(Tusen kronor)	2021-12-31	2020-12-31
Repor i egna värdepapper	12 755 771	34 607 198
Repor Insättningsgarantifonden	4 170	7 021
Summa	12 759 942	34 614 220

Repor i egna värdepapper

Repor i statsskuldsförvaltningen är undantagna både från kravet på marknadsvärdering och nettoredovisning.

Repor i egna värdepapper, så kallade marknadsvårdande repor, minskade med 21,9 miljarder kronor jämfört med samma period föregående år. Volymen av marknadsvårdande repor styrs av efterfrågan på marknaden och beloppen kan därför fluktuera över tid och mellan perioder.

Repor Insättningsgarantifonden

I insättningsgarantifonden ingår placeringar i repor. Dessa repor nettoredovisas i balansräkningen vilket innebär att marknadsvärdet av dessa repor redovisas netto per motpart som en fordran eller en skuld. I not 45 redovisas skuldsidan av dessa repor.

Repor i insättningsgarantifonden redovisade per motpart

Motpart	2021-12-31	2020-12-31
Danske Bank	2 074	6 811
Skandinaviska Enskilda Banken	208	211
Swedbank	1 889	0
Summa	4 170	7 021

Not 32 Kassa och bank

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Räntekonto förvaltningsverksamheten	31 035	26 212
	31 035	26 212
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		
Räntekonto garantier och utlåning	1 409 392	1 211 068
Räntekonto insättningsgaranti och investerarskydd	5 088 728	1 824 523
Räntekonto stabilitetsfonden	39 911 998	39 919 120
Räntekonto resolutionsreserven	50 613 519	46 949 455
Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	301	0
	97 023 938	89 904 166
Kassa och bank		
Övriga bankkonton	413	290
Valutakonto Nordea	33 022	76 175
Valutakonto Euroclear	62	43
Valutakonto Clearstream	13	4
UB	33 510	76 512
Summa	97 088 483	90 006 890

Avgifter för förväntade förluster samt administrativa avgifter i garanti- och utlåningsverksamheten placeras på räntekonto i Riksgälden. Bankgarantiavgifter och stabilitetsavgifter placeras på räntekonto i Riksgälden knutet till stabilitetsfonden.

Jämfört med 2020 ökade posten Övriga tillgodohavanden i Riksgälden med 7,1 miljarder kronor. Förklaringen är främst ökade saldobehållningar på räntekonton tillhörande insättningsgaranti och investerarskydd samt resolutionsreserven.

Övertagen portfölj från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ) har under året avslutats. Kvarstående belopp är ett tillgodohavande i Riksgälden. Tidigare skuld har hanterats i not 42.

Not 33 Statskapital

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Konst från Statens konstråd	31	31
Summa	31	31

Posten avser inlånad konst från Statens konstråd.

Not 34 Balanserad kapitalförändring

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Balanserat överskott i Garanti- och utlåningsverksamheten	615 308	696 562
Balanserat överskott i Garanti- och utlåningsverksamheten, Adm	10 635	7 653
Balanserad kapitalförändring	-53 628 976	-68 907 280
Balanserad kapitalförändring Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	37 179	324 210
Summa	-52 965 855	-67 878 855

Balanserad kapitalförändring är en del av myndighetskapitalet i balansräkningen som överförs från tidigare år och som inte särredovisats under annan post.

Förändringen om 14,9 miljarder kronor förklaras av 2020 års kapitalförändring.

Not 35 Förändring av myndighetskapitalet

	Stats- kapital	Balanserad kapital- förändring, anslags- finansierad verksamhet	Balanserad kapital- förändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapital- förändring, annan verksamhet	Kapital- förändring enligt resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2020	31	-68 884 161	681 096	324 210	14 913 000	-52 965 824
A Ingående balans 2021	31	-68 884 161	681 096	324 210	14 913 000	-52 965 824
Föregående års kapitalförändring		15 278 304	-78 273	-287 031	-14 913 000	0
Årets kapitalförändring					-9 392 781	-9 392 781
B Summa årets förändring	0	15 278 304	-78 273	-287 031	-24 305 781	-9 392 781
C Utgående balans 2021	31	-53 605 857	602 823	37 179	-9 392 781	-62 358 605

Balanserad kapitalförändring, annan verksamhet avser Affärsverket Statens Järnvägar.

Not 36 Fonder

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Insättningsgarantifonden		
Ingående fondvärde	46 409 253	44 290 026
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	1 791 535	1 772 293
Finansiella intäkter	688 579	1 055 663
Finansiella kostnader	-1 044 016	-708 729
Utgående fondvärde	47 845 352	46 409 253
Stabilitetsfonden		
Ingående fondvärde	39 918 540	39 927 176
Finansiella kostnader	0	-1 941
Övriga kostnader	-7 543	-6 695
Utgående fondvärde	39 910 997	39 918 540
Resolutionsreserven		
Ingående fondvärde	46 949 455	43 498 075
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	3 664 063	3 453 495
Finansiella kostnader	0	-2 114
Utgående fondvärde	50 613 519	46 949 455
Summa	138 369 867	133 277 248

För stabilitetsfonden och resolutionsreserven har den negativa räntan inneburit en räntekostnad för innehav på konto i Riksgälden, vilket var fallet 2020. Under 2021 har räntan varit noll.

Not 37 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Ingående avsättning	-238	0
Årets pensionskostnad	477	-186
Årets pensionsutbetalningar	-106	-52
Utgående avsättning	133	-238

Avsättningen avser delpension.

Not 38 Avsättningar för garantier

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Reservering för framtida garantiförluster		
IB	1 113 708	984 958
Periodens reservering för förväntade framtida garantiförluster	-23 918	128 750
UB reservering för framtida garantiförluster	1 089 790	1 113 708

Riksgälden bedömer halvårsvis den aktuella risken i, och beräknar den förväntade förlusten för samtliga utestående garantiåtaganden.

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Risker som kan finansieras av garantiavgifter	745 003	725 874
Kvardröjande risker	344 787	387 834
Oreglerade skador	0	0
Summa	1 089 790	1 113 708

Minskningen jämfört med 2020 beror främst på ändringar i reserveringar för Öresundsbro Konsortiet (ÖSK).

Nedan redovisas storleken vid periodernas slut på de åtaganden för vilka reserveringar gjorts för framtida garantiförluster.

Dessa åtaganden redovisas inte som ansvarsförbindelser inom linjen.

I avsnittet Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten redovisas Riksgäldens övriga garantiåtaganden.

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Garantier som tillhör den ordinarie garantireserven		
Infrastrukturprojekt		
– Öresundsbro Konsortiet (ÖSK) ¹	9 426 245	13 607 442
Finansiering och fastigheter		
– Övriga	405 000	405 000
Pensionsåtaganden ²		
– Försäkringsaktiebolaget Pensionsgaranti	4 876 781	5 005 735
– Posten	2 031 949	2 174 609
– Övriga	130 216	141 711
Internationella projekt		
– Nordiska Investeringsbanken	0	0
– Eurofima	512 432	481 215
– European Spallation Source (ESS)	1 200 000	600 000
– Övriga		
Flyggarantier	180 000	0
Övriga åtaganden	6 498	6 498
– Företagsakuten	1 274 021	1 795 644
Summa	20 043 141	24 217 853

¹ Åtagandet delas med danska staten. Det redovisas som skuldernas nominella värde plus det belopp som Öresundsbro Konsortiet (ÖSK), kan bli skyldigt att betala för ingångna swappar. Detta skiljer sig från ÖSK:s redovisning som tar upp marknadsvärdet på skulder och swappar.

² Uppgifter för 2021-12-31 gäller tidpunkten 2020-12-31, uppgifter för 2020-12-31 gäller tidpunkten 2019-12-31.

Not 39 Övriga avsättningar

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Övriga avsättningar		
IB	4 668	4 348
Övriga avsättningar	434	321
UB övriga avsättningar	5 102	4 668

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsmedel som avsatts i enlighet med det avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de fackliga parterna.

Not 40 Lån i Riksgäldskontoret

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Lån i Riksgäldskontoret		
Lån till anläggningstillgångar	41 286	43 465
Årets amortering av lån till anläggningstillgångar	-14 513	-14 252
Årets nyupplåning till anläggningstillgångar	25 886	12 073
Summa lån i Riksgäldskontoret	52 659	41 286

Beviljad låneram 2021 för lån till anläggningstillgångar är 55 miljoner kronor. Anläggningstillgångar är 53,0 miljoner kronor, se noter 19, 20 "Immateriella och materiella anläggningstillgångar".

Avvikelsen mellan lån på 52,7 miljoner kronor och bokfört värde på 53,0 miljoner kronor beror på sent inkomna fakturor efter att lån tagits upp per 30 december samt inlånad konst.

Inlånad konst från statens konstråd uppgår till 31 tusen kronor och ingår inte i lån som tas upp för anläggningstillgångar.

Not 41 Övriga lån

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Inlåning inomstatlig		
Rörliga krediter	64 658 493	65 604 615
Löpande krediter	21 074 820	3 724 820
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	81 248 361	60 740 803
Räntekonto med kredit (övrigt)	36 456 832	33 773 682
Avista medel	42 022 780	24 484 998
Bundna medel 1 år och längre	23 475 000	20 575 000
Avista medel, övriga konton	5 170 207	2 656 685
Summa inlåning inomstatlig	274 106 494	211 560 603
Inlåning utomstatlig		
Inlåning utomstatlig	5 548 256	3 249 620
Summa inlåning utomstatlig	5 548 256	3 249 620
Inlåning valuta		
Inlåning valuta	10 526 077	9 731 270
Summa inlåning valuta	10 526 077	9 731 270
Summa inlåning totalt	290 180 828	224 541 493

Inlåning utomstatlig

Inlåning utomstatlig innehåller posten EU-avgifter, 5,5 miljarder kronor, som krediterats på EU-kommissionens konto hos Riksgälden men ännu inte betalats från statens centralkonto i Riksbanken.

I sammanställningen nedan redogörs för årets samtliga betalningar till EU-kommissionen.

Forts. not 41

	2021	2020
Ingående balans av skuldförda medel hos Riksgälden	3 227 069	4 091 009
Årets EU-avgifter		
Tullavgifter (inkl. straffränta)	5 304 111	5 075 215
Avgift icke materialåtervunnen plast	1 027 495	0
Momsbaserad avgift	6 913 754	3 203 127
BNI-baserad avgift	39 017 925	38 400 100
Storbritannienavgift	0	515 235
Insättning från EU-kommission för att täcka underskott	-49 942 100	-48 057 617
Förändring av konto	2 321 184	-863 940
Utgående balans hos Riksgälden	5 548 253	3 227 069

Not 42 Övriga långfristiga skulder

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Swappar Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ)	0	154 940
Terminskontrakt Statens internbank	41 805	27 674
Riksgäldsspar outtagna medel	4 183	4 381
Summa	45 987	186 995

Valutavärderingen avgör om terminskontrakten och swapparna är en tillgång eller en skuld. Samtliga instrument som övertogs från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ) har förfallit.

Not 43 Övriga krediter i Riksgäldskontoret

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Lån från Statens internbank finansiering av Affärsverket Statens Järnvägars (ASJ) tillgångar	0	324 749
Lån från Statens internbank finansiering av insättningsgarantin	0	-1
Summa	0	324 748

För finansiering av Affärsverket Statens Järnvägars obligationsportfölj disponerar Riksgälden en låneram på 1 656 miljoner kronor. Samtliga instrument som övertogs från Affärsverket Statens Järnvägar (ASJ) har förfallit.

Not 44 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Skatteskulder	5 431	4 458
Leverantörsskulder till statliga myndigheter	4 363	2 830
Summa skulder till andra myndigheter	9 794	7 289

Not 45 Övriga kortfristiga skulder

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Oinlösta premieobligationer, sparobligationer och vinster	129	129
Förfallna obligationer, vinster, räntor	129	129
Personalens preliminärskatter	4 363	3 835
Preliminärskatt riksgäldsspar	0	7
Skatteskulder	4 363	3 842
Terminskontrakt statens internbank	171 941	15 744
Avräkningskonton	0	-1
Affärsdagsredovisning	32 272 561	37 035 309
Returnerade medel	0	-11
Repor Insättningsgarantifonden	330	8 604
Summa diverse skulder	32 444 831	37 059 646
Summa	32 449 323	37 063 617

Affärsdagsredovisning

Innan en affär har gått i likvid ligger likvidbeloppet på avräkningskonto. Det finns flera affärsdagskonton och de redovisas brutto. Motsvarande belopp på tillgångssidan finns i not 27.

Repor insättningsgarantifonden

I posten Repor Insättningsgarantifonden ingår placeringar i repor. Dessa repor nettoredovisas i balansräkningen vilket innebär att marknadsvärdet av dessa repor redovisas netto per motpart som en fordran eller en skuld. I not 31 redovisas tillgångssidan av dessa repor.

Repor i insättningsgarantifonden redovisade per motpart	2021-12-31	2020-12-31
Nordea Bank Finland	330	8 602
Swedbank	0	2
Summa	330	8 604

Not 46 Statsskulden

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Kapitalmarknaden		
Statsobligationer	655 982 950	573 482 950
Reala statsobligationer	206 690 364	178 298 453
Gröna statsobligationer	20 000 000	20 000 000
Publika obligationer i utländsk valuta	127 319 948	159 237 166
	1 009 993 262	931 018 569
Penningmarknaden		
Statsskuldväxlar	107 483 000	172 711 000
Commercial paper	0	30 235 314
Säkerheter	990 245	3 263 645
Likviditetsförvaltningsinstrument	81 264 175	135 913 443
	189 737 419	342 123 401
Privatmarknad		
Premieobligationer	0	2 889 485
	0	2 889 485
Derivat	4 533 943	4 360 314
Summa	1 204 264 624	1 280 391 769

Sveriges statsskuld redovisas i allt väsentligt som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning 479/2009 med senare ändringar.

Statsskulden redovisas till nominellt belopp inklusive upplupen inflation till och med bokslutsdagen. Beloppet är i svenska kronor. Instrument i utländska valutor är värderade till de valutakurser som gällde på sista bankdagen för året.

Skillnaden jämfört med ursprungskursen blir orealiserade valutakursdifferenser; årets förändring framgår av not 8.

Att statsskulden redovisas till nominellt belopp betyder att nollkuponglån och statsskuldväxlar tas upp till det belopp som kommer att betalas ut på förfallodagen och inte till det belopp som betalats in. Skillnaden redovisas som förutbetalda kostnader, se not 28. De periodiseras och resultat förs under löptiden som räntekostnad.

Not 47 Upplupna kostnader

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Räntekostnader, upplåning i svenska kronor	6 298 517	5 802 861
Räntekostnader, upplåning i utländsk valuta	473 899	714 821
Räntekostnader, Statens internbank	84 364	91 433
Räntekostnader, skuldskötselinstrument	95 838	241 762
Räntekostnader, insättningsgarantin	1 225	811
Upplupen räntekostnad Affärsverket Statens Järnvägar	0	180 480
Periodiserad överkurs övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar	0	333 343
Upplupen semester- och löneskuld	18 185	15 672
Upplupna provisionskostnader	51 000	51 000
Övriga upplupna kostnader	1 526	2 841
Summa	7 024 554	7 435 024

Räntekostnader, upplåning i utländsk valuta/räntekostnader, skuldskötselinstrument

Upplupna kostnader gällande utländska obligationer och skuldskötselinstrument har värderats med valutakurs per 31 december, vilket har påverkat posterna med 0,4 miljoner kronor eller 0,07 procent.

Upplupen räntekostnad ASJ/ periodiserad överkurs övertaget från Affärsverket Statens Järnvägar

Samtliga instrument som övertogs från Affärsverket Statens Järnvägar har förfallit.

Not 48 Oförbrukade bidrag

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Oförbrukade medel från kärnavfallsfonden	3 810	7 468
Summa	3 810	7 468

Riksgälden erhåller ett bidrag av kärnavfallsfonden med ett max tak på 30 miljoner kronor för att täcka verksamheten inom kärnavfallsfinansiering. Av dessa har 26,2 miljoner kronor förbrukats under året, vilket innebär att 3,8 miljoner kronor kommer att betalas tillbaka till kärnavfallsfonden. Det beror framför allt på lägre personal- och konsultkostnader än beräknat.

Inom 3 mån	4–12 mån	13–36 mån	Mer än 36 mån	Totalt
–3 810				–3 810

Not 49 Övriga förutbetalda intäkter

Tusen kronor	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda administrativa avgifter, garantier och utlåning	106 462	108 952
Förutbetalda överkurser, upplåning i svenska kronor	29 450 032	29 927 180
Förutbetalda överkurser, upplåning i utländsk valuta	2 999	3 984
Överkurs växlar	74 961	88 279
Överkurs växlar utl.	0	63 707
Underkurs tillgångar	53 301	131 003
Summa	29 687 755	30 323 104

Förutbetalda överkurser

Överkurser uppstår när Riksgälden emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden redovisas som överkurs och periodiseras ut under lånets löptid.

Not 50 Övriga ansvarsförbindelser

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
African Development Fund, ADF	2 052 761	1 861 694
Asian Development Fund, AsDB - AsDF	0	76 800
Common Fund for Commodities	9 354	9 181
International Bank For Reconstruction and Development, IBRD-GEF	8 706 521	10 171 529
International Development Association, IDA	8 185 853	8 183 083
Multilateral Investment Guarantee Agency, MIGA	10 265	9 294
International Fund for Agricultural Development, IFAD	0	175 000
Summa Skuldbevis	18 964 754	20 486 581

Riksgälden utfärdar skuldbevis för utbetalningar från anslag till kapitalhöjning i internationella finansieringsinstitutioner. Det görs på uppdrag från regeringen. Skuldbevisen förvaras i Riksbanken varifrån de berörda institutionerna kan dra de anslagna beloppen. Här visas de belopp som ännu inte är utbetalda från skuldbevisen.

Not 51 Finansieringsanalys – kostnader

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-61 219 999	-90 860 921
Kostnader under drift enligt finansieringsanalysen	-2 874 213	11 145 000
Skillnad	-58 345 786	-102 005 921
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte ingår i finansieringsanalysen		
Avsättning framtida pensionsåtaganden	-371	238
Retroaktivt från SPV PA16	-434	-321
Avskrivningar	-14 511	-13 107
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Räntor som avser statsskulden (låneverksamhet)	-58 330 470	-101 992 731
Summa	-58 345 786	-102 005 921

Not 52 Finansieringsanalys – intäkter av anslag

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Intäkter av anslag enligt resultaträkningen	-967 074	19 906 004
Intäkter av anslag enligt finansieringsanalysen	420 722	443 068
Skillnad	-1 387 796	19 462 935
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Intäkter av anslag motsvarande räntor som avser statsskulden	-1 387 796	19 462 935
Summa	-1 387 796	19 462 935

Not 53 Finansieringsanalys – intäkter av avgifter och andra ersättningar

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	92 766	-75 628
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	68 848	53 122
Skillnad	23 918	-128 750
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte ingår i finansieringsanalysen		
Avsättningar för framtida garantiförluster	23 918	-128 750
Summa	23 918	-128 750

Not 54 Finansieringsanalys – övriga intäkter

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	52 667 198	85 913 924
Övriga intäkter enligt finansieringsanalysen	-7 051 068	3 384 128
Skillnad	59 718 266	82 529 796
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Räntor som avser statsskulden	59 718 266	82 529 796
Summa	59 718 266	82 529 796

Not 55 Finansieringsanalys – kortfristiga skulder

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2 506	-727
Leverantörsskulder	20 250	-16 266
Övriga kortfristiga skulder	-4 614 294	-12 367 749
Periodavgränsningsposter	-1 049 477	-2 168 322
Ökning av kortfristiga skulder enligt balansräkningen	-5 641 015	-14 553 064
Ökning av kortfristiga skulder enligt finansieringsanalysen	-5 632 741	-14 561 668
Skillnad	-8 274	8 604
Skillnaden består av följande poster i balansräkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Repor insättningsgarantifonden (transfereringar)	-8 274	8 604
Summa	-8 274	8 604

Not 56 Finansieringsanalys – investeringar i finansiella tillgångar

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Investeringar i Finansiella anläggningstillgångar enligt balansräkningen	-2 165 331	905 858
Investeringar i Finansiella anläggningstillgångar enligt finansieringsanalysen	462 275	1 325 668
Skillnad	-1 703 056	2 231 526
Skillnaden består av följande poster i balansräkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Statsobligationer insättningsgarantifonden (låneverksamhet)	-1 703 056	2 231 526
Summa	-1 703 056	2 231 526

Not 57 Finansieringsanalys – investeringar i materiella tillgångar

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Materiella anläggningstillgångar enligt balansräkningen	15 221	2 718
Investeringar i materiella tillgångar enligt finansieringsanalysen	-22 805	-8 774
Skillnad	-7 584	-6 056
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte är kassapåverkande		
Avskrivningar	-7 584	-6 056
Avyttring av anläggningstillgångar (bokfört värde)	0	0
Avyttring av anläggningstillgångar (avskrivningar)	0	0
Summa	-7 584	-6 056

Not 58 Finansieringsanalys – investeringar i immateriella tillgångar

<i>Tusen kronor</i>	2021-12-31	2020-12-31
Immateriella anläggningstillgångar enligt balansräkningen	-3 543	-6 032
Investeringar i immateriella tillgångar	-3 384	-1 020
Skillnad	-6 927	-7 051
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte är kassapåverkande		
Avskrivningar	-6 927	-7 051
Summa	-6 927	-7 051

Not 59 Finansieringsanalys – övriga krediter Riksgäldskontoret

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Övriga krediter Riksgäldskontoret enligt balansräkningen	-324 748	-1 248
Amortering krediter Riksgäldskontoret enligt finansieringsanalysen	-324 749	-1 247
Skillnad	1	-1
Skillnaden består av följande poster i balansräkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i FIA		
Ersättningsfall Investerarskyddet (transfereringsavsnitt)	1	-1
Summa	1	-1

Not 60 Finansieringsanalys, räntor

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Räntor låneavsnitt		
Finansiella kostnader inom verksamhetsavsnittet i resultaträkningen som avser statsskulden	-58 330 470	-101 992 731
Finansiella intäkter inom verksamhetsavsnittet i resultaträkningen som avser statsskulden	59 718 266	82 529 796
Summa	1 387 796	-19 462 935
Varav räntor som avser låneverksamheten	127 522	1 063 613
Varav räntor som finansierar låneverksamheten	1 260 274	-20 526 548
Summa	1 387 796	-19 462 935

Not 61 Finansieringsanalys, kortfristiga placeringar

<i>Tusen kronor</i>	2021	2020
Årets kortfristiga placeringar enligt balansräkningen	-21 854 278	11 407 479
Årets kortfristiga placeringar enligt finansieringsanalysen	21 851 427	-11 406 147
Skillnad	-2 851	1 332
Skillnaden består av följande poster i balansräkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Repor Insättningsgarantin (transfereringar)	-2 851	1 332
Summa	-2 851	1 332

Not 62 Finansieringsanalys, ökning av tillgodohavande

<i>(tkr)</i>	2021	2020
Ökningen av tillgodohavande i Riksgäldskontoret består av		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	4 823	-46 367
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	7 119 772	3 285 906
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	0	0
Summa	7 124 596	3 239 539

Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten

Sammanställningen över garantiverksamheten är uppdelad på garantier där en avgift tas ut för förväntade förluster och övriga garantier. Informationen i tabellerna är specificerad och visar garantiramar, utfärdade garantier och bundna garantiutfästelser, tillgångar, skulder och avsättningar och hur dessa har förändrats under året samt hur verksamheten har påverkat anslag och inkomsttitlar på statens budget. Utlåningsverksamhetens sammanställning redovisar låneverksamheten uppdelad på anslagsfinansierad respektive lånefinansierad utlåning. Informationen är specificerad på låneram, utlånat belopp och lånelöften, lånefordringar och hur dessa har förändrats under året samt hur verksamheten har påverkat anslag och inkomsttitlar på statens budget. Sammanställningar av garanti och utlåningsverksamheten är upprättade i enlighet med kravet i 7 kap. 1 § Föreskrifter.

Garantier där en avgift tas ut för förväntade förluster, sammanställning av garantiverksamhet

1. Garantiram, tusen kronor

	Utgifts- område	Beslutad garantiram	Utfärdade garantier	Varav under året utfärdade garantier	Bundna garanti- utfästelser
Stiftelsen Gällöfsta Utbildningscentrum	24	24 000	6 498		
European Spallation Source (ESS)	16	1 200 000	1 200 000	600 000	
Öresundsbro Konsortiet (ÖSK)	22	Obegränsad	9 426 245		
Pensionsgarantier	2, 16, 22, 24	30 000 000	7 038 945		
Programgarantier	23		0		
Eurofima	22	52 000 CHF	512 432		
Svenska Skeppshypotekskassan	24	350 000	350 000	350 000	
Fonden för den mindre skeppsfarten	24	55 000	55 000	55 000	
Företagsakuten	24	50 000 000	1 274 021	60 959	
Flyggarantiprogrammet	22	5 000 000	180 000	180 000	
Gröna kreditgarantier	24	10 000 000	0		

2. Finansiella redovisningen, tillgångar i garantiverksamheten, tusen kronor

	Ingående värde	Tillkommande	Avgående/ Infriande	Värde- förändring	Utgående värde
Medel på konton i Riksgäldskontoret	470 380	235 467			705 846
Värdepapper och övriga likvida tillgångar	448 000			23 000	471 000
– varav statspapper	–	–	–	–	–
Ännu inte fakturerade garantiavgifter	0	0	0	0	0
Regressfordringar	171 363	124 608	–141 980	32 241	186 232
Övriga garantitillgångar	–	–	–	–	–
Summa garantitillgångar	1 089 743	360 074	–141 980	55 241	1 363 078
Skuld till staten (inkomster som ska redovisas mot inkomsttitel)	0	3 671	–3 671		0
Avsättningar för garantier	–1 113 708	23 918	0	0	–1 089 790
Saldo (tillgångar, skulder och avsättningar för garantier)	–23 965	387 663	–145 651	55 241	273 288

Finansiella flöden i garantiverksamheten	Utfall
Fakturerade garantiavgifter under året	48 253
– varav finansierade från anslag	0
Skadeutbetalningar	–1 740
Inbetalda återvinningar	141 980
Utdelning garantitillgångar	0
Ränta garantireserven (inomstatlig transaktion)	0
Summa	188 493

3. Redovisning mot anslag och inkomsttitlar

Anslag	Utfall
Anslag 7 1:1 ap 3.1 Bistandsverksamhet garantiavgifter ODA-länder	0
Anslag 7 1:1 ap 3.2 Bistandsverksamhet garantiavgifter icke ODA-länder	0
Summa	0
Inkomsttitlar	
Inkomsttitel 2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	–3 671
Summa	–3 671

Garantier övriga verksamheter, sammanställning av garantiverksamhet

1. Garantiram, tusen kronor

	Utgifts- område	Beslutad garantiram	Utfärdade garantier	Varav under året utfärdade garantier	Bundna garanti- utfästelser
Insättningsgarantin ¹	2	Obegränsad			
Verksamhet enl. lagen (2015:2016) om resolution	2	200 mdr	0		
Verksamhet enl. lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut	2	750 mdr	0		
– Garantikapital utställt av finansdepartementet	2, 7	140 509 448	140 509 448		
– Garantikapital utställt av utrikesdepartementet	7	42 041 464	42 041 464		
EIB – Garantifond för stöd av företag	2	863 000 EUR	193 537		
SURE – EU sysselsättningsfond	2	849 000 EUR	7 778 614		

¹ Garanterade insättningar var 1 917 miljarder kronor per 2020-12-31.

2. Finansiella redovisningen, tillgångar i garantiverksamheten, tusen kronor

	Ingående värde	Till- kommande	Avgående/ Infriande	Värde- förändring	Utgående värde
Medel på konton i Riksgäldskontoret insättningsgarantin	1 824 485	3 262 897	0	0	5 087 382
Medel på konton i Riksgäldskontoret stabilitetsfonden	5 917 146	–	–	–	5 917 146
Värdepapper och övriga likvida tillgångar	44 148 128	7 047 927	–8 807 439	61 880	42 450 495
– varav statspapper	44 149 710	7 038 776	–8 807 439	65 607	42 446 655
Ännu inte fakturerade garantiavgifter	–	–	–	–	–
Regressfordringar	–	–	–	–	–
Övriga garantitillgångar	–	–	–	–	–
Summa garantitillgångar	51 889 759	10 310 823	–8 807 439	61 880	53 455 023
Skuld till staten (inkomster som ska redovisas mot inkomsttitel)	0	21 431	–21 431		0
Fonder redovisade i BR (insättningsgaranti)	–46 409 253	–1 436 099			–47 845 352
Fonder redovisade i BR (stabilitets- fonden avseende bankgarantier)	–5 917 146	0			–5 917 146
Saldo (tillgångar, skulder och avsättningar till fonder)	–436 640	8 896 156	–8 828 870	61 880	–307 474

Finansiella flöden i garantiverksamheten	Utfall
Fakturerade garantiavgifter under året	1 791 375
Inbetalda återvinningar	
Avkastning finansiella instrument	998 209
Ränta insättningsgarantifonden (inomstatlig transaktion)	0
Summa	2 789 584

3. Redovisning mot anslag och inkomstittlar, tusen kronor

Anslag	
2 1:14 ap.2 Garantier till Europeiska investeringsbankens garantifond och till EU för SURE	362
Inkomstittlar	
Inkomstittel 2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	21 431
Summa	21 793

Garantiverksamhet – definitioner

Beslutad garantiram är den ram som regeringen har beslutat och som begränsar hur stora garantier som myndigheten kan utfärda. Om regeringen inte har beslutat en ram redovisas att garantiramen är obegränsad i tabellen, alternativt den ram som riksdagen har beslutat om sådan finns.

Utfärdade garantier är vanligtvis desamma som myndighetens utestående garantiåtaganden vid årets slut.

Bundna garantiutfästelser uppstår om myndigheten har lämnat en bindande offert om utställande av garanti, där ansvarigheten för garantin uppstår efterföljande år eller för garantiavtal där de finansiella villkoren för garantin fastställs vid ett senare tillfälle.

Garantitillgångar är tillgångar i verksamheten som myndigheten kontrollerar för att finansiera förluster i garantiverksamheten.

Under **Värdepapper och övriga likvida tillgångar** redovisas tillgångar som handlas på en aktiv marknad och som kan göras likvida på kort sikt. Eventuella inomstatliga värdepappersinnehav, till exempel innehav av statsobligationer, särredovisas på egen rad.

Ännu inte fakturerade garantiavgifter är fordringar som myndigheter har rätt att ta ut för garantiåtaganden, men som ännu inte har fakturerats.

Skuld till staten är garantitillgångar som regeringen har beslutat ska redovisas mot inkomstittel.

Avsättningar för garantier är de reserveringar för garantiförluster som redovisas i de finansiella dokumenten.

Fakturerade garantiavgifter under året är avgifter som fakturerats hänförliga till garantiåtaganden. Administrativa avgifter ingår inte.

Sammanställning av utlåningsverksamheten, lånefinansierad utlåning

1. Låneram, tusen kronor

	Utgifts- område	Beslutad låneram	Utlånat belopp	Lånelöften
Lån där avgifter tas ut för kreditrisk				
Låneram Svedab	22	3 361 000 ¹⁾	5 490 000	0
Låneram Nordiska museet	17	52 000	50 600	0
Låneram Tekniska museet	17	30 000	29 997	
Låneram Svensk Exportkredit (SEK)	24	200 000 000	10 000 000	0
Låneram SAS	22	1 500 000		
Låneram Kungliga Dramatiska teatern AB	17	70 000	50 000	20 000
Låneram Kungliga Operan AB	17	126 000	103 350	0
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet				
Låneram Royaltylånen	24	401 000	55 206	0
Låneram A-Train AB	22	1 000 000	803 601	0
Övriga låneramar				
Verksamhet enl lagen (2015:2016) om resolution		100 000 000		
Verksamhet enl lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut		50 000 000		

¹⁾ Det utlånade beloppet överstiger utlåningsramen då ramen är 2009 års exklusive kapitaltjänstkostnader och mervärdesskatt.

2. Finansiella redovisningen, tusen kronor

	Lånefordringar IB	Nyutlåning	Amortering av lån	Avskrivning av lån	Låne- fordringar UB	Reservering för låneförluster UB	Lånefordringar efter reserveringar UB
Lånefordringar							
Lån där avgifter tas ut för kreditrisk	15 414 283	1 178 600	-868 933		15 723 950	0	15 723 950
Lånefordringar med villkorad återbetalnings- skyldighet							
Lånefordringar med villkorad återbetalnings- skyldighet	888 869	0	-30 062		858 807	0	858 807
Lånefordringar utländsk valuta							
Lånefordringar hänförlbara till Riksbanken	174 001 357		-47 021 874		126 979 483		126 979 483
Summa	190 304 509	1 178 600	-47 920 869		143 562 240	0	143 562 240

Tillgångar i utlåningsverksamhet (exklusive royaltylån och villkorlån)	Utfall
Lånefordringar i BR	15 723 950
Utlåning utländsk valuta i BR	126 979 483
Medel på räntebärande konton i Riksgäldskontoret	578 586
Summa tillgångar i utlåningsverksamhet	143 282 019

3. Redovisning mot anslag och inkomsttitlar, tusen kronor

Anslag	Utfall
24 1:5 ap.11 Näringslivsutveckling: Lån/garantier till svensk industri	4 000
Summa utfall på anslag	4 000
Inkomsttitlar	
Inkomsttitel 2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	-109 527
Summa inkomster som redovisas mot inkomsttitlar	-109 527

Utlåningsverksamhet – definitioner

Beslutad låneram är den ram som regeringen har beslutat och som sätter en begränsning för hur mycket Riksgälden kan låna ut.

Utlånat belopp är det belopp som låntagaren har en skyldighet att betala tillbaka till Riksgälden. Om Lånefordringar är i utländsk valuta särredovisas valutaförändringar i en kolumn.

Lånelöfte är en bunden utfästelse att betala ut lån i framtiden.

Med **lånetyp** menas en uppdelning av lån, vilket normalt är detsamma som beslutad låneram. En låneram kan vid behov underindelas i flera lånetyper.

Reserveringar för låneförluster är det belopp som Riksgälden vid värdering av utlånat belopp inte förväntar sig att låntagaren kommer att återbetala.

Lånefordringar efter reserveringar är den del av lånefordringar som Riksgälden förväntar sig att låntagaren kommer att betala tillbaka och som myndigheten redovisar som tillgång i balansräkningen.

Avskrivning av lån är då Riksgälden tar bort utlånat belopp i redovisningen vid konstaterade förluster.

Tillgångar i utlåningsverksamhet är tillgångar i verksamheten som Riksgälden kontrollerar och som bör motsvara myndighetens lånefordringar i den utlåningsmodell som regleras i förordningen om utlåning och garantier (2011:211).

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Tusen kronor	2017	2018	2019	2020	2021
Låneram i Riksgäldskontoret					
– beviljad låneram	65 000	60 000	60 000	55 000	55 000
– utnyttjad låneram	30 496	39 108	43 465	41 286	52 659
Kontokrediter hos Riksgäldskontoret					
– beviljade kontokrediter	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
– under året maximalt utnyttjade	0	0	0	0	14 684
Övriga kreditramar					
– beviljad kredit	151 523 000	151 656 000	151 656 000	151 656 000	151 656 000
– under året maximalt utnyttjande ¹	1 059 747	1 036 662	847 144	326 299	325 051
Saldo på räntekonto	1 253 826	1 306 144	1 276 532	1 237 279	1 440 427
– varav anslagsmedel	91 166	74 248	72 578	26 212	31 035
– varav avgifter	1 162 661	1 231 896	1 203 954	1 211 068	1 409 392
Ränteintäkter räntekonto	291	232	121	2	0
Räntekostnader räntekonto	3	0	0	3	0
Avgiftsintäkter, budget	112 616	75 391	90 500	75 600	138 504
– disponeras av Riksgäldskontoret	72 239	19 449	16 500	14 600	16 804
– disponeras inte av Riksgäldskontoret	40 377	55 942	74 000	61 000	121 700
Avgiftsintäkter, utfall	600 231	1 438 220	1 530 976	1 490 009	2 479 672
– disponeras av Riksgäldskontoret	64 330	–28 779	25 729	53 122	68 848
– disponeras inte av Riksgäldskontoret	535 901	1 466 999	1 505 247	1 436 887	2 410 824
Anslagskredit					
– beviljad anslagskredit	1 656 482	1 145 837	2 525 951	2 980 978	36 189
– utnyttjad anslagskredit	–	35 942	–	–	–
Anslagssparande förvaltningsanslag	61 852	60 325	48 448	12 084	6 919
Tilldelade bemyndiganden	–	–	–	–	–
Antal årsarbetskrafter	160	156	173	195	202
Medelantal anställda	179	173	196	212	220
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 743	1 720	1 840	1 792	1 827
Årets kapitalförändring (mkr)	840	–6 320	8 938	14 913	–9 393
Balanserad kapitalförändring (mkr)	–71 359	–70 496	–76 816	–67 879	–52 966

¹ Mindre justeringar har gjorts i jämförelsetalen för åren 2019–2020 gällande Övriga kreditramar -maximalt utnyttjande under året.

Ersättningar och andra förmåner

I enlighet med 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska Riksgälden redovisa de skattepliktiga ersättningar och förmåner som utgått till riksgäldsdirektören samt till var och en av ledamöterna i Riksgäldens styrelse.

Under budgetåret 2021 har till riksgäldsdirektören utgått följande ersättningar och beskattningspliktig förmån (kronor):

Hans Lindblad, tillträdde 2013-02-01	1 719 052 kronor
--------------------------------------	------------------

Övriga uppdrag:
 Ordförande Resolutionsdelegationen
 Ledamot SNS förtroenderåd
 Styrelseledamot Arbetsförmedlingen

Riksgälden har under 2021 utbetalat arvoden till var och en av styrelseledamöterna enligt nedan (kronor):

Gunilla Nordlöf	112 500
Jan Landahl	80 001
Rikard Forslid	55 125
Ylva Hedén Westerdahl	55 125
Ann-Christine Lindeblad	119 625 ¹
Inga-Lill Askersjö	55 125
Helena Thunander Holmstedt	120 124 ¹
Nils Öberg	55 125
Summa	652 750

¹ Inklusive uppdraget som ledamot i Resolutionsdelegationen.

Styrelseledamöternas övriga uppdrag:

Gunilla Nordlöf, generaldirektör, Tillväxtverket

Ledamot i styrelsen för Post- och telestyrelsen, till och med 30 juni 2021

Ledamot i styrelsen för Stockholms universitet

Ledamot i SU Holding AB och SU Inkubator AB

Jan Landahl, f.d. riksrevisor

Ordförande Harpsundsnämnden

Vice ordförande Transportstyrelsen

Rikard Forslid, professor, Stockholms universitet

Ledamot i det vetenskapliga rådet i Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), till och med 31 augusti 2021

Ylva Hedén Westerdahl, prognoschef, Konjunkturinstitutet

Ledamot i Tredje AP-fondens styrelse

Ann-Christine Lindeblad, justitieråd i Högsta domstolen

Ordförande SwedSec AB:s disciplinnämnd

Ordförande Nämnden för brottsskadeersättning

Ordförande styrelserna för Carnegiestiftelsen och Edvard Roséns stiftelse

Ordförande i Överklagandenämnden för etikprövning

Vice ordförande Aktiemarknadsnämnden

Vice ordförande Stockholmsbörsens disciplinnämnd

Vice ordförande Spotlight Stock Markets disciplinnämnd

Ledamot Resolutionsdelegationen

Inga-Lill Askersjö, justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen

Ledamot i Riksarkivets insynsråd

Särskild utredare Utredningen för införande av nya uppgiftsskyldigheter för betaltjänstleverantörer

Styrelseledamot Stiftelsen Centrum För Skatterätt

Styrelseledamot Skatterättsligt Forum Sverige AB

Helena Thunander Holmstedt, ekonomidirektör, Försvarsmakten

Styrelseledamot Danderyds Sjukhus AB, till och med 31 maj 2021

Styrelseledamot Södersjukhuset AB, till och med 31 maj 2021

Styrelseledamot Södertälje sjukhus AB, till och med 31 maj 2021

Vice ordförande Resolutionsdelegationen

Styrelsesuppleant SIQ, Institutet för kvalitetsutveckling

Nils Öberg, generaldirektör, Försäkringskassan

Inga övriga uppdrag.

**Riksgäldskontorets styrelse har vid sammanträde den 16 februari 2022
beslutat avge denna årsredovisning**

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

GUNILLA NORDLÖF
Ordförande

JAN LANDAHL
Vice ordförande

RIKARD FORSLID

YLVA HEDÉN WESTERDAHL

KAROLINA EKHOLM

INGA-LILL ASKERSJÖ

HELENA THUNANDER HOLMSTEDT

NILS ÖBERG

**Riksgälden är statens centrala
finansförvaltning och har även uppdrag
som bidrar till att värna finansiell stabilitet.
Vi spelar därmed en viktig roll i samhälls-
ekonomin och på finansmarknaden.**

